

ACTIVITEITENVERSLAG 2016

ALGEMENE DIRECTIE KWALITEIT EN VEILIGHEID

De opdracht van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie bestaat erin de voorwaarden te scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. In dat kader heeft de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid deze publicatie uitgegeven om een overzicht van haar voornaamste activiteiten van 2016 te geven.

Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnr.: 0314.595.348
<http://economie.fgov.be>

tel. 0800 120 33 (gratis in België)

 facebook.com/FODEconomie

 [@FODEconomie](https://twitter.com/FODEconomie)

 youtube.com/user/FODEconomie

 linkedin.com/company/fod-economie

Verantwoordelijke uitgever: Jean-Marc Delporte
Voorzitter van het Directiecomité
Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel

Internetversie

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Inhoud

Woord vooraf	9
1. 2016 in een oogopslag	10
1.1. Gaan voor een duurzame en competitieve economie	10
1.1.1. Stijgend aantal accreditatiecertificaten en meer uitgebreide competenties	10
1.1.2. Intensief normeringswerk	11
1.1.3. Hausse van de erkenning van aannemers	11
1.1.4. Elektronische vertrouwensdiensten	11
1.2. De veiligheid van de consument waarborgen door toezicht uit te oefenen in domeinen met hoge risico's	12
1.2.1. Controlecampagnes: veiligheid van kinderen en liften als belangrijkste aandachtspunten in 2016	12
1.2.2. Het Centraal Meldpunt voor Producten houdt toezicht op gevaarlijke producten	14
1.2.3. Bouwproducten: toename van het aantal acties en controles	15
1.2.4. Controles van ijkplichtige meetinstrumenten	15
1.2.5. Springstoffen en gassen: veilig gebruik en transport	17
1.3. Een kenniscentrum en een "level playing field" inrichten, zodat bedrijven kunnen concurreren en consumenten betrouwbare producten en diensten kunnen kopen	18
1.3.1. Ontwikkeling van de nanometrologie, op weg naar accreditatie	18
1.3.2. Stabiliteit van de Belgische seconde	18
1.3.3. Een recordjaar voor de zandwinning	18
1.3.4. Verjaardag en onderscheidingen	19
2. De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid binnen de FOD Economie	21
2.1. Onze missie en doelstellingen	22
2.1.1. Onze visie	23
2.1.2. Onze zes strategische doelstellingen	23

2.2. Relaties met de andere algemene directies van de FOD Economie.....	24
2.2.1. Met de Algemene Directie Economische Inspectie	24
2.2.2. Met de Algemene Directie Energie	25
2.2.3. Met de stafdiensten	25
2.2.4. Met de diensten van het Bureau van de Voorzitter	25
2.3. Een structuur ten dienste van de economische spelers.....	26
2.3.1. Onze vestigingen	26
2.3.2. Ons kwaliteitsbeleid	27
2.3.3. Interne controle	28
2.4. Budget en Personeel.....	29
2.4.1. Budget.....	30
2.4.2. Personeel	30

3. Activiteitenoverzicht en statistieken 2016 van de AD Kwaliteit en Veiligheid...31

3.1. De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid reglementeert en ziet toe op de veiligheid.....	31
3.1.1. Gas.....	31
3.1.2. Springstoffen en feestvuurwerk.....	34
3.1.3. Proefbank voor vuurwapens.....	39
3.1.4. Veiligheid van producten.....	39
3.1.5. Veiligheid van diensten.....	49
3.2. De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid reglementeert en ziet toe op correcte en kwalitatieve metingen	52
3.2.1. In het wegverkeer	52
3.2.2. Voorverpakte goederen	53
3.2.3. Meet- en weeginstrumenten.....	54
3.3. De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid staat garant voor kwaliteit.....	63
3.3.1. Wetenschappelijke ondersteuning.....	63
3.3.2. Accreditatie in nationale en internationale context.....	66
3.3.3. Kwaliteit in de bouw.....	72
3.3.4. Voor elektronische vertrouwensdiensten	77

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

3.4. De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid en Innovatie.....	79
3.4.1. Wetenschappelijk onderzoek.....	79
3.4.2. De innovatiepremie, een ondersteuning aan innoverende processen.....	86
3.4.3. Octrooicellen.....	86
3.4.4. Normalisatie.....	87
3.5. De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid als enig contactpunt.....	88
3.5.1. Productcontactpunt wederzijdse erkenning.....	88
3.5.2. Het Centraal Meldpunt voor Producten.....	89
3.5.3. Belnando.....	89
3.5.4. Notificaties van technische reglementeringen (belspoc/belnotif).....	90
3.5.5. Pronorm.info.....	90
4. Reglementeringen onderworpen aan het toezicht van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid.....	91
4.1. Veiligheid.....	92
4.1.1. Wetboek van economisch recht (WER).....	92
4.1.2. Werking (uitvoeringsbesluiten).....	93
4.1.3. Veiligheid van producten en diensten.....	93
4.1.4. Springstoffen en vuurwapens.....	94
4.1.5. Seveso.....	96
4.1.6. Domein welzijn op het werk (fabrieken en opslagplaatsen explosieven).....	96
4.1.7. Gas.....	96
4.1.8. Tussenkommende organismen.....	97
4.1.9. Commissie Veiligheid Consumenten.....	97
4.2. Bouw.....	97
4.2.1. Goedkeuring en voorschriften in de Bouw.....	97
4.2.2. Erkenning van aannemers in de bouw.....	98
4.3. Normalisatie en Competitiviteit.....	98
4.3.1. Collectieve centra.....	98
4.3.2. Normalisatie.....	98

4.4. Accreditatie	101
4.5. Metrologie	101
4.5.1. Algemene wet	101
4.5.2. Uitvoeringsbesluiten op basis van de wet van 16 juni 1970.....	101
4.6. Dienst Continentaal Plat	104
4.6.1. Het Belgische deel van de Noordzee	104
4.6.2. Zee- en oceaانبodem voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht	104
5. Bijlage: onze nieuwe publicaties	105

Lijst van tabellen

Tabel 1. Behandelde dossiers.....	13
Tabel 2. Meldingen die in 2016 door het Centraal Meldpunt werden behandeld.....	14
Tabel 3. Markttoezichtcampagnes.....	15
Tabel 4. Controles van ijkplichtige meetinstrumenten.....	16
Tabel 5. Controles van ondergrondse gasopslag, gasvervoer en gasdistributie.....	33
Tabel 6. Onderzoek van gasincidenten in verband met ondergrondse gasopslag, gasvervoer en gasdistributie	33
Tabel 7. Onderzoek van klachten over ondergrondse gasopslag, gasvervoer en gasdistributie.....	34
Tabel 8. Adviezen die in 2016 gegeven werden over ondergrondse gasopslag en gasvervoer	34
Tabel 9. Activiteiten en controles van springstoffen voor civiel gebruik en pyrotechnische artikelen in 2016.....	38
Tabel 10. Behandelde dossiers in verband met productveiligheid.....	41
Tabel 11. Dossiers over productveiligheid geopend in 2016 op vraag van de douane	41

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Tabel 12. Wegverkeer: routinecontroles uitgevoerd door de dienst Reglementering Metrologie.....	52
Tabel 13. Controles van voorverpakkingen, uitgevoerd door de controlediensten Metrologie Noord en Zuid.....	53
Tabel 14. Controles van micro- en artisanale brouwerijen.....	53
Tabel 15. Controles campagne verf.....	54
Tabel 16. Controles campagne broodgewicht.....	54
Tabel 17. Overzicht van de meetinstrumenten waarvoor Europese geharmoniseerde regels bestaan.....	55
Tabel 18. Overzicht van het aantal erkende keuringsinstellingen, bevoegd voor het uitvoeren van de herijk in België.....	57
Tabel 19. Overzicht van de in 2016 afgeleverde modelgoedkeuringen.....	57
Tabel 20. Totaaloverzicht van de controles van meetinstrumenten, uitgevoerd door de diensten Controle Metrologie Noord en Controle Metrologie Zuid.....	59
Tabel 21. Technische en administratieve controles van weegschalen.....	60
Tabel 22. Technische en administratieve controles van de hangspoorweeginstrumenten op het einde van de slachtlijn.....	61
Tabel 23. Controles van meetinstallaties op melkophaalwagens.....	61
Tabel 24. Markttoezicht van uitlaatgasanalysatoren in automobielsinspectiestations.....	62
Tabel 25. Antwoorden over bouwproducten.....	73
Tabel 26. Regelmatig toezicht van bedrijven in verband met bouwproducten.....	74
Tabel 27. Bezochte bouwproducten bedrijven.....	74
Tabel 28. Notificaties die door het Centraal Meldpunt werden behandeld.....	89

Lijst van grafieken

Grafiek 1. Investeringskosten.....	29
Grafiek 2. Werkingskosten.....	30
Grafiek 3. Het personeel bij de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid tussen 2010 en 2016.....	30
Grafiek 4. Aantal afgeleverde accreditatiecertificaten.....	69

Lijst van figuren

Figuur 1. Organigram van de FOD Economie.....	21
Figuur 2. Overzicht van de belangrijkste activiteiten van de AD Kwaliteit en Veiligheid in 2016.....	22
Figuur 3. Organigram van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid.....	26
Figuur 4. Wat is de invloed van de meteorologische meethut op de meting van de luchttemperatuur?.....	82
Figuur 5. Een ontginningsvaartuig tijdens de ontginning. De sedimentpluim is zichtbaar aan stuurboord.....	84
Figuur 6. Het referentieniveau (in het rood) dat de zandwinning in een zandwinningsector beperkt. Dit oppervlak werd berekend aan de hand van bathymetrische en seismische gegevens.	85

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Woord vooraf

Beste lezer,

U leest nu het tweede jaarverslag van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid (E6).

2016 was het jaar waarin de controlediensten de felbegeerde accreditatie ISO/IEC 17020:2012 bekomen hebben. Samen met de laboratoria van E6, die voldoen aan de norm ISO/IEC 17025, en het hoofdbestuur, dat ISO 9001:2015 gecertificeerd is, is dit het bewijs bij uitstek dat al onze processen beheerst worden. Dit houdt in dat we transparant zijn in onze werking en dat klachten en beroepen ernstig genomen worden en dat we ons als federale administratie continu in vraag stellen en innovatieve methoden toepassen.

Een overheid kan zich vandaag niet langer beroepen op zijn monopolie om controles uit te voeren; zij heeft de medewerking van externe geaccrediteerde labs en keuringsinstellingen nodig.

Een partnership tussen de overheid en derde organisaties toont aan dat hiermee het controledraagvlak serieus kan worden uitgebreid. Deze samenwerking zal in de toekomst alleen maar toenemen omdat de middelen die de overheid heeft onder druk staan en de administraties ertoe nopen om binnen het wettelijke reglementaire kader creatieve en efficiënte oplossingen te zoeken.

De consument en de bedrijfsleider kunnen gerust zijn: de kerntaken van E6 werden, worden en zullen verder correct worden uitgevoerd. Onze missie staat hiertoe voorop: "Zorgen voor een competitieve en evenwichtige werking van de technische goederen- en dienstenmarkt door te reglementeren, te vergunnen, te handhaven, te onderzoeken en te coördineren".

Ik wens u veel leesgenot.

Geert De Poorter
Directeur-generaal

2016

© Tierney - Fotolia.com

1. 2016 in een oogopslag

Gedurende het hele jaar 2016 is invulling gegeven aan de drie strategische assen van het managementplan, via een groot aantal acties, controles, nieuwe of vereenvoudigde reglementeringen, wetenschappelijke investeringen, ... Ter illustratie volgen enkele voorbeelden van het dagelijkse werk van onze medewerkers, gericht op het versterken van de Belgische economie en de bescherming van de consumenten.

1.1. Gaan voor een duurzame en competitieve economie

Wij ondersteunen de bedrijven bij hun innovatie, zodat ze kwaliteitsvolle producten en diensten kunnen afleveren. Daarvoor gebruiken wij conformiteitsbeoordelingen, kennisoverdracht en een doelmatig en doeltreffend normalisatiebeleid.

1.1.1. Stijgend aantal accreditatiecertificaten en meer uitgebreide competenties

In 2016 werden **556 actieve accreditatiecertificaten** afgeleverd (+ 3 % ten opzichte van 2015) en **3.500 auditdagen** gepresteerd met de ondersteuning van **ongeveer 250 externe auditors**. Op vraag van de markt heeft BELAC, het Belgisch nationaal accreditatie-organisme voor instellingen voor conformiteitsbeoordeling, accreditatie-activiteiten ontwikkeld in hoogtechnologische sectoren. Deze aanvragen getuigen van de belangstelling voor de toegevoegde waarde van de accreditatie en vormen tegelijk een uitdaging voor BELAC, dat voortdurend zijn competenties moet uitbreiden. Onze bedrijven kunnen zo rechtstreeks in België betrouwbare partners vinden om de noodzakelijke conformiteitsbeoordelingen uit te voeren.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

1.1.2. Intensief normeringswerk

In 2016 heeft de FOD Economie sensibilisatie- en informatieacties financieel ondersteund m.b.t. intellectuele eigendom (vier **octrooicellen**) en normalisatie (**33 normen-antennes**) evenals 29 projecten van prenormalisatie met een bedrag van meer dan vijf miljoen euro. In 2016 hebben de vier normalisatiecommissies waarvoor de FOD Economie sectoraal operator is, deelgenomen aan de opstelling van **89 normen**, waarvan er al 15 zijn goedgekeurd. In de betrokken domeinen zijn 25 normontwikkelingsactiviteiten gestart in 2016.

De dienst Voorschriften in de Bouw is de bevoegde overheid voor de uitvoering van de Europese Verordening 305/2011 die geharmoniseerde voorwaarden vaststelt voor het in de handel brengen van bouwproducten. Deze dienst heeft de **oprichting** afgerond van de **Technische Commissie voor de Bouw** en het Belgisch wetgevend kader geactualiseerd. **93 geharmoniseerde normen** werden gepubliceerd op de Europese website [NANDO](#) en geanalyseerd in acht **productgebieden**. Verder werden 10 **instanties aangemeld** op basis van de accreditatie.

1.1.3. Hausse van de erkenning van aannemers

Het aantal **aanvragen voor erkenning** als aannemer is gestegen in 2016. Het bedroeg **3.793**, wat neerkomt op een gemiddelde van 316 adviesaanvragen per maand. 3.690 aanvragen werden ingediend door Belgische bedrijven en 103 door buitenlandse bedrijven, vooral uit de buurlanden. Het **totale aantal erkende aannemers** is stabiel gebleven in 2016 en bedraagt **10.500**.

1.1.4. Elektronische vertrouwensdiensten

Op het vlak van de elektronische diensten komt het er niet alleen op aan om te controleren, maar vooral om de bedrijven te gidsen door een labyrint van complexe regels en procedures. Dat is de rol van de cel "**eIDAS**" van de dienst Reglementering Metrologie, die als controleorgaan is aangesteld om toezicht uit te oefenen op de vertrouwensdiensten in België, om de identiteit van de betrokken partijen te valideren en de integriteit en oorsprong van de elektronische gegevens te waarborgen. De eIDAS-Verordening is op **1 juli 2016** in werking getreden en de cel eIDAS heeft sindsdien een enorme inspanning geleverd om de betrokken partijen op dit vlak te informeren. Op het einde van 2016 heeft België **vier bedrijven** opgenomen in zijn lijst van **gekwaliificeerde verstrekkers van vertrouwensdiensten**.

© Sergey Nivens - Fotolia.com

1.2. De veiligheid van de consument waarborgen door toezicht uit te oefenen in domeinen met hoge risico's

1.2.1. Controlecampagnes: veiligheid van kinderen en liften als belangrijkste aandachtspunten in 2016

Om de veiligheid van de gebruikers te waarborgen en tegelijk te zorgen voor een eerlijke concurrentie tussen de marktdeelnemers, voeren wij elk jaar proactief controlecampagnes. Naast onze nationale campagnes hebben wij ook deelgenomen aan Europese toezichtcampagnes om een groter marktsegment te controleren. In 2016 was de veiligheid van kleine kinderen een prioriteit. De afdeling Veiligheid was actief betrokken bij controlecampagnes voor **zacht speelgoed, scooters, speelgoed met magneten, trampolines, speelgoed dat geluid maakt, bedjes en opvouwbare reisbedjes, veiligheidshekjes** en ten slotte **steps**, zowel speelgoedsteps als sportieve steps. Aan de Belgische kust werden tussen april en mei 2016 controlecampagnes gevoerd in verband met de verhuur van **gocarts** en de uitbating van **tijdelijke speelterreinen op het strand**.

587 liften werden **gecontroleerd** om na te gaan of ze gemoderniseerd waren volgens de wettelijke voorschriften. Deze campagne heeft een gunstig effect gehad op de veiligheid van de beoogde liften. Wij hebben samen met andere diensten duidelijke en vol-

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

ledige informatie hierover verspreid. Er werden zowat **300 vragen** beantwoord en de brochure "**Het ABC van de modernisering van mijn lift**" werd uitgegeven. Aangezien opnieuw een einddatum voor de modernisering van bepaalde liften verstreken is (voor liften in dienst genomen vanaf 1958), waken wij voortaan extra over de veiligheid van deze liften. In dit kader heeft de dienst een grondige audit ondergaan en is hij sinds **oktober 2016** geaccrediteerd volgens de **norm ISO/IEC 17020:2005**.

In 2016 werden in totaal **647 dossiers** behandeld **over productveiligheid**. 117 daarvan werden geopend naar aanleiding van een adviesvraag van de douane. Meer dan 43 % van deze dossiers gingen over speelgoed.

Tabel 1. Behandelde dossiers

Reglementering	Aantal dossiers
Actieve ontspanningsevenementen	5
Algemene productveiligheid	163
Drukapparatuur	11
Extreme ontspanningsevenementen	1
Kermistoestellen	6
Producten met misleidend uiterlijk	4
Liften	42
Machines	103
Persoonlijke beschermingsmiddelen	91
Speelgoed	171
Speelterreinen en speeltoestellen	47
Uitbating attractietoestellen	3
Totaal	647

Bron: FOD Economie.

De controlediensten **Controle Metrologie** Noord en Zuid hebben, naast de ijkverrichtingen en de routinecontroles, zeven **specifieke controlecampagnes** uitgevoerd op de inhoud van voorverpakte goederen en op meetinstrumenten:

- voorverpakkingen bij micro- en artisanale brouwerijen,
- voorverpakkingen bij afvulbedrijven voor verf,
- werkelijk gewicht van brood bij warme bakkers,
- weegschalen in boerderijwinkels en op boerenmarkten,
- weeginstrumenten in slachthuizen,
- meetinstallaties op melkophaalwagens,
- uitlaatgasanalysatoren in autokeuringscentra.

De controlediensten Controle Metrologie hebben **1.483 partijen voorverpakte goederen** gecontroleerd. Ze hebben **322 pv's van waarschuwing** en **81 transacties of projustitia's** opgesteld.

Op het vlak van het wegverkeer hebben onze diensten 214 taxi's gecontroleerd en 39 dossiers van hoog toezicht behandeld in verband met vaste radarinstallaties, trajectcontrolesystemen, roodlichtcamera's, ademanalysetoestellen, ...

1.2.2. Het Centraal Meldpunt voor Producten houdt toezicht op gevaarlijke producten

De producenten en distributeurs zijn verplicht om het Centraal Meldpunt onmiddellijk op de hoogte te brengen wanneer zij beschikken over informatie over het gevaarlijke karakter van producten of diensten die zij op de markt hebben gebracht, of bij een ongeval dat is veroorzaakt door een dergelijk gevaarlijk product of dienst. Het Centraal Meldpunt ontvangt ook klachten van consumenten/gebruikers over gevaarlijke producten. Ten slotte is het Meldpunt ook het Belgisch contactpunt voor RAPEX, het Europees systeem voor informatie-uitwisseling over producten met een ernstig risico.

Tabel 2. Meldingen die in 2016 door het Centraal Meldpunt werden behandeld

		Veiligheid	Mobiliteit	Energie	Volksgezondheid	Bouw	Springstoffen	BIPT (a)	Totaal	Belgische	Douane
RAPEX (b)	Artikel 12	680	425	230	431	6	7	0	1.779	7	891
	Artikel 11	65	3	30	27	0	2	0	127	1	55
	Ter info	112	0	29	87	0	0	0	228	0	126
Klachten		31	0	1	1	0	0	0	33	0	0
Recalls		116	146	56	2	2	0	0	322	0	0
Totaal		1.004	574	346	548	8	9	0		8	1.072
Totaal aantal meldingen									2.489		
Totaal aantal Rapex									2.134		

(a) Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie.

(b) Art. 11 en art. 12 van de Richtlijn inzake algemene productveiligheid (2001/95/EG): art. 12: ernstig risico, art. 11 niet ernstig risico, ter info: geen risico vastgesteld maar gebrekkige informatie.

Bron: FOD Economie.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

1.2.3. Bouwproducten: toename van het aantal acties en controles

De dienst Voorschriften in de Bouw registreerde **17 formele klachten**. Er werden verschillende markttoezichtcampagnes gevoerd: **258 bedrijven** werden **bezocht**.

Tabel 3. Markttoezichtcampagnes

Sectoren	Fabrikanten	Invoerders/Distributeurs
Rookdetectors	0	38
Ramen	5	7
Keramische tegels	0	76
Vloertegels en bestrating	0	91
Kitten	9	32
Totaal	14	244

Bron: FOD Economie.

1.2.4. Controles van ijkplichtige meetinstrumenten

De controlediensten van de afdeling Metrologie keurden **17.400 niet-automatische weeginstrumenten** (weegschalen) en **850 automatische weeginstrumenten**. Een beperkt aantal instrumenten werd buiten gebruik gesteld. Deze diensten behaalden in 2016 de accreditatie volgens **ISO/IEC 17020:2012**, als keuringsinstelling voor de keuringen op automatische en niet-automatische weeginstrumenten. Het doel in 2017 is om deze accreditatie uit te breiden naar de controles op brandstofpompen van benzinestations, die regelmatig worden onderworpen aan inspecties of controles.

In 2016 werden **7.300 brandstofpompen** (benzine/diesel) en **300 lpg-pompen** gecontroleerd. Inspecteurs van de diensten Controle Metrologie hadden tijdens het tweede halfjaar van 2015 vastgesteld dat in België een toenemend aantal niet-geijkte brandstofpompen voor cng (compressed natural gas) in gebruik werden genomen. Het gebruik van niet-geijkte pompen voor de verdeling van brandstoffen in benzinestations vormt een inbreuk op artikel VII.43 van het Wetboek van economisch recht. Om die reden werd in 2016, na intensief overleg met de betrokken sector, een speciale inspanning geleverd om de aanvragen voor modelgoedkeuringen voor cng-installaties in België te behandelen, om de betrokken uitbaters in staat te stellen om hun verplichtingen na te komen.

Tabel 4. Controles van ijkplichtige meetinstrumenten

In aantal.

Type	Aantal controles
Gewichten en massa's	13.361
Watermeters	27.368
Gasmeters	53
IJkvaten	74
Automatische hoogtemeters	21
Landtanks	296
Cng-pompen	70
Lpg-pompen	313
Tweetaktpompen	64
Brandstofpompen (benzine/diesel/gasolie)	7.307
Meetinstallaties en additiefpompen op tankwagens	293
Turbinemeters voor vloeistoffen	18
Laadstations vloeistoffen	29
Niet-automatische weeginstrumenten	17.411
Automatische weeginstrumenten	1.342
Uitlaatgasanalysatoren	249
Taximeters	214
Snelheidsmeters, trajectcontrolesystemen, roodlichtcamera's en ademanalysetoestellen	39
Partijen voorverpakte goederen	1.483

Bron: FOD Economie.

De dienst Reglementering Metrologie zorgde voor de omzetting in nationaal recht van de Richtlijn 2014/31/EU betreffende de niet-automatische weeginstrumenten en de Richtlijn 2014/32/EU betreffende meetinstrumenten. Met het in voege treden van de betreffende koninklijke besluiten op 20 april 2016, werden onze activiteiten als aangemelde instantie gestaakt en onze diensten komen sinds die datum niet langer tussen bij de oorspronkelijke beoordeling van EU-overeenstemming voor nieuwe weeginstrumenten. Ondanks dat het stopzetten van de activiteiten als aangemelde instantie ruim op voorhand werd aangekondigd, heeft dit toch geleid tot enige verstoring op de Belgische markt omdat de distributeurs en installateurs niet langer een beroep konden doen op hun gebruikelijke aanspreekpunt voor technische vraagstukken en zich moesten wenden tot aangemelde instanties in het buitenland.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

1.2.5. Springstoffen en gassen: veilig gebruik en transport

Op het vlak van **springstoffen** worden de vervaardiging, de opslag, het vervoer en het gebruik wettelijk omkaderd en wordt er toezicht op uitgeoefend. In 2016 leverde de Afdeling Veiligheid **546 nationale en 103 Europese vergunningen** af voor het vervoer van springstoffen en heeft zij technische controles uitgevoerd op de voertuigen waarmee deze producten worden vervoerd. Er werden **29 technische adviezen** gegeven aan de plaatselijke overheden die vergunningen afleveren aan de springstoffabrikanten en aan de marktdeelnemers die springstoffen en vuurwerk willen opslaan. Een nieuwe impuls werd gegeven voor de volledige herziening en vereenvoudiging van de wetgeving over springstoffen. Een interne werkgroep werkt momenteel intens samen met de andere betrokken gesprekspartners (bedrijven, steden en gemeenten, ...), via het **Forum Explosieven**.

In de **gassector** zijn de herziening en de **vereenvoudiging van de wetgeving** in verband met het transport via gasleidingen en andere producten voortgezet in overleg met de netwerkbeheerders en controle-instellingen. De basiswet is gepubliceerd en de uitvoeringsbesluiten zijn afgewerkt en ter raadpleging voorgelegd op Europees niveau. De publicatie in het Belgisch Staatsblad van de laatste teksten waaruit dit nieuwe reglementaire corpus is opgebouwd, wordt verwacht in de loop van het eerste halfjaar van 2017.

1.3. Een kenniscentrum en een “level playing field” inrichten, zodat bedrijven kunnen concurreren en consumenten betrouwbare producten en diensten kunnen kopen

1.3.1. Ontwikkeling van de nanometrologie, op weg naar accreditatie

De dienst Nationale Standaarden heeft in 2016 haar sectie nanometrologie verder ontwikkeld. Er werden bijkomende toestellen aangekocht en een extra personeelslid aangeworven. De activiteiten in nanometrologie richten zich vooral op de dimensionele karakterisatie van nanodeeltjes en de concentratie van nanodeeltjes in functie van hun afmetingen. De **metingen** zijn geconcentreerd op het gamma van de nanodeeltjes van 10 nanometer tot 100 nanometer, de afmetingen waarvan wordt aangenomen dat ze de meeste risico's meebrengen. Procedures en berekeningen van meetonzekerheden voor de kalibratie van dergelijke deeltjes werden op punt gesteld en de uitbreiding van onze **ISO/IEC 17025:2005** accreditatie voor deze metingen werd aangevraagd. De accreditatie is ondertussen een feit.

In de domeinen van nanometrologie, temperatuur en dimensionele metrologie werd deelgenomen aan een aantal **EMPIR** (European Metrology Programme for Innovation and Research) onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten die in het raam van Horizon 2020 via **EURAMET** (The European Association of National Metrology Institutes) georganiseerd worden om tegemoet te komen aan de vraag van de Europese industrie naar steeds nauwkeurigere metrologische processen.

1.3.2. Stabiliteit van de Belgische seconde

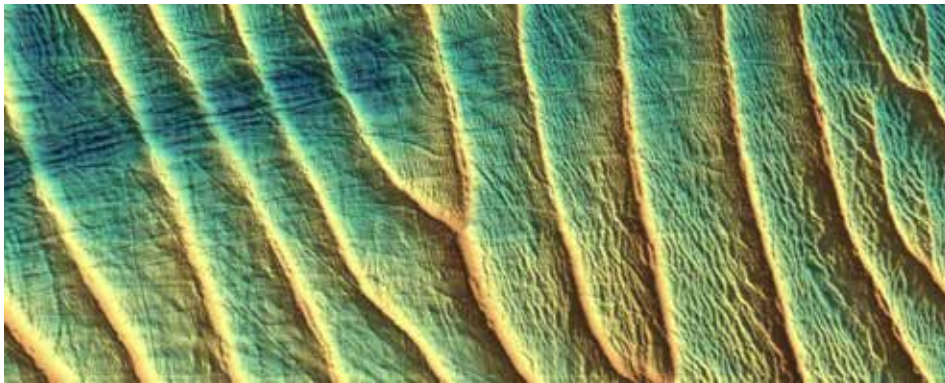
In het domein van tijd en frequentie dragen onze referentieklokken bij aan de internationale tijd en zijn de nodige voorbereidingen gestart voor de actualisering van de definitie van de tijd in België en voor het verdelen ervan. De sectie tijd/frequentie realiseert de seconde en de tijd op basis van atoomklokken en vergelijkt continu onze tijd- en frequentiestandaarden met andere referentieklokken en andere tijdschalen. Zo kunnen we de stabiliteit van de Belgische seconde bereiken met een maximale afwijking van enkele nanoseconden per dag.

1.3.3. Een recordjaar voor de zandwinning

In het kader van zijn opdracht van beheer en controle van de zandwinning in het Belgische deel van de Noordzee, heeft de dienst Continentaal Plat geregistreerd dat 2,66 miljoen m³ werd ontgonnen door de sector en ongeveer **300.000 m³** daarvan **voor het onderhoud van de stranden**. De dienst heeft een authentieke 3D-cartografie gerealiseerd om per ontginningssector een referentie-oppervlakte te bepalen voorbij dewelke de winning niet meer wordt toegelaten. Door het verzoenen van de economi-

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

sche behoeften met de ecologische beperkingen kunnen de banken optimaal en duurzaam worden geëxploiteerd, waarbij de impact van de zandwinning op de integriteit van de zeebodem zoveel mogelijk wordt beperkt.

In het centrale gedeelte van de Thorntonbank werd in 2016 intensief gebaggerd. De kaarten die met de multibeam echosounder werden opgesteld, tonen met de vereiste nauwkeurigheid wat de impact van deze activiteit is op de bathymetrie en de duinmorfologie in deze ontginningssector.

1.3.4. Verjaardag en onderscheidingen

10 jaar innovatiepremie

De dienst Normalisatie en Competitiviteit vierde op 21 april 10 jaar innovatiepremie. Er werd een trofee uitgereikt aan de bedrijven die aan elke editie hebben deelgenomen. In totaal hebben **325 ondernemingen** hun creatieve werknemers reeds kunnen belonen met een premie die volledig vrijgesteld is, zowel fiscaal als wat de sociale lasten betreft.

Er werden verschillende [video's](#) gemaakt met de laureaten en deelnemende bedrijven.

200 jaar metingen

Op 21 augustus 2016 was het 200 jaar geleden dat koning Willem, koning der Nederlanden en groothertog van Luxemburg, bij wet afkondigde dat **een eenvormig stelsel voor maten en gewichten** moest gebruikt worden. Het grondgebied van België was toen nog een deel van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden. De maten die toen ingevoerd werden, stemmen ongeveer overeen met onze huidige maten, maar hadden nog andere namen. Een overgangperiode was voorzien tot 1 januari 1820. Bij het ontstaan van België is **die verplichting in de Belgische wetgeving overgenomen**. In die 200 jaar is de verplichting tot het gebruik van uniforme meeteenheden nooit onderbroken geweest, wat vermoedelijk de langste ononderbroken periode in de geschiedenis is.

Markante tussenkomsten

Op internationale congressen hebben wij presentaties gegeven en deelgenomen aan postersessies over nanometrologie en ontwikkelingen in de thermische modellering van de temperatuurverdelingsvelden binnen een meethut voor de luchttemperatuur.

Op de internationale conferentie die werd georganiseerd door het technisch comité "Foods" van de **International Measurement Confederation (IMEKO)**, ontving Jasmine Pétry (Metrologie, Nationale Standaarden) de prijs voor de beste presentatie, met als titel "Can Nanoparticles Measurements in Food be Traceable?". Daarin beschreef zij de benadering die de sectie nanometrologie heeft ontwikkeld om te zorgen voor traceerbaarheid bij de bepaling van de afmetingen van nanodeeltjes.

Tijdens **Mathmet 2016**, een internationale workshop over wiskunde en statistiek voor metrologie, die in november 2016 in Berlijn werd georganiseerd, heeft Bert De Boeck een presentatie gegeven over de nieuwe aanpak voor de onzekerheidsevaluatie van dimensionele metingen van nanodeeltjes met AFM. De methode bestaat erin om een serie van welgekozen metingen uit te voeren en de experimentele data op een gepaste wijze statistisch te modelleren.

Ter gelegenheid van de **Wereld Metrologie Dag 2016**, organiseerde de dienst Nationale Standaarden op 20 mei, in samenwerking met BEMEKO, een congres met als thema "Measurements in a Dynamic World".

Er werden verschillende **communicatiecampagnes** gevoerd en **wetenschappelijke artikels** gepubliceerd. Onze metrologische kennis werd ter beschikking gesteld van de industrie, de onderzoekscentra, de universiteiten, enz. door het verstrekken van **adviezen**.

Verschillende **referentiekalibraties** en kalibraties van meetapparatuur van de industrie werden uitgevoerd om de herleidbaarheid ervan naar nationale standaarden te verzekeren. Dankzij het internationale uitvoeringskader waarbinnen deze kalibraties plaatsvinden, zijn deze bedrijven verzekerd van het onafhankelijke bewijs van de juistheid van hun referenties en meetapparatuur.

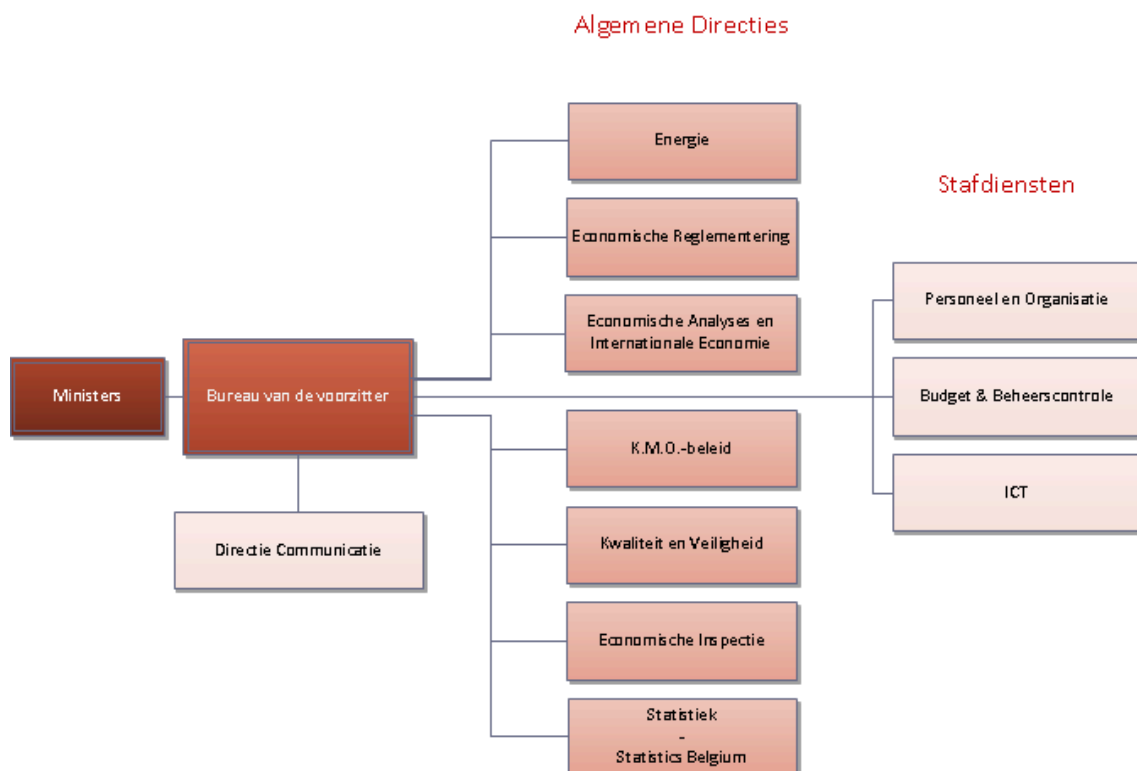
"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

2. De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid binnen de FOD Economie

De Algemene Directie van Kwaliteit en Veiligheid is een van de zeven directies van de FOD Economie. Het algemene activiteitenverslag van de FOD Economie en verslagen van deze en andere directies zijn te raadplegen op zijn website¹.

Figuur 1. Organigram van de FOD Economie

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

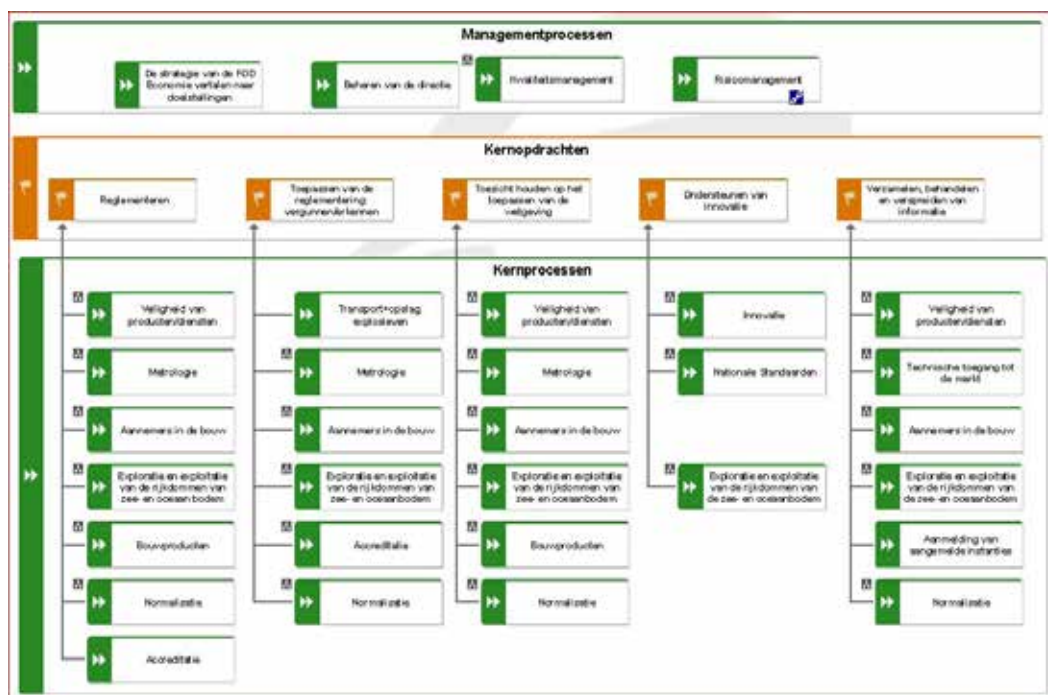
1 Alle jaarverslagen van de FOD Economie: <http://economie.fgov.be/nl/fod/Jaarverslagen>

2.1. Onze missie en doelstellingen

Onze algemene directie heeft haar missie gedefinieerd op basis van de missie en visie van de FOD Economie. Bij alles wat we dag na dag doen, moeten we ons telkens afvragen: helpen we zo de bedrijven en in het bijzonder de kmo's? Beschermen we zo de consument en is onze actie maximaal efficiënt en effectief?

De bedrijven moeten zoveel mogelijk de reglementering inzake bescherming van de consument naleven. Niettemin zijn we ons bewust van het feit dat een nulrisico niet bestaat en dat alle reglementaire en uitvoerende maatregelen moeten uitgaan van het proportionaliteitsprincipe.

Figuur 2. Overzicht van de belangrijkste activiteiten van de AD Kwaliteit en Veiligheid in 2016

De opdracht van de algemene directie kan dus als volgt worden verwoord:

“Zorgen voor een competitieve en evenwichtige werking van de technische goederen- en dienstenmarkt door te reglementeren, te vergunnen, te handhaven, te onderzoeken en te coördineren.”

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

2.1.1. Onze visie

De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid streeft ernaar om een betrouwbare partner te zijn voor al haar stakeholders. Ze communiceert transparant naar alle betrokken partijen. Bij haar acties besteedt ze specifiek aandacht aan de consumenten, de ondernemingen en meer bepaald de kmo's. Haar initiatieven moeten gedragen worden door het geheel van de betrokken partijen en moeten zo eenvoudig mogelijk en praktisch toepasbaar zijn. De medewerkers blinken uit door hun technische en wetenschappelijke kennis en door hun neutraliteit zijn zij de referentie bij vragen over de toepassing van de wetgeving.

2.1.2. Onze zes strategische doelstellingen

Uitgaande van de missie en de visie van de algemene directie kunnen de hoofddoelstellingen omschreven worden in drie strategische assen die perfect overeenkomen met de strategische matrix van de FOD Economie:

1. de veiligheid van consumenten waarborgen door toezicht uit te oefenen in de domeinen met de grootste risico's;
2. gaan voor een duurzame en competitieve economie: de bedrijven ondersteunen die innoveren om kwaliteitsvolle producten en diensten af te leveren. Dit gebeurt via conformiteitsbeoordelingen, kennistransfer en een efficiënt en effectief normalisatiebeleid;
3. de algemene directie als kenniscentrum ontwikkelen: een "level playing field" installeren, zodat ondernemingen competitief kunnen werken en consumenten betrouwbare producten en diensten kunnen aankopen. Dit wordt gerealiseerd via toegepast onderzoek (bv. in de wetenschappelijke metrologie, het mariene milieu en de nanometrologie).

Deze drie krachtlijnen kunnen worden vertaald naar zes strategische doelstellingen van de directeur-generaal van de algemene directie:

1. "Efficiënte bescherming van de gebruikers (consumenten) wat de kwaliteit en de veiligheid van producten en diensten betreft": met de beschikbare middelen zich richten op die diensten en producten die het grootste risico vormen voor de consumenten/gebruikers.
2. "De rol van de FOD Economie versterken als Belgische centrale speler in het Europese kader van technische reglementeringen."
3. "Uitblinken door technische en wetenschappelijke kennis."
4. "Het vertrouwen in de eengemaakte goederen- en dienstenmarkt verhogen voor economische operatoren, gebruikers (consumenten) en organismen."
5. "Een beleid uitwerken dat gunstig is voor concurrentievermogen en innovatie."
6. "Het beleid uitvoeren in een organisatie die de waarden van de FOD Economie respecteert, met gemotiveerde medewerkers en volgens het concept van 'het nieuwe werken'."

2.2. Relaties met de andere algemene directies van de FOD Economie

De acties/projecten voor het realiseren van de doelstellingen hebben een aantal raakpunten met de activiteiten van de andere algemene directies en zijn onmisbaar bij het beheer van het gehele scala van activiteiten. Daarom worden er wederzijdse overeenkomsten gesloten tussen algemene directies, waarin de competenties, verantwoordelijkheden en wederzijdse verwachtingen zijn beschreven.

2.2.1. Met de Algemene Directie Economische Inspectie

- De samenwerking gaat met name over de volgende aspecten:
- uitwerken en beheren van het controleprogramma;
- aanvragen van de gewenste analyses;
- technische ondersteuning;
- opleiding over (nieuwe) reglementering;
- uniformiteit in de hoogte van de bedragen van transacties;

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

- het op eenvoudige wijze ter beschikking stellen van normen en een eerste interpretatie daarvan, aan de hand van de ingevoerde normen;
- actiegrenzen en drempelwaarden;
- bemonsteringen.

2.2.2. Met de Algemene Directie Energie

De samenwerking tussen beide algemene directies is toegespitst op volgende punten:

- het uitwerken en beheren van bemonsteringsprocedures in het domein van Fapetro;
- wat de bevoegdheid "gas" betreft, is een herziening van de reglementering lopende in overleg tussen beide algemene directies;
- expertise in het beheer van laboratoriumanalyses (Fapetro);
- veiligheid van gastransport: duidelijke verdeling van de bevoegdheden over advies.

2.2.3. Met de stafdiensten

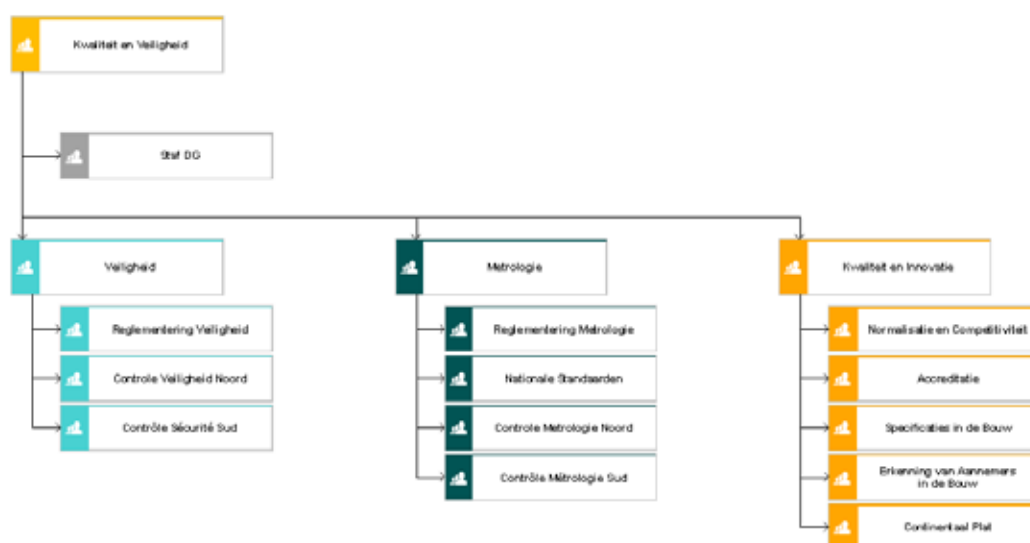
De drie stafdiensten worden geraadpleegd als verleners van consultancy- en andere diensten in volgende domeinen: logistiek, ICT, begroting, personeelsbeheer, aankoopbeheer, facturatie.

2.2.4. Met de diensten van het Bureau van de Voorzitter

De diensten van het Bureau van de Voorzitter zorgen voor het opvangen en coördineren van het geheel van activiteiten van de FOD Economie. Ze zijn ook belast met de crisis, de interne audit, interne controle en preventie/bescherming op het werk. Met de Directie Communicatie wordt nauw samengewerkt voor externe communicatie of het organiseren van evenementen. Vanzelfsprekend vereisen deze activiteiten dat regelmatig informatie wordt uitgewisseld tussen de algemene directie en het Bureau van de Voorzitter.

2.3. Een structuur ten dienste van de economische spelers

Figuur 3. Organigram van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid

2.3.1. Onze vestigingen

De algemene directie beschikt over acht vestigingen:

[Brussel \(Hoofdbestuur\)](#) : Koning Albert II-laan 16, 1000 Brussel;

[Antwerpen](#): Theaterbuilding, Italiëlei 124 bus 85, 2000 Antwerpen;

[Gent](#): Zuiderpoort Office Park, Gaston Crommenlaan 6, 9050 Gent;

[Hasselt](#): AC Verwilghen, Voorstraat 43, 3500 Hasselt;

[Haren](#): Haachtsesteenweg 1795, 1130 Brussel;

[Luik](#): Saint Jean, Boulevard de la Sauvenière 73-75, 4000 Liège;

[Bergen](#): Avenue Mélina Mercouri, bloc 10, 7000 Mons;

[Namen \(Belgrade\)](#): Business Center, Route de Louvain-la-Neuve 4 (bus 8, 9, 10), 5001 Belgrade.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

2.3.2. Ons kwaliteitsbeleid

Een kwaliteitsbeleid in een organisatie kan slechts effectief zijn als het management dit beleid ten volle ondersteunt en de nodige middelen ervoor ter beschikking stelt.

De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid richt zich op **drie kwaliteitsnormen: ISO 9001:2015, ISO/IEC 17025:2005 en ISO/IEC 17020:2012**. Het toepassen van deze drie normen is geen doel op zich, maar een middel om aan te tonen dat de output van onze algemene directie de missie ervan ten volle ondersteunt.

Al de processen zijn opgebouwd volgens het **KISS**²-principe en worden gere-engineerd volgens het **Lean**³-principe. De doelstellingen worden bepaald in het managementplan en operationeel plan van de directeur-generaal; vervolgens worden ze vertaald naar doelstellingen per afdeling en per dienst.

Elk jaar vindt een directiebeoordeling ("management review") plaats voor eind maart, eerst op topniveau en nadien op niveau van de diensten. Tijdens deze beoordeling wordt een kritische evaluatie gemaakt van wat geweest is, wat beter kan en wat komt. Het doel is om op termijn (binnen de vijf jaar) toe te werken naar een geïntegreerd managementsysteem, dat niet alleen als voorbeeld kan dienen voor de andere algemene directies van de FOD Economie, maar ook voor andere overheidsorganisaties. Enkel op die manier kunnen we onze toegevoegde waarde voor de bedrijven en de consumenten aantonen. Dit alles moet samengaan met professionalisme en de waarden van onze FOD, namelijk "Tot uw dienst", "Respect", "Samen sterk" en "Uitmuntend".

Enkele cijfers

Interne audits

Interne audits worden gevoerd om de goede werking van het kwaliteitssysteem te controleren en de doeltreffendheid ervan te verbeteren. Deze interne audits, die worden opgelegd door de drie normen, spelen een belangrijke rol in de interne controle (deontologie, interne audit en begrotingscontrole).

Alle diensten worden voor al hun activiteiten geauditeerd, minstens een keer en idealiter twee keer binnen een cyclus van drie jaar. **De doelstelling is dat vanaf 2017 elke dienst jaarlijks aan een interne audit wordt onderworpen.** Bij iedere audit worden een aantal activiteiten grondig geëvalueerd, zodat fundamentele verbeteringen kunnen worden doorgevoerd op een ernstige basis. Om de frequentie van deze interne audits en de onpartijdigheid ervan te verhogen, startte de Algemene Directie vanaf 2015 met het inschakelen van externe auditors en organiseerde ze een opleidingsessie van anderhalve dag voor geïnteresseerde personeelsleden. In 2016 vond een nieuwe opleidingssessie plaats over de interne audit volgens de norm ISO 9001:2015.

2 "Keep it simple and straight": ontwerprichtlijn die eenvoud in het ontwerp aanbeveelt, door het zoveel mogelijk vermijden van elke niet noodzakelijke complexiteit.

3 Managementfilosofie, ook "beheer zonder verspilling" of "slank beheer" genoemd.

In totaal beschikte de Algemene Directie eind 2016 over vier interne auditors met ISO 9001-kwalificatie en daarnaast over vijf interne auditors met een ISO 17025-kwalificatie.

In 2016 werden 9,5 dagen interne audits volgens ISO 9001 gepresteerd door intern personeel en twee dagen interne audits volgens ISO 9001 door een externe auditor. Er vond ook een achtdaagse ISO 9001 audit plaats. Dankzij deze audit kon onze Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid worden gecertificeerd volgens de nieuwe versie van de norm ISO 9001:2015.

Voor de **norm ISO 17025** werden vier dagen interne audits en drie dagen externe audit gepresteerd.

Ten slotte, aangezien 2016 ook het jaar was waarin de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid werd geaccrediteerd als keuringsinstelling van type A voor haar keuringsactiviteiten inzake automatische en niet-automatische weegwerktuigen, alsook voor personenliften, vond een vierdaagse voorbereidende interne audit plaats en een tiendaagse externe audit die leidde tot accreditatie.

Afwijkingen

De audit resulteert in een auditverslag met de bevindingen voor de verschillende ge-auditeerde aspecten van de norm en voor de activiteiten waarop zij werden nagegaan. Deze bevindingen worden opgenomen in een specifieke databank en onderverdeeld in belangrijke afwijkingen, kleinere afwijkingen en mogelijkheden voor verbetering.

In 2016 resulteerden de interne en externe audits in 96 afwijkingen, waarvan er 20 nog niet waren opgelost op 31.12.2016. Voor zeven daarvan was de voorziene uitvoeringsdatum overschreden en werd het nodige gedaan om ze zo snel mogelijk op te lossen.

2.3.3. Interne controle

De interne controle, zoals gedefinieerd door het Netwerk Interne Controle, wordt toegepast als aanvulling bij het kwaliteitssysteem. De nieuwe versie 2015 van de norm ISO 9001 helpt ook bij het realiseren van de interne controle. ISO 9001:2015 vraagt immers om een risicoanalyse uit te voeren van:

- de kwaliteit van de gepresteerde diensten;
- de verwezenlijking van de vastgelegde doelstellingen.

Het ACFO⁴ legt aan de federale overheden de verplichting op om de vastgestelde doelstellingen te halen. Het invoeren van een “risicoreflex” en een risicobeoordeling wordt

⁴ Auditcomité van de federale overheid.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

een duidelijk omschreven taak van de algemene directie, van haar afdelingen en diensten, in overeenstemming met de richtlijnen van de interne controle.

2.4. Budget en Personeel

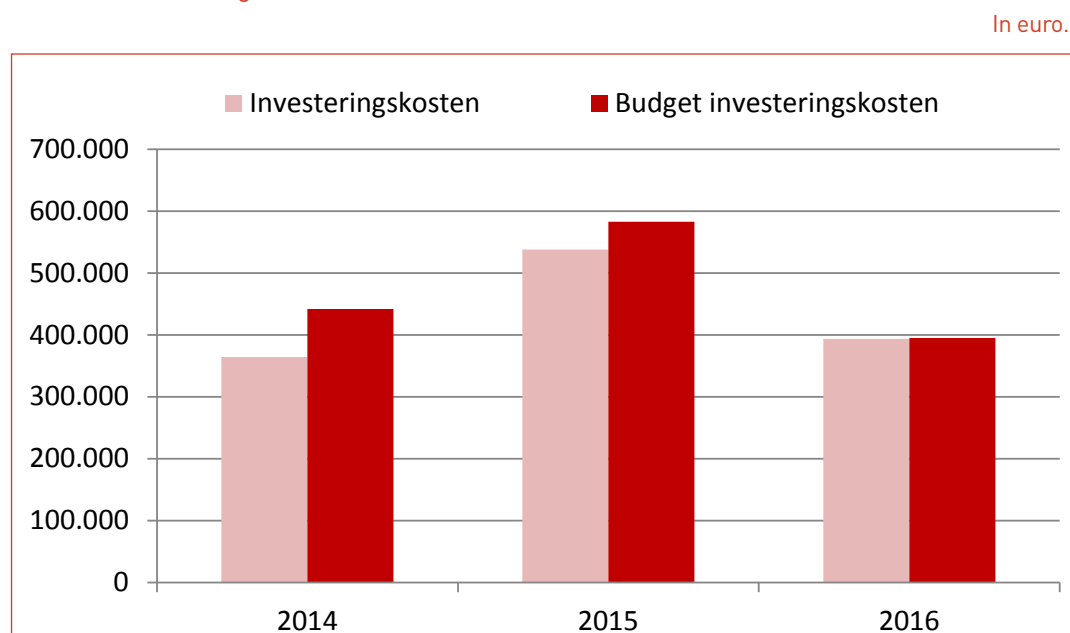
2.4.1. Budget

De verdeling van de uitgaven van de Algemene Directie E6 ziet er als volgt uit:

- 60 % voor het personeel;
- 33 % voor de betaling van subsidies/toelagen/bijdragen;
- 2 % voor investeringen;
- 5 % voor de algemene werking van de algemene directie.

Budgettaire middelen van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid in 2016

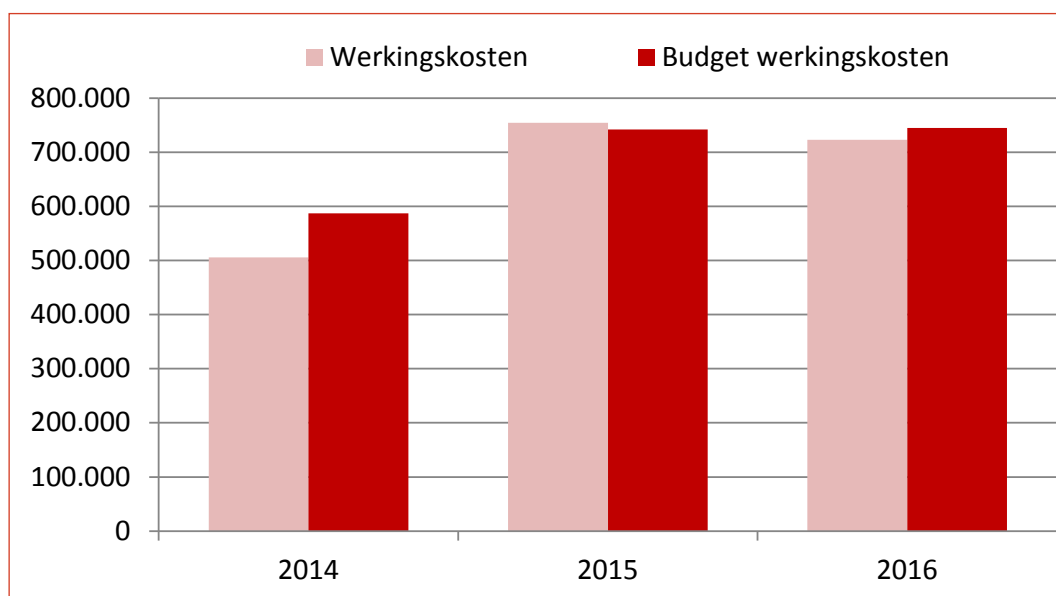
Grafiek 1. Investeringskosten

Bron: FOD Economie.

Grafiek 2. Werkingskosten

In euro.

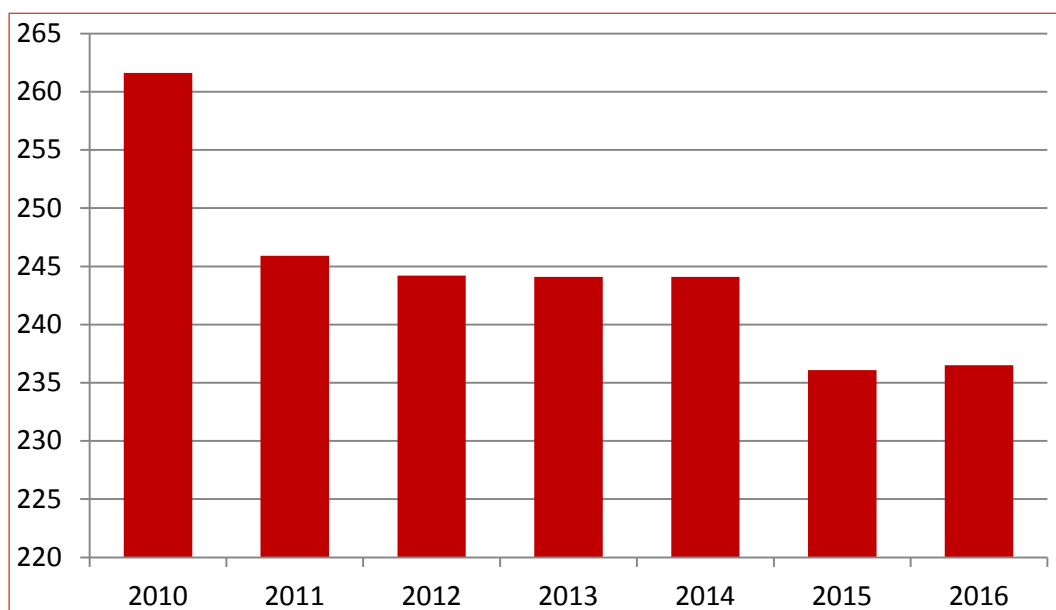
Bron: FOD Economie.

2.4.2. Personeel

Op 31.12.2016 werkten iets meer dan 236 voltijdsequivalenten bij de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid. De onderstaande grafiek toont de ontwikkeling van het personeelsbestand sinds 2010, die neerkomt op een daling met ongeveer 10 % sinds 2010.

Grafiek 3. Het personeel bij de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid tussen 2010 en 2016

In voltijdsequivalent.

Bron: FOD Economie.

3. Activiteitenoverzicht en statistieken 2016 van de AD Kwaliteit en Veiligheid

3.1. De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid reglementeert en ziet toe op de veiligheid

3.1.1. Gas

De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid waakt over de openbare veiligheid in verband met ondergrondse gasopslag, gasvervoer door leidingen en gasdistributie.

Taken in verband met ondergrondse gasopslag zijn:

- het opstellen van de vergunningen van opsporingen en opslag (opstellen van het koninklijk besluit en de bijlage bij het koninklijk besluit);
- het opstellen van de akten van verklaring voor wijzigingen aan de installaties waarbij er geen nieuwe vergunning moet worden verleend;
- de controle van de mededeling van de driemaandelijkse exploitatieprogramma's;
- het nazicht van de mededeling van de maandelijkse activiteiten van de gasopslag;
- het bijwonen van de zesmaandelijkse vergaderingen te Loenhout over de problemen en de toestand van de gasopslagplaats van Loenhout;

- het bijwonen van de [Seveso⁵-inspecties](#) te Loenhout;
- het controleren van speciale werken zoals nieuwe boringen;
- het onderzoeken van de incidenten die gemeld worden;
- het onderzoeken van de klachten die gemeld worden.

De voornaamste activiteiten in verband met het vervoer van gas en andere producten door leidingen zijn:

- het geven van adviezen bij elke aanvraag van een nieuwe vergunning of een wijziging of de intrekking van een vergunning;
- het geven van adviezen bij elke aanvraag van een wijziging aan de installaties waarvoor geen wijziging van de vergunning nodig is;
- de administratieve controle van de volledigheid van elk dossier voor de aanvraag van een verlenging van een vergunning;
- het geven van een technisch (of definitief) advies bij elke aanvraag van de verlenging van een vergunning;
- het controleren van de teksten van de verleende vergunningen;
- het controleren van de aanleg van nieuwe gasvervoerinstallaties (leidingen en stations);
- het controleren van werken aan bestaande gasvervoerinstallaties;
- het onderzoeken van de incidenten en ongevallen (lekken, explosies, ...) met gasvervoerinstallaties;
- het controleren van bedrijven die werken uitvoeren in de nabijheid van gasvervoerinstallaties;
- het onderzoeken van de klachten in verband met gasvervoerinstallaties;
- het bijwonen van de Seveso-inspecties bij de lng⁶-terminal in Zeebrugge;
- het bijwonen van de interministeriële werkgroep over de lng-terminal;
- het toezicht uitoefenen op de gasvervoerleidingen op het continentaal plat;
- een technisch advies geven bij de wijziging van de reglementering;
- het deelnemen aan technische werkgroepen en aan werkgroepen over de herziening van de reglementering;
- het behandelen van specifieke dossiers (goedkeuring van speciale technieken, ...).

5 De benaming "Seveso" verwijst naar een industrieel ongeval in 1976 nabij de stad Seveso in Italië. Naar aanleiding van die ramp zijn Europese richtlijnen aangenomen, die alle veiligheidsvoorschriften en beschermingsmaatregelen voor de betrokken risico-ondernemingen vastleggen.

6 Liquid natural gas.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

De voornaamste taken in verband met toezicht op gasdistributie-installaties zijn:

- het onderzoeken van de gasincidenten en -ongevallen die gemeld worden;
- het onderzoeken van de klachten die gemeld worden;
- het onderzoeken van aangiften van meldingen van de aanleg van nieuwe leidingen;
- het controleren ter plaatse van de aanleg van nieuwe leidingen of werken aan bestaande gasdistributie-installaties;
- het controleren van bedrijven die werken uitvoeren in de nabijheid van gasdistributie-installaties;
- het analyseren van gegevens en opstellen van een jaarlijks verslag met gegevens over gaslekken, gaslekopsporingen en saneringen van het leidingennet;
- het deelnemen aan werkgroepen over de herziening van de reglementering;
- het deelnemen aan sensibiliseringsacties van aannemers die werken uitvoeren in de nabijheid van gasdistributie-installaties;
- het behandelen van specifieke dossiers (budget gasmeters, ...).

In 2016 waren geen bijzondere controles of campagnes voorzien over ondergrondse gasopslag, gasvervoer of gasdistributie, behalve de opvolging van de controleacties van de bedrijven die werken uitvoeren in de nabijheid van gasdistributie-installaties.

Hieronder volgen details over het aantal uitgevoerde controles en gegeven adviezen.

Overzicht van uitgevoerde controles in 2016

Tabel 5. Controles van ondergrondse gasopslag, gasvervoer en gasdistributie

Soort controle	Aantal
Ondergrondse gasopslag	2
Gasvervoer door leidingen	24
Gasdistributie door leidingen	356
Werken in de nabijheid van leidingen	177
Totaal	559

Bron: FOD Economie.

Tabel 6. Onderzoek van gasincidenten in verband met ondergrondse gasopslag, gasvervoer en gasdistributie

Soort	Aantal
Ondergrondse gasopslag	0
Gasvervoer door leidingen	5
Gasdistributie door leidingen	81
Totaal	86

Bron: FOD Economie.

Tabel 7. Onderzoek van klachten over ondergrondse gasopslag, gasvervoer en gasdistributie

Soort	Aantal
Ondergrondse gasopslag	0
Gasvervoer door leidingen	11
Gasdistributie door leidingen	1
Totaal	12

Bron: FOD Economie.

Tabel 8. Adviezen die in 2016 gegeven werden over ondergrondse gasopslag en gasvervoer

Soort dossier	Aantal
Dossiers betreffende goedkeuringen van exploitatieprogramma's over ondergrondse gasopslag	4
Dossiers van het gasvervoer in verband met nieuwe vergunningen, wijzigingen en opheffingen van vergunningen	105
Dossiers van het gasvervoer in verband met aanpassingen waarvoor geen wijziging van de vergunning vereist is	14
Dossiers van het gasvervoer in verband met administratieve adviezen voor de verlenging van de vergunningen	10
Dossiers van het gasvervoer in verband met definitieve adviezen voor de verlenging van de vergunningen	7
Dossiers in verband met afwijkingen van de reglementering betreffende het gasvervoer	10
Totaal	150

Bron: FOD Economie.

3.1.2. Springstoffen en feestvuurwerk

Reglementering

De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid heeft deelgenomen aan de Europese expertenwerkgroepen en ADCO-groepen. De Belgische vertegenwoordiging wordt ook verzekerd in de internationale werkgroepen United Nations – Economic Commission for Europe – Economic and Social Council Body – Transport Dangerous Goods - Sub-Committee of experts on the transport of dangerous goods - Explosives.

De Richtlijn 2014/28/EU over het op de markt aanbieden van en de controle op explosieven voor civiel gebruik werd omgezet door het koninklijk besluit van 12 april 2016 betreffende het op de markt aanbieden van en de controle op explosieven voor civiel gebruik.

De omzetting van Richtlijn 2008/68/EU betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen over land werd afgerond met de publicatie van het koninklijk besluit van 12 juli 2016 betreffende het vervoer via de weg of per spoor van ontplofbare stoffen.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Vergunningen

In 2016 werden 546 nationale vervoersvergunningen voor springstoffen afgeleverd. Bovendien werden in 2016 103 Europese documenten afgeleverd voor de intracom-munautaire overbrenging van explosieven voor civiel gebruik.

29 adviezen werden door het centraal bestuur verstuurd aan lokale overheden die vergunningen verleenden of weigerden aan springstoffenfabrikanten en economische operatoren die explosieven en vuurwerk wilden opslaan (opslagplaatsen A, B, C, ...).

Er werden ook 95 explosieven erkend.

Markttoezicht

Europese Joint Action – Vuurwerk

België neemt deel aan de Europese controlecampagne die georganiseerd wordt door de Europese organisatie Prosafe (Product Safety Forum of Europe) over vuurwerk. Deze actie "Joint Action 2014 Fireworks 2" is gestart in 2015 en duurt tot midden 2017. Op het Belgische grondgebied vond een eerste reeks staalnames plaats van 36 artikelen van CE-gemarkeerd feestvuurwerk (categorie F1 en F2) bij de jaarovergang 2015-2016. Een tweede reeks staalnames van 16 producten werd bij de jaarovergang 2016-2017 uitgevoerd.

Bij de controle van de etikettering van de staalname 2015-2016 werden 16 van de 36 CE-gemarkeerde feestvuurwerkstalen (44 %) niet in overeenstemming bevonden met de Europese Richtlijn 2013/29/EU betreffende de harmonisatie van de wetgevingen van de lidstaten inzake het op de markt aanbieden van pyrotechnische artikelen, het koninklijk besluit van 25 oktober 2015 betreffende het op de markt aanbieden van pyrotechnische artikelen en/of de norm EN15947:2015.

Daarnaast voerde het Spaanse aangemelde laboratorium LOM (Laboratorio Oficial Madariaga) technische testen uit met betrekking tot de veilige werking van de stalen CE-gemarkeerd feestvuurwerk volgens de Europese Richtlijn 2013/29/EU en de norm EN 15947:2015. Voor 26 van de 36 stalen (72 %) werden non-conformiteiten vastgesteld. De risico-evaluaties op de stalen die faalden, leidden tot een ernstig risico voor 15 stalen (42 %) en een hoog risico voor vijf stalen (14 %). De economische operatoren moesten de verkoop van deze gevaarlijke artikelen onmiddellijk stoppen en deze uit de handel nemen. De resultaten van de tweede ronde van staalnames zullen in de loop van 2017 gekend zijn.

Campagne wapenhandelaars en munitieverkoop

Conform artikel 260 ARS⁷ moeten de kleinhandelaars steeds houder zijn van een opslagvergunning. Dit geldt ook voor de handelaars in munitie. Er bestond een vermoeden dat een reeks handelaars weliswaar over een vergunning beschikken van de gouverneur als wapenhandelaar, maar niet over een opslagvergunning in het kader van het ARS.

In eerste instantie vond een informatiecampagne plaats. Met gegevens van de provincies en de KBO (Kruispuntbank van Ondernemingen) werd een lijst van mogelijke handelaars in munitie zonder geldige opslagvergunning opgesteld. Zij werden per brief aangeschreven om hen te wijzen op de reglementaire verplichtingen. De brief kondigde eveneens de controlecampagne aan.

Een aantal aangeschreven handelaars verklaarden geen munitie te verkopen. De brief leidde verder tot 20 vergunningsaanvragen waarvoor de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid advies verleende. In het najaar van 2016 werden uiteindelijk 96 handelaars gecontroleerd. Aan de hand van een controlefiche werden de diverse reglementaire verplichtingen gecontroleerd: al dan niet verkoop/opslag van munitie – vereiste vergunning(en) – aanwezigheid van de vereiste registers – unieke identificatie op duurzame wijze en duidelijk leesbaar op het artikel gemarkeerd (in geval van verkoop van kruit) – CE-markering (in geval van verkoop van kruit).

Een objectieve analyse van de resultaten leert dat de grote meerderheid van de sector de verantwoordelijkheid neemt om de regels nauwgezet te volgen. Dit hoort ook zo in een sector als munitie en kruitverkoop: de openbare veiligheid staat voorop.

Bij vier bedrijven werd vastgesteld dat er toch nog verkoop/opslag was van munitie zonder geldige opslagvergunning. Bij twee bedrijven werd vastgesteld dat er rookgranaten (bv. te gebruiken bij paintball) aanwezig waren, eveneens zonder opslagvergunning. Deze dossiers worden verder opgevolgd.

Controlecampagne feestvuurwerk einde 2016

De campagne in december 2016 had als doel om de correcte naleving van volgende wetgeving en besluiten na te gaan:

- koninklijk besluit van 23 september 1958 houdende algemeen reglement betreffende het fabriceren, opslaan, onder zich houden, verkopen, vervoeren en gebruiken van springstoffen, gebaseerd op de wet van 28 mei 1956 betreffende ontplofbare en voor de deflagratie vatbare stoffen en mengsels en daarmee geladen tuigen. De aspecten die het meest gevisieerd werden, hadden betrekking op de inrichtingen: vergunningen, opgeslagen hoeveelheden, ...

⁷ [Koninklijk besluit van 23 september 1958](#) houdende algemeen reglement betreffende het fabriceren, opslaan, onder zich houden, verkopen, vervoeren en gebruiken van springstoffen.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

- koninklijk besluit van 20 oktober 2015 betreffende het op de markt aanbieden van pyrotechnische artikelen. De aspecten die het meest geïmplementeerd werden, hadden betrekking op de producten: etikettering, aanduiding van de vereiste leeftijd van de gebruikers, ...

Tijdens de campagne werden meerdere types van doelwitten geïmplementeerd: potentiële verkooppunten zonder vergunning, gekende opslag- en verkooppunten, klachten, voertuigen.

De campagne werd voorafgegaan door meerdere informatierondes en/of voorbereidingsrondes: contacten met de parketten en politiediensten, informatie aan de gemeentes, voorbereiding van de controles (opleiding/informatie voor de controleurs, ondersteunende documenten, programma's, ...).

152 gekende en/of potentiële **verkooppunten** werden gecontroleerd:

- drie verkochten ijsfonteinnetjes zonder over een geldige opslagvergunning te beschikken. De verkopers werden verplicht deze ijsfonteinnetjes terug te sturen naar hun leverancier totdat ze over een geldige opslagvergunning zouden beschikken;
- een verkoper had volgens de toegestane vergunning 3.173 gram NEQ (net explosive quantity - nettohoeveelheid explosieve stof) te veel opgeslagen in een kast in de verkoopruimte. De verkoper werd verplicht het teveel aan vuurwerk in de winkelruimte terug op te slaan in zijn vergunde opslagplaats;
- twee verkopers beschikten over meer vuurwerk dan de toegelaten hoeveelheid vermeld in de opslagvergunning. De verkopers stuurden het overtallige vuurwerk terug naar hun leveranciers;
- 14 niet-kritieke tekortkomingen;
- 10 kritieke tekortkomingen (inbeslagname van ongeveer 130 kg NEQ).

Een aantal controles werden uitgevoerd in samenwerking met de lokale politie of op hun verzoek. Zij contacteerden ook de diensten van de algemene directie naar aanleiding van inbeslagnames uitgevoerd door de politie zelf. Ook dit jaar had een van de inbeslagnames betrekking op illegale, gevaarlijke producten (COBRA 6 en COBRA 8).

België nam deel aan de Europese "Prosafe"-campagne om de conformiteit van vuurwerk met de richtlijn en de CE markering te verifiëren. De buitendiensten hebben de staalnames en visuele controles uitgevoerd.

Andere activiteiten en overige controles 2016 in het domein van vuurwerk en springstoffen

Volgende taken behoren tot de routineactiviteiten:

- het permanent uitoefenen van controle en markttoezicht: het op de markt brengen, goedkeuring van producten, fabricatie, opslag, transport, verkoop, gebruik, seveso-bedrijven, ...;
- het verlenen van technische bijstand, met name aan de politie en justitie;

- het uitvoeren van technische keuringen;
- het geven van technische adviezen;
- het behandelen en onderzoeken van klachten;
- het onderzoeken van ongevallen en incidenten;
- het verlenen van vergunningen (fabricatie ter plaatse, overschrijding van de capaciteit van opslagplaatsen, ...), van adviezen voor vergunning (bezit, ...), derogaties (elektronische ontstekers, ...);
- het erkennen van personen (certificaat voor springmeesters, ADR⁸-chauffeurs en rijders, ...).

Tabel 9. Activiteiten en controles van springstoffen voor civiel gebruik en pyrotechnische artikelen in 2016

Omschrijving	Aantal
Klachten	526
Onderzoeken ongevallen, incidenten	
Adviezen voor opslagvergunningen (opslagplaatsen E, G, ...)	79
Inbedrijfstellingskeuringen	16
Routinecontroles opslagplaatsen vuurwerk	550
Routinecontroles opslagplaatsen springstoffen	332
Keuringen ADR-voertuigen (meer dan 300 van Defensie)	462
Controles afsteken spektakelvuurwerk	5
Controles schieten springstoffen (groeven, ...)	40
Seveso-inspecties	31
Dossiers verschepingen (a)	41
Examens ADR-chauffeurs (waarvan veel van Defensie)	20
Testen aangenomen begeleider	10
Testen springmeesters (groeven)	26
Vergunningen, derogaties	27
Goedkeuring producten	1
Transport	15

(a) Controles van verschepingen: op jaarbasis worden ongeveer 4.600 meldingen gecheckt die via e-mail binnenkomen, dit gaf aanleiding tot de opening van 67 dossiers, waarvan 4 controles ter plaatse. Aan de hand van een risicoanalyse wordt beslist of al dan niet een controle ter plaatse nodig is.

Bron: FOD Economie.

8 ADR: Europees verdrag betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke goederen op de weg.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

3.1.3. Proefbank voor vuurwapens

In het kader van het toezicht op de proefbank in Luik, heeft de afdeling veiligheid de volgende activiteiten verricht:

- onderzoek van het activiteitenverslag 2015 van de bank, meer bepaald het financiële aspect. De bank moet immers autonoom zijn zodat zij niet ten laste is van de schatkist;
- vraag om advies van de directeur van de bank, hoofd van de Belgische delegatie bij de CIP (Permanent International Commission for Firearms Testing), over de in 2016 genomen beslissingen;
- toezending aan de directeur van de proefbank van de in 2016 door de CIP genomen en verplicht gestelde beslissingen, met het oog op de toepassing daarvan;
- publicatie van het ministerieel besluit van 6 juni 2016 over de benoeming van een hoofdcontroleur en van controleurs bij de proefbank voor vuurwapens;
- diverse maatregelen om de continuïteit van de werking van de proefbank te verzekeren;
- onderzoek voor een wijziging van de wet houdende diverse bepalingen inzake de in Luik gevestigde proefbank voor vuurwapens;
- deelname aan het onderzoek, samen met de FOD Buitenlandse Zaken, van de wijziging van Richtlijn 91/177/EEG in verband met wapens.

3.1.4. Veiligheid van producten

Reglementering

De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid neemt deel aan de Europese expertenwerkgroepen, ADCO-groepen ("Administrative Cooperation for Market Surveillance"), andere werkgroepen of fora voor de richtlijnen algemene productveiligheid, drukapparatuur, kabelbaaninstallaties, liften, machines, persoonlijke beschermingsmiddelen, speelgoed. De Belgische vertegenwoordiging wordt ook verzekerd in de transversale werkgroepen over markttoezicht, conformiteitsbeoordeling en RAPEX, het Europese systeem voor snelle informatie-uitwisseling, waarvan het doel is om bij te dragen tot de veiligheid van de consumenten en tot de bescherming van hun gezondheid, door het instellen van een informatiesysteem over gevaarlijke producten.

De volgende **Europese richtlijnen werden omgezet** in 2016:

- De Richtlijn 2014/29/EU voor **drukvraten van eenvoudige vorm** werd omgezet door het koninklijk besluit van 1 april 2016 betreffende het op de markt aanbieden van drukvraten van eenvoudige vorm. Er werd voor de toepassing van deze reglementering één Belgische conformiteitsbeoordelingsinstantie aangemeld bij de Europese Commissie als “notified body”.
- De Richtlijn 2014/33/EU voor **liften**, omgezet door het koninklijk besluit van 12 april 2016 betreffende het op de markt brengen van liften en veiligheidscomponenten voor liften.
Voor de toepassing van deze reglementering werden acht Belgische conformiteitsbeoordelingsinstanties aangemeld bij de Europese Commissie als aangemelde instantie (“notified body”).
- De omzetting van Richtlijn 2014/68/EU voor **drukapparatuur** werd vervolledigd door het koninklijk besluit van 11 juli 2016 betreffende het op de markt aanbieden van drukapparatuur. Voor de toepassing van deze reglementering werden acht Belgische conformiteitsbeoordelingsinstanties aangemeld bij de Europese Commissie: vijf als “Notified Body”, twee als “User Inspectorate” en een als “Recognised Third-Party Organisation”.
- Drie richtlijnen (2015/2115/EU, 2015/2116/EU en 2015/2117/EU) die de richtlijn **speelgoed** wijzigen met betrekking tot de gebruikslimieten van weekmakers/ het oplosmiddel formamide en conserveermiddelen BIT (benzisothiazolinon) en CMI/MI (chloormethylisothiazolinon en methylisothiazolinon) in speelgoed werden omgezet door het koninklijk besluit van 24 november 2016, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 29 december 2016.

De brochures over de verplichtingen van de eigenaars van liften en de procedure voor risicoanalyse werden geactualiseerd. Een technische brochure “Het ABC van de modernisering van mijn lift” werd uitgewerkt en gepubliceerd. Alle brochures vindt u op de [website](#) van de FOD Economie.

Markttoezicht

Algemeen

In 2016 werden in totaal meer dan **647 dossiers** behandeld over de **veiligheid van producten en diensten**. De meeste dossiers handelden over speelgoed en producten die vallen onder het Wetboek van economisch recht, boek IX betreffende de veiligheid van producten en diensten.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Tabel 10. Behandelde dossiers in verband met productveiligheid

Reglementering	Aantal dossiers
Actieve ontspanningsevenementen	5
Algemene productveiligheid	163
Drukapparatuur	11
Extreme ontspanningsevenementen	1
Kermistoestellen	6
Producten met misleidend uiterlijk	4
Liften	42
Machines	103
Persoonlijke beschermingsmiddelen	91
Speelgoed	171
Speelterreinen en speeltoestellen	47
Uitbating attractietoestellen	3
Totaal	647

Bron: FOD Economie.

In 2016 werden van bovenstaande dossiers **117 dossiers** geopend en behandeld **naar aanleiding van een adviesvraag van de douane**. 43 % van deze dossiers handelde over speelgoed.

Tabel 11. Dossiers over productveiligheid geopend in 2016 op vraag van de douane

Reglementering	Aantal douanedossiers
Persoonlijke beschermingsmiddelen	19
Speelgoed	50
Machines	28
Algemene productveiligheid	19
Drukapparatuur	1
Totaal	117

Bron: FOD Economie.

Campagne modernisering liften

Het koninklijk besluit van 9 maart 2003 betreffende de beveiliging van liften bepaalt dat liften in dienst gesteld tussen 1 april 1984 en 30 juni 1999 gemoderniseerd moesten worden tegen uiterlijk 31 december 2014. In 2016 werd in dit kader samen met de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (WASO) de controlecampagne van 2015 verdergezet om na te gaan of de verplichte modernisering daadwerkelijk werden uitgevoerd.

De Externe Diensten voor Technische Controles (EDTC) werden ook in 2016 verzocht maandelijks aan de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid een lijst te bezorgen van de door hen gekeurde liften die ernstige technische tekortkomingen vertoonden en die niet gemoderniseerd waren. Een verdeling van deze liften werd vervolgens gemaakt tussen de FOD WASO en FOD Economie volgens hun bevoegdheden. Uit de resterende lijst liften bestemd voor de FOD Economie werd, indien nodig, een willekeurige selectie gemaakt die door de buitendiensten van de AD Kwaliteit en Veiligheid gecontroleerd werden. Wegens beperkte middelen werden maandelijks maximaal 80 liften gecontroleerd.

De beheerders van liften die niet gemoderniseerd waren werden vier maanden op voorhand gewaarschuwd om zich in regel te stellen. Indien noodzakelijk werd de lift in kwestie stilgelegd. De beheerders van liften die bij de nacontrole nog steeds niet gemoderniseerd waren, riskeren een transactievoorstel (minnelijke schikking) tot 15.000 euro. Het dossier kan eveneens aan het Openbaar Ministerie bezorgd worden (pro justitia), waarna gerechtelijke vervolging mogelijk is. Daarnaast kan de liftinstallatie verzegeld worden.

Van de **587 gecontroleerde** liften beschikten op het moment van controle 149 liften over een attest van regularisatie. Er werden **438 processen-verbaal** van waarschuwing uitgeschreven. Van deze 438 dossiers werden er 51 afgesloten nadat de beheerder, door een attest van regularisatie, kon aantonen dat de lift gemoderniseerd was. De overige dossiers zijn nog lopende.

Branddekens

Op 6 mei 2015 verzond minister Kris Peeters een persbericht "Branddekens vaak ongeschikt voor frietketelbrand – Verplicht een waarschuwing aanbrengen op de verpakking". De controlecampagne van 2016 had als doel om, verscheidene maanden na de publicatie van dit persbericht, na te gaan of de branddekens op de Belgische markt inderdaad voorzien waren van deze waarschuwing. In totaal werden **110 handelszaken bezocht** en **68 branddekens gecontroleerd** op de Belgische markt. Daarvan waren er slechts 13 voorzien van deze waarschuwing en vier daarvan waren niet conform de norm voor branddekens. 22 modellen branddekens werden meegenomen voor verder onderzoek en 19 daarvan bleken een hoog risico in te houden.

Tijdens de nacontrole voor deze campagne is gebleken dat de branddekens hetzij in overeenstemming waren gebracht, hetzij van de markt waren gehaald.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Dankzij deze campagne werden:

- 2.819 branddekens in overeenstemming gebracht;
- 57 branddekens teruggeroepen;
- 22 branddekens vernietigd;
- 21 branddekens teruggestuurd naar de leveranciers;
- 2 branddekens vrijwillig afgestaan.

De resultaten van deze controlecampagne werden gepubliceerd in een [eindrapport](#).

Zacht plastic speelgoed

Deze controlecampagne werd uitgevoerd in samenwerking met de FOD Volksgezondheid. Het doel was om enerzijds de hoeveelheid ftalaten in plastic speelgoed bestemd voor kinderen jonger dan drie jaar te controleren (door de FOD Volksgezondheid) en om anderzijds te controleren of het speelgoed voldoet aan de administratieve eisen van het koninklijk besluit speelgoed en of het geen kleine onderdelen bevat die ingeslikt kunnen worden. Eind 2015 werden 10 stalen genomen die in 2016 onderzocht werden. Deze controlecampagne heeft goede resultaten opgeleverd.

7 van de 10 gecontroleerde speelgoedartikelen waren conform. Alle speelgoedjes waren technisch conform de geteste vereisten. Geen enkel speelgoedje bevatte te veel ftalaten. Slechts voor twee speelgoedjes moest een waarschuwing worden gestuurd naar de fabrikant omwille van enkele kleine administratieve tekortkomingen. Voor het derde niet-conforme product werd de bevoegde overheid in Nederland ingeschakeld omdat de fabrikant niet reageerde.

Speelgoed met magneten

Acht verschillende speelgoedjes met magneten werden door een extern laboratorium getest. De testen hadden betrekking op de grootte en de sterkte van de magneten en op de migratie van nikkel in de magneten. Slechts **twee van de acht** geteste speelgoedjes waren conform. Bij de helft van de geteste speelgoedjes voldeden de magneten niet op het vlak van grootte en/of sterkte. Wat het nikkel betreft, waren alle geteste speelgoedjes conform. Op het vlak van administratieve eisen vertoonden alle zes niet-conforme producten tekortkomingen. Op basis van deze vaststellingen vertoonden drie speelgoedjes een hoog risico, één een ernstig risico, één een middelhoog risico en één een laag risico. De contacten met de marktdeelnemers zijn nog lopende. Voor één speelgoedje met een hoog risico wordt een ministerieel besluit opgemaakt omdat de fabrikant niet reageert.

Het [controle rapport](#) kunt u nalezen op de website van de FOD Economie.

Trampolines

Een eerste testcase voor een gezamenlijke controlecampagne met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) werd gestart voor trampolines. Hiervoor werden **drie trampolines voor privégebruik** (speelgoed) door de FOD Economie als staal gebruikt. Het labo van de NVWA heeft deze trampolines getest op basis van de norm EN 71-14. De drie trampolines vertoonden zowel administratieve als technische tekortkomingen. Deze tekortkomingen resulteerden in één middelhoog risico en twee hoge risico's. De marktdeelnemers werden eind 2016 op de hoogte gebracht van hun niet-conform product met de vraag om maatregelen te nemen.

Veiligheidsschoenen

In 2016 startte een controlecampagne om de conformiteit en de veiligheid van veiligheidsschoenen te verifiëren. In samenwerking met de Algemene Directie Economische Inspectie werden **25 stalen genomen** op de Belgische markt. Deze veiligheidsschoenen worden begin 2017 in een laboratorium getest op conformiteit inzake mechanische sterkte en de aanwezigheid van chroom VI volgens de norm EN ISO 20345:2011. Daarnaast worden ook de administratieve eisen (etikettering, vereiste documenten, instructies, ...) gecontroleerd. De resultaten van deze controlecampagne zullen in 2017 gekend zijn.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Elektrische fietsen

In 2016 werd de controlecampagne verdergezet om de conformiteit en veiligheid van elektrische fietsen te verifiëren. In samenwerking met de Algemene Directie Economische Inspectie werden **acht stalen** genomen op de Belgische markt. Deze elektrische fietsen worden begin 2017 in een laboratorium getest op conformiteit van de batterijen, de elektrische ondersteuning en de remmen volgens de normen EN 15194+A1:2011 en EN ISO 4210-4:2014. Daarnaast worden ook de administratieve eisen (etikettering, vereiste documenten, instructies, ...) gecontroleerd. De resultaten van deze controlecampagne zullen in 2017 gekend zijn.

Europese Joint Action (JA) - Kinderartikelen – kinderbedden

België nam ook deel aan de Europese controlecampagne van kinderbedjes en opvouwbare reisbedjes die georganiseerd werd door Prosafe. Deze actie "JA2013 Cots" startte in mei 2014 en duurde tot begin 2016. Er waren negen deelnemende landen en er was budget voorzien om in totaal **50 producten** te testen. België heeft zes kinderbedjes (drie vaste en drie plooibare bedjes) bemonsterd, laten testen en hiervoor de nodige maatregelen genomen naar de marktdeelnemers toe. Volgens de resultaten van het labo waren 46 van de 50 geteste kinderbedjes niet conform de norm (waaronder alle zes kinderbedjes van België). Na de tegenexpertises, uitgevoerd door de producenten voor vier van de zes Belgische stalen, werd één kinderbedje teruggedroepen en bleken de drie andere kinderbedjes geen tekortkomingen te vertonen. Op basis van onze procedures werden de resultaten van de tegenexpertise aanvaard.

De resultaten van deze actie werden gepubliceerd op de website van Prosafe. De [Belgische resultaten](#) van deze controlecampagne werden op de website van de FOD Economie gepubliceerd.

Als gevolg van de slechte resultaten van deze actie, is een vervolgcampagne gepland in het kader van een nieuwe Europese controlecampagne over babydragers en kinderbedjes, die zal starten in 2017.

Europese Joint Action - Steps

België is de leidende lidstaat in de Prosafe-controlecampagne over steps. Deze actie "JA2013 Kickscooters" startte in april 2014 en liep tot begin 2016. Er waren negen deelnemende landen. In deze actie werden zowel speelgoedsteps als sportsteps beoogd. In totaal werden **20 sportsteps en 48 speelgoedsteps** gecontroleerd. België heeft hiervan 11 steps bemonsterd, laten testen en hiervoor de nodige maatregelen genomen naar de betrokken marktdeelnemers. Slechts twee van de 20 sportsteps en twee van de 48 speelgoedsteps waren conform.

Voor de Belgische staalnames bleek, na de tests door het laboratorium, geen enkele van de 11 steps volledig conform de geteste vereisten te zijn. Na analyse van argumenten en bewijzen van de economische operatoren werd 1 speelgoedstep als conform aanzien. Op administratief vlak waren de meest voorkomende tekortkomingen: het ontbreken van de nodige waarschuwingen op de step zelf en op de verpakking, het ontbreken van een aantal veiligheidsinstructies in de gebruiksaanwijzing en het ontbreken van een volledige technische documentatie (voor speelgoed) en van een geldig testrapport. De meest voorkomende technische tekortkomingen hadden vooral te maken met openingen met risico op vingerbeknelling. Naar aanleiding van deze resultaten heeft de FOD Economie acties ondernomen.

De [resultaten](#) van deze actie werden op de website van Prosafe gepubliceerd. De [Belgische resultaten](#) van deze controlecampagne werden op de website van de FOD Economie gepubliceerd.

Europese Joint Action – Speelgoed dat geluid produceert

België neemt ook deel aan de Europese controlecampagne die georganiseerd wordt door Prosafe over speelgoed dat geluid produceert. Deze actie “JA2014 Acoustic Toys” is gestart in juni 2015 en zal lopen tot april 2017. Zestien landen nemen deel aan deze campagne. Het doel van deze campagne was om na te gaan of de op de markt aangeboden speelgoedartikelen die geluid produceren, voldoen aan de veiligheidsvereisten van het koninklijk besluit van 19.01.2011 betreffende de veiligheid van speelgoed. De controles hadden enkel betrekking op het geluidsdrukniveau van het geluid dat de speelgoedjes produceren en op de administratieve vereisten, inclusief de technische documentatie. De FOD Economie testte ook het speelgoed voor kinderen jonger dan drie jaar op kleine onderdelen die ingeslikt kunnen worden.

Voor deze Europese campagne nam België 21 van de in totaal 389 geteste speelgoedartikelen in staal. Van de **21 geteste speelgoedartikelen** waren er 13 (62 %) niet conform. Zes speelgoedartikelen vertoonden zowel administratieve als technische tekortkomingen. Vijf van deze zes producten produceerden een te hoog geluidsniveau. Van de acht speelgoedartikelen die bestemd waren voor kinderen jonger dan drie jaar, vertoonde er een kleine onderdelen die ingeslikt kunnen worden met het risico op verstikking. Alle 13 niet-conforme producten vertoonden administratieve tekortkomingen. De meest voorkomende administratieve tekortkomingen waren het ontbreken van of een onvolledige technische documentatie en het ontbreken van de EG-verklaring van overeenstemming.

Voor meer dan de helft van de 13 niet-conforme producten werden reeds de nodige maatregelen genomen door de betreffende marktdeelnemers. Voor de andere producten zijn de contacten met de marktdeelnemers nog lopende. Voor een van deze producten wordt een ministerieel besluit voor een verbod voor het op de markt brengen opgemaakt waarbij ook een terugroeping tot bij de consument noodzakelijk is, omdat de enige Belgische distributeur failliet is. Er werd hiervoor ook een RAPEX-notificatie opgemaakt. Alle corrigerende maatregelen worden verder opgevolgd en gecontroleerd.

Het [eindrapport](#) kunt u raadplegen op de website van de FOD Economie.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Europese Joint Action – Veiligheidshekjes

België neemt ook deel aan de Europese controlecampagne die georganiseerd wordt door Prosafe over veiligheidshekjes. Deze actie "JA2014 Safety barriers" is gestart in september 2015 en loopt tot juli 2017. Er zijn 12 deelnemende landen. Er werden in totaal 112 producten getest (106 veiligheidshekjes voor deuren en trappen, drie multifunctionele hekjes en drie babyparken). Hiervan werden **10 stalen** door België genomen (negen hekjes voor deuren en trappen en een multifunctioneel hekje). Volgens de resultaten van het labo waren 45 van de 106 geteste veiligheidshekjes niet conform met de norm (waaronder alle negen kinderbedjes van België). Het enige multifunctionele hekje dat op de Belgische markt werd bemonsterd was in overeenstemming met alle uitgevoerd testen. Geen van de drie babyboxen die in het kader van deze campagne werden bemonsterd, was conform.

Uiteindelijk bleken voor de Belgische stalen en rekening houdend met resultaten van de tegenexpertises, twee veiligheidshekjes conform te zijn, één een laag risico, twee een middelhoog risico en vier een hoog risico te vertonen.

Het [rapport](#) kunt u raadplegen op de website van de FOD Economie.

In 2017 vinden de opvolgingsacties plaats om na te gaan of de marktdeelnemers de nodige maatregelen hebben getroffen om de op de Europese markt aanwezige veiligheidshekjes in overeenstemming te brengen.

Europese Joint Action – Chemische veiligheid van plastic speelgoed

België neemt ook deel aan de Europese controlecampagne die georganiseerd wordt door Prosafe over de chemische veiligheid van plastic speelgoed. Deze actie “JA2015 Plasticized Toys” is gestart in juli 2016 en zal lopen tot april 2018. Er zijn 17 deelnemende landen en er is budget voorzien om in totaal ongeveer 240 producten te testen. Hiervan worden **ongeveer 15 stalen** door België genomen.

Het doel is om na te gaan of bepaalde categorieën van op de markt aangeboden speelgoedartikelen in plastic geen bepaalde schadelijke chemische stoffen bevatten in een te hoge concentratie en dus voldoen aan de veiligheidsvereisten van het koninklijk besluit van 19.01.2011 betreffende de veiligheid van speelgoed. De controles hebben betrekking op onder meer de volgende chemische stoffen: fatalaten, Short Chain Chlorinated Paraffin (SCCP – korte keten gechloreerde paraffine), polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's), bisfenol A (BPA), cadmium, lood en organisch tin. In 2016 waren er reeds 2 vergaderingen voor de voorbereidingen en praktische uitwerking van de controleacties. De staalname start begin 2017.

Europese Joint Action – Fopspenen en fopspeenhouders

België is projectleider voor de Europese controlecampagne die georganiseerd wordt door Prosafe over fopspenen en fopspeenhouders. Deze actie “JA2015 Soother and soother holders” is gestart in april 2016 en zal lopen tot midden 2018. Er zijn 12 deelnemende landen en er is budget voorzien om in het totaal ongeveer 250 producten te testen. Hiervan worden **20 stalen** door België genomen. In 2016 waren er twee vergaderingen voor de voorbereidingen en praktische uitwerking van de controleacties. Een vergadering vond plaats begin 2017, waar over het laboratorium en de vereiste testen werd beslist. De staalname start begin 2017.

Europese Joint Action – Draagbare cirkelzagen

België neemt ook deel aan de Europese controlecampagne die georganiseerd wordt door Prosafe over draagbare cirkelzagen. Deze actie “JA2015 Power tools 2” is gestart in april 2016 en zal lopen tot midden 2018. Er zijn 10 deelnemende landen en er is budget voorzien om in het totaal ongeveer 100 producten te testen. Hiervan worden **10 stalen** door België genomen. In 2016 zijn er reeds twee vergaderingen geweest voor de voorbereidingen en de praktische uitwerking van de controleacties. De staalname start in België vanaf januari 2017.

Europese Joint Action – Voertuighefbruggen

België neemt ook deel aan de Europese controlecampagne die georganiseerd wordt door Prosafe over voertuighefbruggen. Deze actie “JAMACH14 Vehicle Servicing Lifts” is gestart in februari 2016 en zal lopen tot midden 2018. Er zijn negen deelnemende landen en er is budget voorzien om in het totaal ongeveer 48 hefbruggen visueel te

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

inspecteren en om 10 hefbruggen aan te kopen voor grondigere inspecties. Hiervan worden **vijf visuele controles** door België uitgevoerd. In 2016 zijn er reeds drie vergaderingen geweest voor de voorbereidingen en praktische uitwerking van de controleacties. De inspecties in België starten vanaf januari 2017. Daarnaast worden ook de administratieve eisen (etikettering, vereiste documenten, instructies, ...) gecontroleerd.

3.1.5. Veiligheid van diensten

Opvolgingscampagne tijdelijke speelterreinen op het strand

In 2016 werd een nieuwe controlecampagne georganiseerd van badkarhouders met speeltoestellen op het strand. Deze badkarhouders worden beschouwd als uitbaters van een speelterrein, en moeten dus de bepalingen van het KB van 28 maart 2001 betreffende de uitbating van speelterreinen respecteren.

In de maanden april en mei 2016 werden in totaal **43 badkarhouders gecontroleerd**. Vijf onder hen bleken geen speeltoestellen te hebben geplaatst. Het overgrote deel van de 38 resterende gecontroleerde badkarhouders bevond zich in de gemeenten Blankenberge en Knokke-Heist.

Bij vier van de 38 gecontroleerde badkarhouders met speelterrein werden een of meerdere administratieve tekortkomingen vastgesteld. De meest vastgestelde tekortkomingen betroffen de afwezigheid van een risicoanalyse van het speelterrein en de afwezigheid van risicoanalyses voor toestellen die niet voldoen aan de bepalingen van de NBN-EN 1176 (Europese norm betreffende de veiligheid van speeltoestellen).

Bij acht van de 38 gecontroleerde badkarhouders met speelterrein werden een of meerdere technische tekortkomingen vastgesteld. De tekortkomingen hadden hoofdzakelijk betrekking op een slechte inplanting van de toestellen op het terrein (o.a. te kleine opvangzones, niet respecteren van vrije ruimtes), op de algemene staat van de toestellen (bv. niet afgeschermd de bouten), maar ook op een aantal ernstige beknellingsgevaaren (bv. hoofdbeknelling en kledijbeknelling).

De badkarhouders die niet in orde waren ontvingen een officiële waarschuwing waarin ze werden aangemaand om de vastgestelde inbreuken te stoppen tegen een bepaalde deadline. Voor een badkarhouder werd onmiddellijk een navolgend proces-verbaal opgesteld dat aan het Openbaar Ministerie werd bezorgd. Uit de nacontroles bleek dat de meeste uitbaters zich in regel hebben gesteld. Slechts bij een badkarhouder kon nog steeds een administratieve tekortkoming worden vastgesteld. Bij drie badkarhouders werden nog technische tekortkomingen aan de speeltoestellen vastgesteld. Deze dossiers werden verder opgevolgd. Uiteindelijk stelde elke badkarhouder zich in regel.

Opvolgingscampagne verhuur van gocarts

De verhuur van gocarts is een welgekend gegeven aan de Belgische kust. De te huur aangeboden gocarts moeten voldoen aan de algemene veiligheidsverplichting. Zo moeten de gocarts bestemd voor kinderen jonger dan 14 uitgerust zijn met een veilige kettingafscherming en mogen er geen scherpe onderdelen aanwezig zijn. In 2014 vond in dit kader een grote controlecampagne plaats. De controles leidden er destijds toe dat de overgrote meerderheid van de sector duidelijke inspanningen leverde om de reglementering correct na te leven. Het doel van de campagne van 2016 bestond in hoofdzaak uit de follow-up van de gelijkaardige campagnes van 2014 en 2015. **18 verhuurders werden gecontroleerd.** Slechts twee onder hen bleken niet in orde te zijn, hoofdzakelijk wegens een gebrekkige afscherming van de ketting en tandwielen. Deze dossiers werden verder opgevolgd, en tijdens een nacontrole werden geen tekortkomingen meer vastgesteld.

Controlecampagne paintball

Paintball is een activiteit waarbij deelnemers, in allerlei spelvormen, met verfbolletjes op elkaar schieten. Deze activiteit wordt beschouwd als een actief ontspanningsevenement. Het organiseren van paintballactiviteiten moet voldoen aan de algemene veiligheidsverplichting en aan het koninklijk besluit van 25 april 2004 houdende reglementering van de organisatie van actieve ontspanningsevenementen.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Soms worden tijdens paintball rookpotten en thunderflashes gebruikt om speciale effecten aan het spel toe te voegen. Deze producten bevatten pyrotechnisch sas waardoor, indien aanwezig, ook voldaan moet worden aan bepaalde aspecten omtrent de springstoffenreglementering (bv. geldige opslagvergunning).

Het doel van de campagne bestond in hoofdzaak uit het informeren van de sector over de geldende regelgeving, het uitvoeren van controles op het terrein om te waken over de veiligheid van deze paintballactiviteiten voor de gebruikers en, waar nodig, het opstellen van maatregelen om de veiligheid voor de gebruikers te verzekeren. Aangezien er geen sectorfederatie bestaat, werd op het internet gezocht naar gegevens van ondernemingen die paintball organiseren. In juni 2016 werden deze ondernemingen aangeschreven en geïnformeerd over de geldende wetgeving. Ze werden eveneens op de hoogte gebracht dat er een controlecampagne zou volgen.

In de maanden oktober, november en december werden **47 ondernemingen gecontroleerd**. Van deze 47 ondernemingen bleken er 10 stopgezet en vier andere ondernemingen organiseerden andere activiteiten dan paintball. 14 van de 33 paintballuitbaters waren niet in orde en kregen een waarschuwing om zich in regel te stellen. De tekortkomingen betroffen hoofdzakelijk het ontbreken van een risicoanalyse met, daaraan samenhangend, te nemen preventiemaatregelen. Ook ontbrak doorgaans een situatieschets en een lijst van de gebruikte producten en materialen. Ook werden mededelingen "deelname / gebruik op eigen risico" geafficheerd, wat niet toegelaten is. Twee van de 33 gecontroleerde paintballuitbaters boden pyrotechnische artikelen aan. De dossiers worden verder opgevolgd.

Overige controles

Naast de controlecampagnes werden volgende routinecontroles uitgevoerd:

- 842 speelterreinen;
- 16 attractieparken;
- 127 kermistoestellen;
- 54 actieve en extreme ontspanningsevenementen;
- 7 bedrijven die producten verhuren;
- 3 kabelbaaninstallaties.

Verder werden 49 klachten en meldingen onderzocht. De klachten hadden onder meer betrekking op de veiligheid van speelterreinen, actieve ontspanningsevenementen en liften, ...

Tot slot werden 44 meldingen van ongevallen en incidenten onderzocht.

3.2. De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid reglementeert en ziet toe op correcte en kwalitatieve metingen

3.2.1. In het wegverkeer

Sinds de regionalisering van een aantal van onze bevoegdheden in 2014 en 2015, is een actieve samenwerking met de regio's tot stand gekomen via maandelijkse vergaderingen. Tal van modelgoedkeuringsdossiers en vragen van fabrikanten worden behandeld in nauw overleg tussen de regio's en het federale niveau (ad-hocgroepen). Een efficiënte en hoogwaardige service voor alle belanghebbenden blijft de prioriteit.

Tabel 12. Wegverkeer: routinecontroles uitgevoerd door de dienst Reglementering Metrologie

Routinecontroles	Aantal
Taxi's	214
Dossiers hoog toezicht over de vaste radarinstallaties, trajectcontrolesystemen, roodlichtcamera's, ademanalysetoestellen, ...	39

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

3.2.2. Voorverpakte goederen

Controles van voorverpakkingen uitgevoerd door de diensten Controle Metrologie Noord en Controle Metrologie Zuid

De controlediensten van de afdeling Metrologie controleren op het terrein de naleving van het koninklijk besluit van 28 december 1979 betreffende het voorverpakken naar gewicht of naar volume van bepaalde producten in voorverpakkingen.

Tabel 13. Controles van voorverpakkingen, uitgevoerd door de controlediensten Metrologie Noord en Zuid

	Aantal gecontroleerde partijen	Proces-verbaal van waarschuwing	Minnelijke schikking of pro justitia
Voorverpakte goederen	1.483	322 (21,7 %)	81 (5,5 %)

Bron: FOD Economie.

Controlecampagnes van geconditioneerde producten, uitgevoerd door de diensten Controle Metrologie Noord en Controle Metrologie Zuid

53

In het kader van het controleplan 2016 hebben de controlediensten **drie** specifieke **controlecampagnes** op de werkelijke inhoud van geconditioneerde producten uitgevoerd. In de onderstaande tabellen staan de niet-conforme vestigingen, verpakkingen en loten waarvoor de aanduiding van de hoeveelheid, de inhoud of het gewicht niet overeenstemde met de werkelijkheid.

Campagne micro- en artisanale brouwerijen

Controle van voorverpakkingen met vast volume bij micro- en artisanale brouwerijen.

Reglementering: koninklijk besluit van 28 december 1979 betreffende het voorverpakken naar gewicht of naar volume van bepaalde producten in voorverpakkingen.

Tabel 14. Controles van micro- en artisanale brouwerijen

	Totaal	Conform	Niet-conform
Vestigingen	36	32	4
In %	100	88,9	11,1
Loten	53	49	4
In %	100	92,5	7,5

Bron: FOD Economie.

Campagne verf

Controle van voorverpakkingen met vast volume bij verfafvulbedrijven.

Reglementering: koninklijk besluit van 28 december 1979 betreffende het voorverpakken naar gewicht of naar volume van bepaalde producten in voorverpakkingen.

Tabel 15. Controles campagne verf

	Totaal	Conform	Niet-conform
Vestigingen	27	8	19
In %	100	29,6	70,4
Loten	86	51	35
In %	100	59,3	40,7

Bron: FOD Economie.

Campagne broodgewicht

Controle op het werkelijk gewicht van brood bij warme bakkers.

Reglementering:

- koninklijk besluit van 2 september 1985 betreffende brood en andere bakkerijproducten;
- ministerieel besluit van 24 juli 1987 betreffende de controle op het gewicht van brood en het ten gevolge van uitdroging toelaatbaar gewichtsverlies.

Tabel 16. Controles campagne broodgewicht

Broodgewicht	Totaal	Conform	Niet-conform
Vestigingen	219	122	97
In %	100	55,7	44,3
Loten	559	407	152
In %	100	72,8	27,2
Gewichtsaanduiding	Totaal	Conform	Niet-conform
Vestigingen	295	188	107
In %	100	63,7	36,3

Bron: FOD Economie.

3.2.3. Meet- en weeginstrumenten

Algemene bepalingen

Volgens de bepalingen van artikel VIII.43 van het Wetboek van economisch recht moeten bepaalde metingen in het economische verkeer, metingen uitgevoerd ter berekening van heffingen en restituties en andere metingen, indien daarvoor bijzondere

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

voorschriften worden vastgesteld met een koninklijk besluit, uitgevoerd worden met geijkte meetinstrumenten. Om als "geijkt" beschouwd te worden moet een instrument over het algemeen onderworpen worden aan de volgende ijkverrichtingen:

- 1) een modelgoedkeuring;
- 2) een eerste ijk; en
- 3) de periodieke herijk.

De verrichtingen blijken uit het aanbrengen van ijkmerken of -tekens, of uit het afgeven van attesten. De herijk gebeurt in principe om de vier jaar, tenzij anders bepaald in bijzondere uitvoeringsbepalingen die dan van toepassing zijn op bepaalde groepen of types van meetinstrumenten.

De eengemaakte Europese markt voor meetinstrumenten

Sinds meer dan 30 jaar worden de meetwerktuigen en meetinstrumenten opgenomen in een evoluerende Europese regelgeving. Voor meerdere families van meetinstrumenten worden de algemene en specifieke essentiële eisen en de verplichtingen van de fabrikanten, invoerders, distributeurs en desgevallend andere marktdeelnemers, opgenomen in Europese richtlijnen. Voor meetinstrumenten die in het toepassingsgebied vallen van Europese geharmoniseerde regels, mag de toegang tot de Belgische markt niet verhinderd worden. Er zijn voor deze meetinstrumenten of families van meetinstrumenten geen bijkomende, bijzondere bepalingen, tenzij dit uitdrukkelijk toegestaan is door de desbetreffende Europese reglementering.

Tabel 17. Overzicht van de meetinstrumenten waarvoor Europese geharmoniseerde regels bestaan

Familie van meetinstrumenten	Essentiële eisen	
Niet-automatische weegwerktuigen	NAWID (a)	Bijlage I
Watermeters	MID (b)	Bijlagen I en III
Gasmeters en volumeherleiding	MID	Bijlagen I en IV
Kilowattuurmeters	MID	Bijlagen I en V
Thermische energiemeters	MID	Bijlagen I en VI
Meetinstallaties voor hoeveelheden van andere vloeistoffen dan water	MID	Bijlagen I en VII
Automatische weeginstrumenten	MID	Bijlagen I en VIII
Taximeters	MID	Bijlagen I en IX
Stoffelijke maten (lengtematen en inhoudsmaten)	MID	Bijlagen I en X
Dimensionale meetinstrumenten	MID	Bijlagen I en XI
Uitlaatgasanalysator	MID	Bijlagen I en XII

a) NAWID: Richtlijn 2014/31/EU niet-automatische weegwerktuigen, omgezet met het KB van 12 april 2016 betreffende de niet-automatische weeginstrumenten.

(b) MID: Richtlijn 2014/32/EU meetinstrumenten, omgezet met het KB van 15 april 2016 betreffende meetinstrumenten.

Bron: FOD Economie.

De twee meest recente richtlijnen werden in 2016 in Belgisch recht omgezet met respectievelijk het koninklijk besluit van 12 april 2016 betreffende de niet-automatische weeginstrumenten en het koninklijk besluit van 15 april 2016 betreffende meetinstrumenten.

De overeenstemming van het meetinstrument met de essentiële eisen van de Europese richtlijn wordt aangegeven door de EU-conformiteitsverklaring die bij elk instrument moet afgeleverd worden en door het aanbrengen op het instrument van de CE-markering samen met een aanvullende metrologische markering. Voor dergelijke meetinstrumenten is geen afzonderlijke Belgische modelgoedkeuring vereist en ook geen eerste ijk door de Belgische metrologische dienst (tegenwoordig “afdeling Metrologie” van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid). Met andere woorden, de meetinstrumenten voorzien van de CE-markering en de aanvullende metrologische markering, en vergezeld van een EU-conformiteitsverklaring, mogen in België op de markt worden gebracht en gebruikt worden als een geijkt meetinstrument.

Het is de verantwoordelijkheid van de fabrikant of van de invoerder om ervoor te zorgen dat de meetinstrumenten die op de markt aangeboden worden voldoen aan de toepasselijke eisen.

Delegatie van bevoegdheid van de verrichtingen voor herijk

De herijk gebeurt in principe om de vier jaar, tenzij anders bepaald in bijzondere uitvoeringsbesluiten die dan van toepassing zijn op welbepaalde groepen of types van meetinstrumenten. Bovendien kan in dergelijke uitvoeringsbepalingen opgenomen worden dat de meetinstrumenten onderworpen worden aan een technische controle, om na te gaan of de instrumenten (blijven) voldoen aan de eisen en of zij zich in goede staat bevinden. De technische controle kan ambtshalve uitgevoerd worden of op vraag van een consument of een andere betrokken marktdeelnemer.

Aanvankelijk werden alle ijkverrichtingen en technische controles uitgevoerd door ambtenaren van de metrologische dienst. Sinds 2008 kunnen de verrichtingen voor de herijk gedelegeerd worden aan een daartoe erkende instelling. Deze mogelijkheid werd ingevoerd om meerdere redenen:

- om een nieuwe commerciële activiteit en een marktwerking mogelijk te maken voor bedrijven die de technische deskundigheid hebben of willen ontwikkelen;
- om de werklast van de metrologische dienst te beheersen door enerzijds het zwaartepunt te verschuiven van operationeel-technische taken naar activiteiten van toezicht; en
- om anderzijds een antwoord te bieden op de toenemende vermindering van personeel bij de administratie.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Voor verschillende groepen van meetinstrumenten werd de delegatie van de herijk reeds uitgevoerd. Dit is onder meer het geval voor brandstofpompen, voor taximeters, voor automatische en niet-automatische weegwerktuigen en voor vloeistofmeetinstallaties op tankwagens.

De gedetailleerde lijsten kunt u raadplegen op onze website ([lijsten van erkende keuringsinstellingen voor herijk](#)).

Tabel 18. Overzicht van het aantal erkende keuringsinstellingen, bevoegd voor het uitvoeren van de herijk in België

Familiemeetinstrumenten	Aantal erkende keuringsinstellingen
Niet-automatische weeginstrumenten	30
Automatische weeginstrumenten	6
Taximeters	6
Vloeistofmeetinstallaties (bv. voor brandstofpompen en tankwagens)	24
Vloeistofhoogtemeters (vaste tanks)	1

Bron: FOD Economie.

Modelgoedkeuringen

Tabel 19. Overzicht van de in 2016 afgeleverde modelgoedkeuringen

Type meetinstrument	Oorspronkelijke goedkeuring	Aanpassing of verlenging van bestaande goedkeuring
Alcoholslot / ademanalyse	2	2
Cng-brandstofpomp	1	0
Temperatuurcompensatie voor brandstofpomp	0	0
Niet-automatisch weeginstrument	0	0
Snelheidsmeter	3	12
Vloeistofhoogtemeter voor vaste tanks	6	1
Vloeistofmeetinstallatie voor tankwagens	0	0
Watermeter	0	0
IJkmassa 100 tot 5.000 kg	8	2
Telstation voor gas (gebruiksvergunningen)	2	0

Bron: FOD Economie.

Voor de meetinstrumenten waarvoor geen eisen vastgesteld worden op een Europees niveau en die in België moeten voldoen aan bijzondere regels in uitvoering van artikel VIII.43 van het Wetboek van economisch recht, kan door de dienst Reglementering Metrologie, na aanvraag door de fabrikant of de verdeler, een modelgoedkeuring worden afgeleverd.

In 2016 werden door de dienst Modelgoedkeuringen 39 dossiers behandeld en afgesloten met een positief besluit. Inspecteurs van de metrologische controle-diensten hadden in de tweede helft van 2015 vastgesteld dat in België een snel toenemend aantal niet-geijkte cng-bandstofpompen in gebruik werden genomen. Het gebruik van niet-geijkte pompen voor de verdeling van brandstoffen in benzinestations is een inbreuk op artikel VII.43 van het Wetboek van economisch recht. Om die reden werd in 2016, na een intens overleg met de betrokken sector, een bijzondere inspanning geleverd voor het behandelen van de aanvragen van modelgoedkeuring voor cng-installaties in België, om de betrokken exploitanten toe te laten zich in regel te stellen.

De modelgoedkeuringen voor kansspelautomaten worden sinds begin 2016 niet langer door de dienst Reglementering Metrologie afgeleverd. Aanvragen voor kansspelen worden voortaan door de Kansspelcommissie behandeld.

Ijkverrichtingen en controles uitgevoerd door de diensten Controle Metrologie Noord en Controle Metrologie Zuid

Tabel 20 geeft een totaaloverzicht van de controles van meetinstrumenten, inclusief de ijkverrichtingen "eerste ijk" en "herijk", uitgevoerd door de controlediensten Metrologie Noord en Zuid in 2016. De controles uitgevoerd in het kader van het controleplan zijn mee opgenomen in deze cijfers.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Tabel 20. Totaaloverzicht van de controles van meetinstrumenten, uitgevoerd door de diensten Controle Metrologie Noord en Controle Metrologie Zuid

	Soort controle						Resultaat van de controle					
	Controle	Technische controle op initiatief van de Metrologie	Technische controle op vraag van de klant	Eerste ijk	Herijk	Toezicht	Algemeen totaal	Conform	Afgekeurd	Uitgestelde beslissing	Waarschuwing	Minnelijke schikking of Pro Justitia
Gewichten M1				297	10.989		11.286	11.286				
Gewichten in ijklokaal	29				1.516	29	1.574	1.574				
Massa's					501		501	501				
Watermeters			279	27.089			27.368	24.965	2.403			
Gasmeters			53				53	50	3			
Ijkkaten		8		58	8		74	74				
Automatische hoogtemeters	21						21	21				
Landtanks				87	209		296	296				
Cng-pompen	28			42			70	42			6	22
Lpg-pompen	137	2		174			313	261	5	7	19	21
Tweetaktpompen	23			1	40		64	64				
Brandstofpompen (benzine/diesel/gasolie)	4.921	274	16	2.094	2		7.307	6.369	51	15	609	263
Meetinstallaties op tankwagens	111	25		88	9	6	239	234		1	4	
Additiefpompen op tankwagen				54			54	52	2			
Turbinemeters voor vloeistoffen		3		5	10		18	15		3		
Laadstations vloeistoffen	29						29	29				
Niet-automatische weeginstrumenten	16.251	915			3	242	17.411	13.499	276	416	3.098	122
Automatische weeginstrumenten	525	13	1		802	1	1.342	1.167	72	23	80	0
Uitlaatgasanalysatoren						249	249	249				
Algemeen totaal	22.075	1240	349	29.989	14.089	527	68.269	60.748	2.812	465	3.816	428

Bron: FOD Economie.

In 2016 hebben de diensten Controle Metrologie Noord en Controle Metrologie Zuid de ISO/IEC 17020:2004 accreditatie behaald als keuringsinstellingen voor de keuring van automatische en niet-automatische weeginstrumenten.

Controlecampagnes uitgevoerd door de diensten Controle Metrologie Noord en Controle Metrologie Zuid

In het kader van het controleplan 2016 hebben de controlediensten **vier specifieke controlecampagnes** op meetinstrumenten uitgevoerd. De resultaten vindt u hieronder terug per type van meetinstrument.

A. Automatische en niet-automatische weeginstrumenten

Reglementering:

- koninklijk besluit van 12 april 2016 betreffende de niet-automatische weeginstrumenten;
- koninklijk besluit van 28 september 2010 betreffende de automatische weegwerktuigen;
- koninklijk besluit van 15 april 2016 betreffende meetinstrumenten.

Campagne boerderijwinkels - boerenmarkten

Tabel 21. Technische en administratieve controles van weegschalen

	Aantal meetinstrumenten	%
Technische controle	63	
Afkeuring	4	6,3
Administratieve controle	213	
Waarschuwing	66	31,0

Bron: FOD Economie.

Vier weeginstrumenten zijn afgekeurd omdat de meetfouten bij het beproeven van het weeginstrument groter waren dan de maximaal toelaatbare fouten.

66 waarschuwingen zijn opgesteld. De vastgestelde inbreuken betroffen vooral verval-
len ijkmerken.

Campagne slachthuizen - runderen

Technische en administratieve controles werden uitgevoerd in 23 bezochte slachthuizen. Tevens werden in een tiental slachthuizen enkele karkassen nagewogen. Twee weeginstrumenten zijn afgekeurd omdat de fouten bij het beproeven van het weeginstrument groter waren dan de maximaal toelaatbare fouten.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Twee waarschuwingen zijn opgesteld: een omdat de herijk niet was uitgevoerd, de andere omdat de display van het instrument was vervangen door een niet-goedgekeurd model.

Tevens zijn 30 karkassen "koud" nagewogen en de resultaten vergeleken met de "warme" weging na de slachting. Het gewichtsverlies tussen warm en koud bedroeg gemiddeld 1,6 %. Het gemiddeld aantal dagen verschil tussen de koude en warme weging bedroeg 1,4 dag.

Tabel 22. Technische en administratieve controles van de hangspoorweeginstrumenten op het einde van de slachtlijn

	Aantal meetinstrumenten	%
Technische controle	24	
Afkeuring	2	8,3
Administratieve controle	61	
Waarschuwing	2	3,3

Bron: FOD Economie.

B. Meetinstallaties voor andere vloeistoffen dan water

Reglementering:

- koninklijk besluit van 15 april 2016 betreffende meetinstrumenten;
- koninklijk besluit van 26 september 2013 betreffende de herijk van meetinstallaties voor andere vloeistoffen dan water.

Campagne melkophaalwagens

Technische/administratieve controle van meetinstallaties op melkophaalwagens.

Tabel 23. Controles van meetinstallaties op melkophaalwagens

	Aantal meetinstrumenten	%
Technische en administratieve controle	45	
Waarschuwing	7	15,6
Afkeuring	3	6,7

Bron: FOD Economie.

Drie meetinstallaties zijn afgekeurd omdat de meetfouten groter waren dan de maximaal toelaatbare fout (0,5 %). De gemiddelde fout bij het maximale debiet, over alle gecontroleerde meetinstallaties, bedroeg + 0,08 % in het voordeel van de veehouder.

Voor zeven meetinstallaties is een proces-verbaal van waarschuwing opgesteld voor het ontbreken van geldige merken van conformiteit.

C. Uitlaatgasanalysatoren

Reglementering: koninklijk besluit van 15 april 2016 betreffende meetinstrumenten.

Campagne uitlaatgasanalysatoren

In het kader van het markttoezicht op uitlaatgasanalysatoren werd in 54 automobielspectiestations een administratieve controle uitgevoerd. Hierbij werd nagegaan of de meetinstrumenten voorzien waren van de EU-conformiteitsmarkering (CE-markering en aanvullende metrologische markering), conform Richtlijn 2014/32/EU.

Herkeuringen van uitlaatgasanalysatoren zijn reglementair niet voorzien. Het Belgisch Instituut voor de Veerkeersveiligheid voert wel jaarlijkse kalibraties uit.

Tabel 24. Markttoezicht van uitlaatgasanalysatoren in automobielspectiestations

	Aantal meetinstrumenten	%
Administratieve controle	249	
Waarschuwing	0	0,0

Bron: FOD Economie.

Alle gecontroleerde uitlaatgasanalysatoren waren in overeenstemming met de reglementering.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

3.3. De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid staat garant voor kwaliteit

3.3.1. Wetenschappelijke ondersteuning

Wetenschappelijke metrologie: de dienst Nationale Standaarden

De dienst Nationale Standaarden is zowel actief op het vlak van onderzoek, dat van de herleidbaarheid van de primaire meeteenheden als op het vlak van metrologische kennis. De economie en de leefomgeving, zowel op nationaal als op internationaal vlak, zijn sterk afhankelijk van internationaal betrouwbare, erkende en aanvaarde meetresultaten. Deze resultaten mogen geen technische barrière vormen voor de handel en voor de leefomgeving. Een noodzakelijke voorwaarde hierbij is een wijdverspreide metrologische infrastructuur die uitgebreid gebruikt wordt en robuust is.

De FOD Economie moedigt de productie en de handel aan en stimuleert de competitiviteit van Belgische ondernemingen. Ze voorziet daartoe de technische infrastructuur en de wetenschappelijke competentie die nodig zijn voor de realisatie van primaire meetstandaarden van het hoogste nauwkeurigheidsniveau en van diensten overeenstemmend met die in andere landen.

De kwaliteit van goederen en diensten en, meer algemeen, de ontwikkeling van internationale handel zijn nauw verbonden met een optimale beheersing van metingen. Er moet beantwoord worden aan de hoogste eisen van de hightechnologieën met betrekking tot infrastructuur en meetonzekerheid om de ontwikkeling van de Belgische industrie mogelijk te maken. De continue verbetering van primaire meetstandaarden en van de kalibratie-infrastructuur en de evolutie ervan volgens de noden van de maatschappij kunnen hieraan bijdragen.

In deze context hebben veel landen sterk geïnvesteerd in de ontwikkeling van hun metrologische infrastructuur die beschouwd wordt als een onderdeel van hun nationale onafhankelijkheid. Anderzijds hebben de exponentieel toenemende kosten die nodig zijn om verder vooruitgang te boeken, internationale samenwerkingen geïnitieerd op Europees vlak, via [EURAMET](#), en op internationaal vlak, via het BIPM en het CIPM-MRA, zodat onnodig dubbel werk wordt vermeden. Hiertoe realiseert de dienst Nationale Standaarden op nationaal en op internationaal vlak de SI-eenheden en verzekert door haar diensten de herleidbaarheid van meetresultaten naar nationale standaarden voor de industrie, voor onderzoekscentra en voor geaccrediteerde laboratoria. Deze herleidbaarheid draagt bij tot het vertrouwen van de consument in de goederenmarkt, in de dienstenmarkt, in de kwaliteit van producten en bij het streven naar betrouwbare en juiste metingen. In 2016 waren de voornaamste directe gebruikers van de diensten, geleverd door de dienst Nationale Standaarden (stakeholders), de industrie, de onderzoekscentra, de universiteiten, de geaccrediteerde laboratoria, de wettelijke metrologie, de keuringsinstellingen en BELAC.

Naast uitgebreide ontwikkelingen in de nanometrologie worden ook voorbereidingen getroffen voor de actualisering van de definitie van de wettelijke tijd en voor het ter beschikking stellen via internet van de referentietijd.

De dienst bood de ontwikkeling van kalibraties en advies van een hoog niveau aan in de volgende domeinen:

- de nanometrologie;
- de dimensionele metrologie;
- de elektrische metingen; de massa's;
- de volumes;
- de druk;
- de thermometrie;
- de tijd en frequenties.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

De belangrijkste pijlers van de activiteiten van de dienst Nationale Standaarden zijn:

- de realisatie en het beheer van de nationale standaarden voor de SI-eenheden;
- het vertrouwen in meetresultaten en in hun nationale en internationale gelijkwaardigheid;
- het opstarten en de realisatie van ontwikkelingen en innovaties om te blijven beantwoorden aan de noden en evoluties op het vlak van meettechnieken, wetenschap en metrologie;
- het ondersteunen van wie nood heeft aan metrologische kennis en metrologische communicaties.

De dienst Nationale Standaarden werkt actief mee aan het Europese [EMPIR](#)-programma (European Metrology Programme for Innovation and Research). Dit project kadert binnen het Europese Horizon 2020 project. Het doel is innoverend metrologisch onderzoek en ontwikkeling in een gecoördineerde samenwerking tussen nationale metrologische instituten, de academische wereld en de industrie. Het project coördineert onderzoeksprojecten om te beantwoorden aan grote uitdagingen en gelijktijdig het SI-systeem voor meeteenheden te ondersteunen en te ontwikkelen. [EMPIR](#) is het vervolgprogramma op het succesvolle European Metrology Research Programme (EMRP), dat een laatste oproep voor projecten lanceerde in 2013. EMPIR focust meer op innoverende activiteiten om te beantwoorden aan de noden van de industrie en om het implementeren van de researchresultaten te versnellen. Het toevoegen van capacity-buildingactiviteiten in EMPIR helpt om de kloof te dichten tussen landen met ontwikkelende metrologiesystemen en landen met meer ontwikkelde metrologiesystemen.

Op internationaal vlak werkt de dienst Nationale Standaarden samen met nationale metrologische instituten en met andere organisaties om de internationale tijd te realiseren. Dit loopt via onze deelname aan de "key comparison in time, CCTF-K001. UTC", waarvan de resultaten maandelijks worden gepubliceerd, en aan de realisatie van UTCr, waarvan de resultaten wekelijks worden gepubliceerd. Sinds november 2016 wordt onze realisatie van UTC, UTC(SMD), gestuurd door onze **waterstofklok**, type VREMYA.

Wetenschappelijke ondersteuning aan de andere algemene directies van de FOD Economie

De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid staat in voor wetenschappelijke ondersteuning van een aantal diensten van de FOD Economie.

Wat de Algemene Directie Energie (Fapetro) of de Algemene Directie Economische Analyses en Internationale Economie betreft, gaat het om zuiver wetenschappelijk en

technisch advies en ondersteuning, o.a. bij het opstellen van wetgeving of in verband met interpretatie van analyseresultaten of regelgeving of over de betekenis en impact van kwaliteitseisen gesteld aan producten verkocht op de Belgische markt, enz.

De ondersteuning van de Directie A - Controles Kwaliteit en Veiligheid van producten van de Economische Inspectie gaat verder en houdt in:

- bestudering van ontvangen klachten om hun wetenschappelijk-technische grondheid na te gaan;
- behoeftanalyse van klachten en campagnes om de uit te voeren analyses vast te leggen;
- zoeken en contacteren van laboratoria die de gewenste analyses kunnen uitvoeren;
- laten uitvoeren van analyses;
- interpretatie en advies op basis van de verkregen analyseresultaten.

In nauwe samenwerking met de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid werden in 2016, naast de behandeling van diverse klachten van consumenten en concurrenten, campagnes op volgende domeinen georganiseerd door de Algemene Directie Economische Inspectie:

- etikettering kledingtextiel (Verordening (EU) nr. 1007/2011);
- vochtgehalte pluimvee (Verordening (EG) nr. 543/2008);
- kwaliteitscategorieën olijfolie (Verordening (EEG) nr. 2568/91).

Meer details over de organisatie en resultaten van deze campagnes leest u in het [jaarverslag](#) van de Economische Inspectie.

3.3.2. Accreditatie in nationale en internationale context

De Belgische accreditatieinstelling BELAC staat in voor de accreditatie van laboratoria, inspectie-instellingen en certificatie-instellingen, die aangetoond hebben hun activiteiten op deskundige wijze uit te voeren en daarvoor een formeel en onafhankelijk bewijs willen ontvangen. De competentie van deze zogenaamde instellingen voor conformiteitsbeoordeling wordt beoordeeld in overeenstemming met de eisen van de relevante internationale accreditatienormen. Accreditatie draagt op die manier bij tot de bevordering van het vrij verkeer van goederen en diensten, waarbij kwaliteit en veiligheid voorop staan. Daarnaast biedt accreditatie voor reglementaire overheden een krachtig instrument voor de selectie van competente partners bij de uitvoering van het beleid.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

BELAC heeft in 2016 ook geïnvesteerd in het behoud en de uitbreiding van haar kernactiviteiten, gericht op het ondersteunen van het vertrouwen in de onpartijdigheid, onafhankelijkheid en deskundigheid van laboratoria, keurings- en certificatie-instellingen.

Organisatie en management van BELAC

BELAC-managementsysteem volgens ISO/IEC 17011

BELAC moet als nationale accreditatieinstelling werken conform de eisen van de Europese Verordening 765/2008, de norm ISO/IEC 17011:2004 en de bijkomende internationale bepalingen van EA, ILAC en IAF. Deze eisen zijn vastgelegd in het managementsysteem van BELAC en vergen een continue opvolging om blijvend te kunnen voldoen aan de vereisten die van toepassing zijn voor ondertekenaars van de wederzijdse akkoorden van EA, ILAC, IAF en FALB.

Ook in 2016 heeft de operationaliteit van het managementsysteem van BELAC zich geuit in de regelmatige herziening van bestaande of ontwikkeling van nieuwe documenten, de opvolging en afhandeling van geschillen, beroepen en vastgestelde afwijkingen van onder andere interne of externe audits.

Auditoren en experts

De BELAC-auditoren en -experts vormen het belangrijkste instrument van het accreditatiesysteem, aangezien zij de nodige expertise leveren voor de beoordeling van de deskundigheid en het prestatieniveau van de geaccrediteerde instellingen. BELAC heeft in 2016 dan ook opnieuw fors geïnvesteerd in zowel de initiële opleiding van nieuwe auditoren als in de voortgezette opleiding van actieve auditoren. De focus lag op de vorming van nieuwe auditoren voor de evaluatie van keurings- en certificatie-instellingen (volgens ISO/IEC 17020:2004, ISO/IEC 17021-1:2015, ISO/IEC 17065:2012) en de evaluatie van organisatoren van interlaboratoriumvergelijkingen (volgens ISO/IEC 17043:2010).

Daarnaast werd een voortgezette opleiding georganiseerd voor alle actieve BELAC-auditoren. Hierin werden algemene onderwerpen aangesneden, zoals een overzicht van de activiteiten van BELAC, aandachtspunten tijdens audits en de belangrijkste ontwikkelingen in de accreditatiecriteria en documenten van BELAC.

In het kader van een toetsing van de algemene tevredenheid van de BELAC-auditoren over de aangeboden opleidingen, algemene ondersteuning en communicatie door BELAC, werd een uitgebreide tevredenheidsenquête uitgevoerd bij alle auditoren. De

resultaten hebben aangetoond dat de auditoren globaal tevreden zijn over de werking van BELAC voor de genoemde punten. De resultaten en aandachtspunten werden ook voorgesteld aan de auditoren en de managementorganen van BELAC. Tot slot werd het proces voor uitbetaling van auditoren en experts volledig geoptimaliseerd in 2016 met als doel een snellere uitbetaling van de prestaties van de auditoren en experts.

Personeelsleden

Eind 2016 waren 19 medewerkers van niveau A en 10 administratieve medewerkers (niveau B, C en D) werkzaam bij de dienst Accreditatie.

IT-ontwikkelingen

De nodige acties voor ingebruikname van de nieuwe informaticatoepassing **BELACTiON**, ontwikkeld ter ondersteuning van het beheer van het accreditatieproces en de uitwisseling van informatie tussen BELAC, de auditoren, de geaccrediteerde instellingen en de bevoegde overheden, zijn opgestart in 2016. Daarnaast is er in 2016 een uitbreiding van BELACTiON ontwikkeld, voor ondersteuning van het algemene auditorenbeheer van BELAC. Tegelijkertijd biedt deze toepassing ook een onlineplatform voor BELAC-auditoren aan.

Activiteiten van BELAC in enkele cijfers

In 2016 werden **37 nieuwe accreditatiecertificaten** afgeleverd, waarvan het grootste aandeel toegekend werd aan:

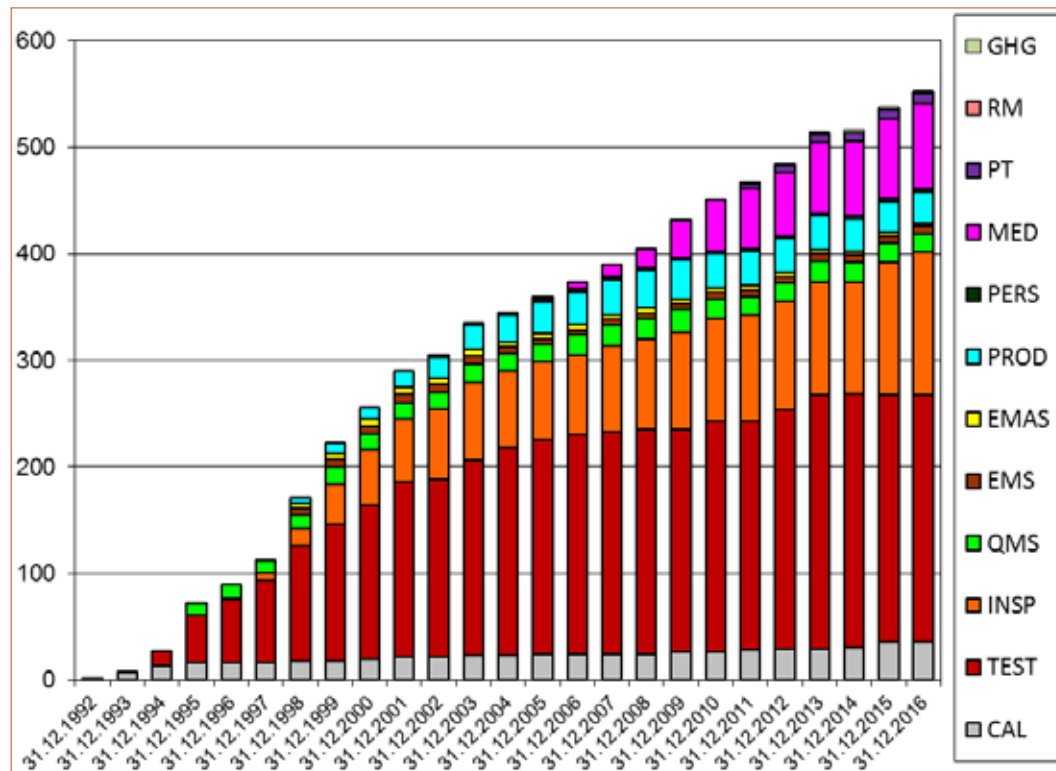
- keuringsinstellingen (14), voornamelijk in de sector van herijk van meetinstallaties voor andere vloeistoffen dan water (o.a. benzinepompen);
- beproevingslaboratoria (11), in uiteenlopende sectoren
- medische laboratoria (7), voornamelijk in de sector pathologie.

Hiermee komt het totale aantal **actieve accreditatiecertificaten** op het einde van 2016 op **556**, wat een stijging met 3 % betekent ten opzichte van 2015.

De economische sectoren waarin accreditatie een prominente rol speelt, blijven de medische sector, de voedings-, de milieu- en de bouwsector en de wettelijke metrologie. Dit is overwegend in het kader van nationale regelgeving en/of notificatie met betrekking tot Europese richtlijnen.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Grafiek 4. Aantal afgeleverde accreditatiecertificaten

Bron: FOD Economie.

Evolutie en nieuwe ontwikkelingen in accreditatie

BELAC is voornamelijk actief in de gereguleerde sector, waarbij bevoegde overheden accreditatie vereisen als bewijs van competentie van instellingen voor conformiteitsbeoordeling die kandidaat zijn voor een nationale erkenning of een notificatie met betrekking tot Europese reglementering.

In de voorbereiding op accreditatie in het kader van de Verordening (EU) nr 910/2014 inzake elektronische identificatie en vertrouwensdiensten (eIDAS), werd een informatiesessie over toezicht en conformiteitsbeoordeling van vertrouwensdiensten voor elektronische identificatie en transacties georganiseerd in samenwerking met de bevoegde overheid, de Dienst Elektronische Certificatie.

In 2016 werden overgangsmaatregelen uitgewerkt en toegepast voor accreditaties in het kader van notificatie volgens de geactualiseerde Europese richtlijnen van het Europese "Alignment Package" op basis van het Europese Besluit 768/2008/EG. Dit betrof meer bepaald de Europese richtlijnen voor liften en veiligheidscomponenten voor liften (2014/33/EU), elektromagnetische compatibiliteit (2014/30/EU), drukvaten van eenvoudige vorm (2014/29/EU), mariene uitrusting (2014/90/EU), drukuitrusting (2014/68/EU) en apparaten en beveiligingssystemen bedoeld voor gebruik op plaatsen waar ontploffingsgevaar kan heersen (2014/34/EU).

In 2017 wordt de publicatie van de nieuwe versie van ISO/IEC 17025 verwacht. Net als in 2015 werkte BELAC in 2016 mee aan de herziening van de norm ISO/IEC 17025 door actieve participatie aan de ISO/CASCO-werkgroep.

Promotie van accreditatie

In 2016 werden meerdere acties ondernomen om het concept accreditatie te promoten:

- via de publicatie van artikels en een video op de website van BELAC werd actief deelgenomen aan de World Accreditation Day 2016;
- een artikel werd gepubliceerd in het maandblad "Ondernemers" van Voka, dat ook verspreid werd via nieuwsbrieven of de website van de verschillende kamers van koophandel;
- meerdere presentaties werden gegeven om het algemene concept en de rol van accreditatie toe te lichten voor een zeer uiteenlopend doelpubliek, zoals de kamers van koophandel, Agoria, en het Kankercentrum;
- de rol van accreditatie in de Belgische voedingssector werd toegelicht voor een delegatie van "Certification and Accreditation Administration of the People's Republic of China (CNCA)", in samenwerking met het FAVV;
- tot slot is een project rond de ontwikkeling van een nieuwe BELAC-[website](#) gestart. Die vormt een steeds belangrijker instrument in de promotie van de activiteiten van BELAC en accreditatie in het algemeen. In eerste instantie werd een uitgebreide enquête uitgevoerd onder de bezoekers van de BELAC-website. De resultaten hebben toegelaten om de sterke en zwakke punten van de huidige website in kaart te brengen, die in 2017 en 2018 aangewend zullen worden bij het ontwerp van de nieuwe website.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Internationale activiteiten van BELAC

Accreditatie-activiteiten in het buitenland

BELAC is als Belgische accreditatieinstelling hoofdzakelijk betrokken bij accreditaties van Belgische instellingen voor conformiteitsbeoordeling. Voor aanvragen uit andere Europese landen worden de bepalingen van Verordening 765/2008 strikt nageleefd.

Aanvragen uit niet-Europese landen worden steeds beoordeeld in het licht van beschikbare competentie en eventuele praktische beperkingen, zoals taal. BELAC heeft momenteel een aantal buitenlandse instellingen voor conformiteitsbeoordeling (hoofdzakelijk laboratoria) geaccrediteerd in onder meer Japan, Uganda en Ivoorkust.

In 2016 behaalde het centrale controlelaboratorium van de voedselveiligheid (LCSSA) in Benin een BELAC-accreditatie.

Deelname aan activiteiten van EA, ILAC, IAF en FALB

Als ondertekenaar van alle wederzijdse akkoorden van de European cooperation for Accreditation (EA), de International Laboratory Accreditation Cooperation (ILAC), het International Accreditation Forum (IAF) en het Forum for Accreditation and Licencing Bodies (FALB) en met het oog op een doeltreffende samenwerking met andere accreditatieinstellingen, nam BELAC in 2016 opnieuw actief deel aan de verschillende comités en werkgroepen van EA en de vergaderingen van FALB. Deelname aan de algemene vergadering van ILAC/IAF wordt opnieuw voorzien in 2017.

In 2016 hebben drie BELAC-vertegenwoordigers acht opdrachten als "EA peer evaluator" voor een totaal van 84 mandagen uitgevoerd bij andere Europese accreditatieinstellingen. De deelnames aan "EA peer reviews" geven BELAC de mogelijkheid om een reële benchmarking van haar activiteiten uit te voeren en haar zichtbaarheid op internationaal vlak te versterken.

Behoud van het statuut als ondertekenaar van de multilaterale akkoorden

In oktober 2016 werd het statuut van BELAC als ondertekenaar van de multilaterale overeenkomst voor EMAS-activiteiten in het kader van EG Verordening nr. 1221/2009 opnieuw bevestigd. Dit gebeurde na een grondige audit uitgevoerd door het FALB, waarbij de conformiteit met de van toepassing zijnde internationale eisen werd beoordeeld.

3.3.3. Kwaliteit in de bouw

Voor bouwproducten

Wettelijk kader

Het verhandelen van bouwproducten wordt geregeld door de wet van 21 december 2013 tot uitvoering van de Verordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad, en tot opheffing van diverse bepalingen (Belgisch Staatsblad van 20.01.2014).

Dankzij deze wet worden de uitvoeringsbesluiten doorlopend opgesteld. In 2016 werd het koninklijk besluit betreffende de oprichting van de Technische Commissie voor de Bouw (TCB) door de minister ondertekend en voorgelegd ter publicatie in het Belgisch Staatsblad. Dit besluit heeft als doel de vervanging van het huidig adviesorgaan en laat toe om het Belgisch wettelijk kader op dat vlak te actualiseren. De TCB, opgericht bij wet van 21 december 2013, heeft inderdaad bijkomende bevoegdheden op het gebied van kwaliteit in de bouw.

Normalisatie

Om het product in functie van het beoogde gebruik te kunnen kiezen, moet bij de bouwproducten die voorzien zijn van de CE-markering vanaf 1 juli 2013 een prestatieverkla-

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

ring toegevoegd worden. Een fabrikant moet enkel de CE-markering aanbrengen en een prestatieverklaring opstellen wanneer er voor zijn product een geharmoniseerde norm bestaat.

Aangezien de CE-markering niet wordt aangebracht op alle bouwproducten, is het belangrijk om enige steun te verstrekken aan de marktdeelnemers. Op basis van de lijst van geharmoniseerde normen, gepubliceerd op de website van de Europese Commissie NANDO, werden tabellen met de geldende geharmoniseerde normen per productgebied opgesteld.

In 2016 werd het toepassingsgebied van 93 geharmoniseerde normen bestudeerd en als gevolg werden acht [lijsten](#) gepubliceerd op de website van de FOD Economie.

Toepassing van de wetgeving

De Europese Verordening 305/2011 voorziet dat elke lidstaat een productcontactpunt voor de bouw aanwijst. In België werd in het kader van de administratieve vereenvoudiging beslist dat deze functie door het productcontactpunt voor de wederzijdse erkenning vervuld wordt. In 2016 werd het project E6 front office uitgebouwd. Voortaan worden de vragen gecentraliseerd binnen Belspoc: belspoc@economie.fgov.be.

In 2016 werden 315 vragen beantwoord, binnen de vijf werkdagen.

Tabel 25. Antwoorden over bouwproducten

Maand	Aantal vragen
Januari	21
Februari	30
Maart	26
April	34
Mei	25
Juni	36
Juli	21
Augustus	23
September	34
Oktober	23
November	20
December	22
Totaal	315

Bron: FOD Economie.

In het kader van de eerder genoemde Europese verordening is de FOD Economie verantwoordelijk voor de aanmelding voor België. Door de aanmelding (= notificatie) stelt een lidstaat de Europese Commissie en de andere lidstaten officieel in kennis dat een instelling werd aangesteld om over te gaan tot evaluatie van de conformiteit van een product, wanneer in het kader van de CE-markering een derde partij vereist wordt. Accreditatie van deze instellingen is verplicht.

Na een verzoek tot aanmelding hebben tien instanties in 2016 een uitbreiding gekregen van hun toepassingsgebied. Het gaat om ANPI, APRAGAZ, BCCA, CEBEDEAU, COPRO, ISIB, ISSeP, SGS CEBEC, VITO en WTCB.

De bekwaamheid van de aangemelde instantie moet ook het voorwerp uitmaken van een regelmatig toezicht. Dit toezicht wordt gerealiseerd door de deelname aan BELAC-audits.

Tabel 26. Regelmatig toezicht van bedrijven in verband met bouwproducten

Maand	Aantal dagen	Aantal bedrijven
Januari	6	5
Februari	3	2
Maart	3	2
April	2	1
Mei	1	1
Juni	5	3
Juli	2	2
Augustus	3	1
September	8	5
Oktober	1	1
November	5	3
December	2	2
Totaal	41	28

Bron: FOD Economie;

Toezicht in het kader van het in de handel brengen van bouwproducten

Het markttoezicht van bouwproducten die onder een technische geharmoniseerde specificatie vallen wordt op twee manieren uitgevoerd:

1. **De punctuele dossiers:** dit zijn de dossiers op basis van de binnengekomen klachten of verkregen informatie afkomstig van verschillende partijen. Deze punctuele dossiers zijn niet te plannen. Ze zijn vertrouwelijk en worden prioritair behandeld. Bij de verwerking van deze dossiers wordt rekening gehouden met het systeem van beoordeling en verificatie van de bestendigheid van de prestaties (AVCP). Voor systemen 1+, 1, 2+ en 3 wordt de betrokken aangemelde instantie direct gecontacteerd en betrokken in overeenstemming met de toepasselijke accreditatieregels. Voor systeem 4 contacteren de aangewezen ambtenaren het betrokken bedrijf.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

In 2016 werden 17 formele klachten geregistreerd:

- 43 % werd gesloten naar aanleiding van vrijwillige maatregelen van de ondernemer;
- in 30 % van de gevallen werd een pv van waarschuwing opgesteld;
- aan 7 % werd geen gevolg gegeven door een gebrek aan informatie;
- 20 % is in behandeling.

2 **Proactieve markttoezichtscampagnes:** dergelijke campagnes geven een beeld van hoe de wetgeving in een bepaald gebied wordt gerespecteerd.

In 2016 werden de volgende sectoren gecontroleerd als onderdeel van een proactief markttoezicht:

- **rookmelders** (EN 14604) in het kader van een Europese campagne Prosafe;
- **vensters** (EN 14351-1) in het kader van een Europese campagne Ad-Co construction products;
- **straatstenen en tegels** (EN 1338, EN 1339, EN 1344) in het kader van een nationale campagne;
- **afdichtingsproducten** (EN 15651) in het kader van een nationale campagne.

In totaal werden voor deze campagnes 217 bedrijven bezocht.

Tabel 27. Bezochte bouwproducten bedrijven

Maand	Aantal dagen	Aantal bedrijven
Januari	8	13
Februari	16	20
Maart	14	26
April	12	27
Mei	4	10
Juni	13	36
Juli	7	22
Augustus	5	15
September	10	20
Oktober	7	11
November	9	14
December	2	3
Totaal	107	217

Bron: FOD Economie;

De Dienst Voorschriften in de Bouw stelde een positieve trend vast in deze sectoren tussen het begin van de campagne en nu. Deze campagnes zijn ook een gelegenheid om operatoren te ontmoeten en hen te informeren over hun nieuwe verplichtingen, vooral over de prestatieverklaring (DoP).

Het verslag over de rookmelderscampagne werd in 2016 gepubliceerd op onze [web-site](#).

Wettelijk toezicht

Het wettelijk toezicht met betrekking tot de circulaire economie, dat gestart werd in 2015, was gunstig ter ondersteuning van verschillende actoren, met name in de sector voor het hergebruik van straatstenen. Verschillende stakeholders hadden de Europese Verordening 305/2011 voor het in de handel brengen van bouwproducten aangewezen als een rem voor de werkzaamheden in het kader van het nieuwe voorstel, namelijk met betrekking tot de bouwproducten die kunnen worden hergebruikt na sloopwerken.

Vanuit het oogpunt van de aannemers

Om te kunnen deelnemen aan overheidsopdrachten van werken moet een aannemer voldoen aan de vereiste kwaliteitscriteria. De erkenning als aannemer van werken is een belangrijke en eenvoudige manier om dit bewijs te leveren. De dienst Erkenning van Aannemers in de Bouw beheert de aanvragen hiertoe. De Commissie voor Erkenning der Aannemers adviseert over alle aanvragen.

Algemene ontwikkelingen

Uitbreiding toepassingsgebied van de erkenningswetgeving naar onderaannemers

Op 8 juli 2015 werd met de bouwsector het “plan voor eerlijke concurrentie” ondertekend. Dit plan bevat 40 maatregelen die de regering op vraag van de sociale partners uit de bouwsector bij voorrang moet uitvoeren. Een van de voorstellen wil de vereiste van erkenning als aannemer uitbreiden naar alle onderaannemers.

De ministerraad van 22 april 2016 heeft vervolgens het plan voor de strijd tegen sociale dumping en sociale fraude goedgekeurd. Hierin wordt voorzien om het toepassingsgebied van de erkenningsreglementering uit te breiden naar alle onderaannemers. Een wettekst daartoe werd voor advies voorgelegd aan de Commissie voor de Overheidsopdrachten. Het is de bedoeling dat deze regelge-

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

ving samen met de nieuwe algemene overheidsopdrachtenwetgeving in de loop van 2017 in werking treedt.

De dienst Erkenning van Aannemers in de Bouw in cijfers

Aanvragen

Het totale aantal aanvragen is toegenomen tijdens het jaar 2016. Het aantal aanvragen bedroeg 3.793: dat is gemiddeld 316 adviesaanvragen per maand. Het aantal aanvragen verschilde sterk van maand tot maand, met een piek in de maand maart (539) en een dal in september (110). Op het totaal van 3.793 werden 3.690 aanvragen ingediend door Belgische ondernemingen en 103 door niet-Belgische, vooral uit de buurlanden: 59 uit Nederland, 7 uit Duitsland, 16 uit Frankrijk en 9 uit Luxemburg. 1.870 al erkende aannemers werden volledig herzien. De doorlooptijden werden aanzienlijk verkort. Strikt genomen valt geen achterstand te noteren.

Uitgebrachte adviezen

De Commissie voor Erkenning der Aannemers heeft 11 maal zitting gehouden. Het totale aantal gegeven adviezen bedraagt 3.745, dat is gemiddeld 340 per zitting.

Aantal erkende aannemers

Het totale aantal erkende aannemers is in 2016 stabiel gebleven en bedraagt 10.500.

3.3.4. Voor elektronische vertrouwensdiensten

De verordening van de Europese Unie betreffende de elektronische identificatie en vertrouwensdiensten trad in werking op 1 juli 2016. Deze verordening⁹ heft de Richtlijn 1999/93/EG betreffende de elektronische handtekening en de certificatedienstverleners op. De cel "eIDAS" van de Dienst Reglementering Metrologie vervult de rol van toezichthoudend orgaan zoals beschreven in artikel 17 van deze verordening.

Op 21 juli 2016 werd de wet tot uitvoering en aanvulling van de eIDAS-verordening en tot regeling van de elektronische archivering afgekondigd. Deze wet voert de bepalingen die nodig zijn om de eIDAS-verordening volledig uitvoerbaar te maken in België en om de vroegere wet van 9 juli 2001 houdende vaststellingen van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten en al haar uitvoeringsbesluiten op te heffen.

⁹ Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt ("eIDAS-Verordening").

Op 1 juli 2016 lieten vier Belgische ondernemingen zich onder het regime van de wet van 9 juli 2001 registreren als certificatie­dienstverleners die gekwalificeerde certificaten afleveren aan het publiek. Het betreft (in alfabetische volgorde):

- Certipost nv;
- QuoVadis Trustlink bvba;
- Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication SCRL (SWIFT);
- Zetes nv (geregistreerd in de loop van juni 2016).

Deze bedrijven zijn sinds 1 juli 2016 opgenomen op de Belgische lijst van gekwalificeerde verleners van vertrouwensdiensten (voor het afleveren van gekwalificeerde certificaten voor elektronische handtekening).

De cel “eIDAS” van de Dienst Reglementering Metrologie begeleidt deze ondernemingen en volgt de beoordeling van hun conformiteit door een onafhankelijke, geaccrediteerde instantie op.

Meerdere bedrijven hebben informatie opgevraagd voor het bekomen van de status “gekwalificeerd” en hebben hun intentie en plannen voor het ontwikkelen en op de markt brengen van een of meerdere vertrouwensdiensten kenbaar gemaakt. Ook deze bedrijven worden door onze dienst begeleid en, in de mate van het mogelijke, ondersteund.

Op regelmatige basis worden overlegvergaderingen gehouden om op de specifieke vragen van de (kandidaat-)verleners van vertrouwensdiensten te antwoorden en om inzichten en ervaringen uit te wisselen.

Sinds het in voege treden van de eIDAS-Verordening op 1 juli 2016 ontvingen we nog geen formele aanvragen voor het bekomen van de status “gekwalificeerde verlener van vertrouwensdiensten”.

De cel “eIDAS” van de Dienst Reglementering Metrologie blijft ondanks een tekort aan personeel verder haar best doen om te waken over de kwaliteit en de rechtsgeldigheid van de elektronische vertrouwensdiensten in België en om al de betrokken partijen optimaal te ondersteunen.

3.4. De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid en Innovatie

3.4.1. Wetenschappelijk onderzoek

Nationale standaarden en nanometrologie

Nationale standaarden

Voor de uitbreiding van de activiteiten van onderzoek bij nanometrologie werd een toestel voor Field-Flow Fractionation - Multi Angle Light Scattering (FFF-MALS) aangekocht. Verder werden de nodige voorbereidingen getroffen voor de aankoop en installatie van een cleanroom en voor de aankoop van een toestel met Dynamic Light Scattering (DLS) technologie.

De nodige documenten, procedures en berekeningen van meetonzekerheden werden opgemaakt als voorbereiding op de externe uitbreidingsaudit ISO/IEC 17025 (januari 2017). Het doel is om onze geaccrediteerde BELAC-scope voor onze dienst uit te breiden met de kalibratie van gelijkspanningsreferenties voor condensatoren type 2TP, voor de dimensionele kalibratie van nanodeeltjes en voor de kalibratie van "step standards" voor nanometrologie.

De vervanging van een Cesiumklok voor de realisatie van de UTC-tijd werd voorbereid. Er werden verbeteringen aangebracht aan de technische installatie voor de klimatisatie van de laboratoria zodat de beperking van thermische variaties tot beter dan 0,1 °C kunnen gerealiseerd worden in de laboratoria.

Om de workflow en kostprijs te optimaliseren, werd bij de dienst Nationale Standaarden voor enkele types kalibraties, zoals sommige types thermometers, temperatuurreferenties en primaire DC-spanningsstandaarden met de Josephsoninstallatie, overgestapt van een systeem van continu aanbieden van de mogelijkheden naar een systeem van kalibratiecampagnes. Dit zowel voor de interne kalibraties als voor de kalibraties voor klanten.

Nanometrologie

In 2016 was de sectie nanometrologie van de dienst Nationale Standaarden actief in volgende domeinen:

- ondersteuning aan laboratoria die metingen van nanodeeltjes gaan uitvoeren in het kader van de reglementering over nanodeeltjes. Hierbij werd een vergelijkende meting georganiseerd zodat deze laboratoria een realistisch idee krijgen van hun huidige mogelijkheden. Speciale aandacht werd besteed aan en ondersteuning gegeven bij de juiste bepaling van de meetonzekerheid bij een dergelijk type metingen;
- deelname aan de EMPIR-onderzoeksprogramma's op het vlak van nanometrologie;
- deelname aan het Belspo-project "To²DeNano - Towards a toxicologically relevant definition of nanomaterials", in samenwerking met de ULG, de KUL en CODA-CERVA;
- op verschillende internationale congressen werden presentaties gegeven over de activiteiten en de ontwikkelingen binnen de sectie nanometrologie;
- ontwikkeling van een metrologische infrastructuur;
- sinds 2005 ontwikkelt de sectie nano, in samenwerking met de Katholieke Universiteit Leuven, een eigen atomic force microscoop met laserinterferometrie. Het mechanische deel, het elektronische deel en het optische deel zijn klaar. In 2016 werden de laatste noodzakelijke afwerkingen aan de meetkop en aan de camera uitgevoerd en werd het realiseren van de systeemsoftware opgestart. Het toestel zal operationeel zijn midden 2017;
- de planning en voorbereiding van een geschikte omgeving met voorbereidingsruimte, cleanroom, ... werden gedeeltelijk afgewerkt en de laatste fase werd opgestart. Deze infrastructuur zal operationeel zijn in 2017;
- meerdere bijkomende toestellen werden aangekocht, waaronder een FFF/MALS voor routinemetingen en voor onderzoek;

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

- om de kwaliteit van de metingen op nanometrologisch niveau aan te tonen en om het voorbeeld te geven aan de industrie, werden de nodige stappen ondernomen om de ISO/IEC17025:2005 accreditatie te behalen voor de afmetingen van nanodeeltjes;
- deelname aan een vergelijkende meting tussen nationale metrologische instituten, georganiseerd door EURAMET, voor ruwheidsparameters op nanoschaal;
- deelname aan een interlaboratorium vergelijkende meting voor de afmetingen van nanodeeltjes;
- schrijven en publicatie van het artikel "Wetenschap en Reglementering van nanopartikels: een verstandshuwelijk" in "[Trefpunt Economie](#)" van november 2016 (enkel in het Frans).

De sectie werd in 2016 uitgebreid. Een bijkomend personeelslid werd aangeworven om zich te specialiseren in de technieken FFF, MALS en DLS voor de bepaling van de concentratie van nanodeeltjes. Het team verdeelt de taken onder zich voor de herleidbaarheid, de nieuwe methoden, het kwaliteitssysteem, de operatoren en de labo-infrastructuur.

Europese en internationale samenwerking

Om zijn taak goed te volbrengen, moet de dienst Nationale Standaarden zijn primaire referenties op peil houden met een zeer hoog niveau van precisie en kwaliteit en ze gebruiken ten dienste van de economische actoren. Dit wordt gerealiseerd door de kalibratie van de toestellen en van de secundaire standaarden en op internationaal vlak door de erkenning van en het vertrouwen in zijn referenties en meetresultaten. Een intensieve internationale samenwerking en coördinatie bestaat om in een concurrentiële wereldeconomie aan de evoluerende ondernemingen de mogelijkheid te bieden om voordeel te halen uit de realisatie en de verspreiding van de laatste metrologische innovaties. De Europese organisatie EURAMET en het Bureau International des Poids et Mesures verzekeren de wederzijdse internationale erkenning van nationale standaarden via vergelijkende metingen van nationale standaarden en coördineren de inspanningen in metrologisch onderzoek en ontwikkeling van de lidstaten om tot een optimalisatie en een efficiëntie in investeringen van middelen en personeel te komen.

In 2016 heeft de dienst Nationale Standaarden deelgenomen aan een tiental technische comités van EURAMET, aan de EURAMET algemene vergadering en aan de EMPIR vergaderingen. Binnen EURAMET is er trouwens een zeer open samenwerking met wederzijdse verspreiding van metrologische kennis die dan nadien op vraag doorgegeven kan worden aan de stakeholders van de dienst.

Daarbij werd er, binnen het raam van de specialisaties in de dienst, nog vaak deelgenomen aan workshops, congressen en vergaderingen.

Tot slot heeft de dienst ook nog deelgenomen aan een vergadering bij het BIPM om de evolutie en de toekomstige optimalisaties te bepalen van het CIPM-MRA, alsook de wijzigingen die worden doorgevoerd aan het SI-systeem van de meeteenheden.

Europees onderzoeksprogramma EMPIR

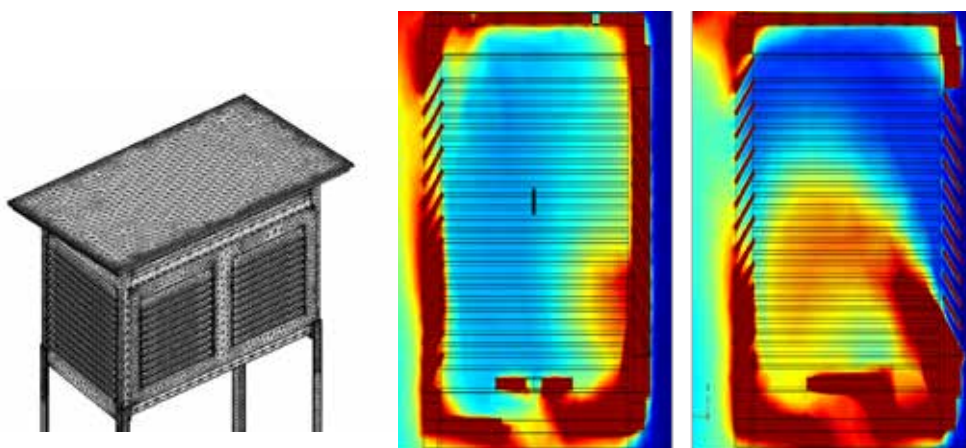
Het Europese onderzoeksprogramma EMPIR maakt deel uit van de Horizon 2020 strategie van de Europese Unie. In het raam van dat programma heeft de dienst Nationale Standaarden in 2016 deelgenomen aan volgende projecten:

ENV58: Metrology for essential climate variables

Dit project heeft als doel om de kwaliteit te verzekeren van temperatuurmetingen die een rol spelen bij de schatting van de klimaatverandering. De dienst Nationale Standaarden (SMD-ENS) bestudeert meer bepaald de metingen van de luchttemperatuur. In 2016 heeft een onderzoeker van de universiteit van Zagreb, dankzij een bijkomende Europese ondersteuning voor financiering, zijn expertise in numerieke methoden ter beschikking kunnen stellen van ons team. Samen met hem en met het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI) hebben we het temperatuurverdelingsveld binnenin een meethut gemodelleerd (figuur xx).

Figuur 4. Wat is de invloed van de meteorologische meethut op de meting van de luchttemperatuur?

Het antwoord wordt gegeven door het numeriek model.

- SIB01: FreeForm: een project voor de optimalisatie van de meetonzekerheden en van de mathematische modellen bij de kalibraties van vrije vormoppervlakken.
- SIB09 3D Nano: ontwikkeling van driedimensionele metingen met atomic force microscopen.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

- SIB58: Angle Metrology: een project om de nauwkeurigheid van hoekmetingen te verbeteren. Bij dit project heeft de dienst Nationale Standaarden een uiterst nauwkeurige hoekgenerator ontworpen en gebouwd. Vergelijkende metingen werden daarop uitgevoerd om twee verschillende types interferometeropstellingen met elkaar te vergelijken en te concluderen wat de meest geschikte opstelling is voor dit doel. De eindrapportage werd opgemaakt en het project liep af eind augustus 2016.
- SIB61 CRYSTAL: "Crystalline and self-assembled structures as length standards". Ontwikkeling van nieuwe generaties lengtestandaarden voor lengte op nanometerschaal.

Belmet

Belmet is het netwerk van metrologische laboratoria die de primaire meetstandaarden realiseren en herleidbaarheid bieden voor de meeteenheden waarvoor de dienst Nationale Standaarden niet de nodige infrastructuur heeft. De laboratoria dienen een ISO17025:2005 accreditatie te hebben voor die faciliteiten en voldoen aan bijkomende eisen. De erkenningen hebben een geldigheidsduur van drie jaar en zijn hernieuwbaar.

De dienst Nationale Standaarden beheert en coördineert het Belmet-netwerk.

Het laboratorium voor analytische chemie van de Universiteit Gent is het Belmet-referentielaboratorium voor de concentratie van stoffen, deelgebied klinische chemie (eenheden mol/m³ en mol/l).

Het laboratorium voor nucleaire kalibraties van het Studiecentrum voor Kernenergie van Mol is Belmet-laboratorium voor ioniserende straling, deelgebied dosimetrie, eenheden Gray en Sievert en voor de neutronenmetrologie. Het laboratorium heeft CMC-aanvragen ingediend voor het gebied van ioniserende straling voor de database van het CIPM-MRA.BIPM.

Publicaties en communicatie

Bij verschillende congressen heeft de dienst Nationale Standaarden presentaties gegeven en deelgenomen aan postersessies. Enkele voorbeelden:

- presentaties en publicaties over nanometrologie;
- publicaties in de domeinen van de nanometrologie, de thermometrie en de dimensionele metrologie;
- twee grotere communicatiecampagnes;
- organisatie van en deelname aan Wereld Metrologie Dag op 20 mei 2016 met als thema "Measurements in a Dynamic World".

Enkele voorbeelden van publicaties:

- can nanoparticles measurements in food be traceable? – IMEKOFood2016 - conference presentation - best paper awards;
- nueva metrología y nuevas tecnologías. Una mirada dinámica desde Europa – CIM Bogota 2016 - conference presentation + video;
- dimensional characterization of extracellular vesicles using atomic force microscopy - publication accepted in Measurement and Science Technology;
- design of experiment for uncertainty evaluation of nanoparticle diameter measurements with AFM – Nanoscale 2016 - poster presentation;
- design of experiment for uncertainty evaluation of nanoparticle diameter measurements with AFM - Nanometrology 2016 - conference presentation;
- uncertainty evaluation of nanoparticle diameter measurements with AFM by modelling experimental data - Mathmet 2016 - conference presentation;
- sciences et réglementation des nanoparticules: un mariage de raison – publication in Trefpunt Economie.

Het continentaal plat

De winning van zeezand in het Belgische deel van de Noordzee wordt streng gecontroleerd door de overheid en is geregeld door de wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van de niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat en zijn uitvoeringsbesluiten.

Figuur 5. Een ontginningsvaartuig tijdens de ontginning. De sedimentpluim is zichtbaar aan stuurboord

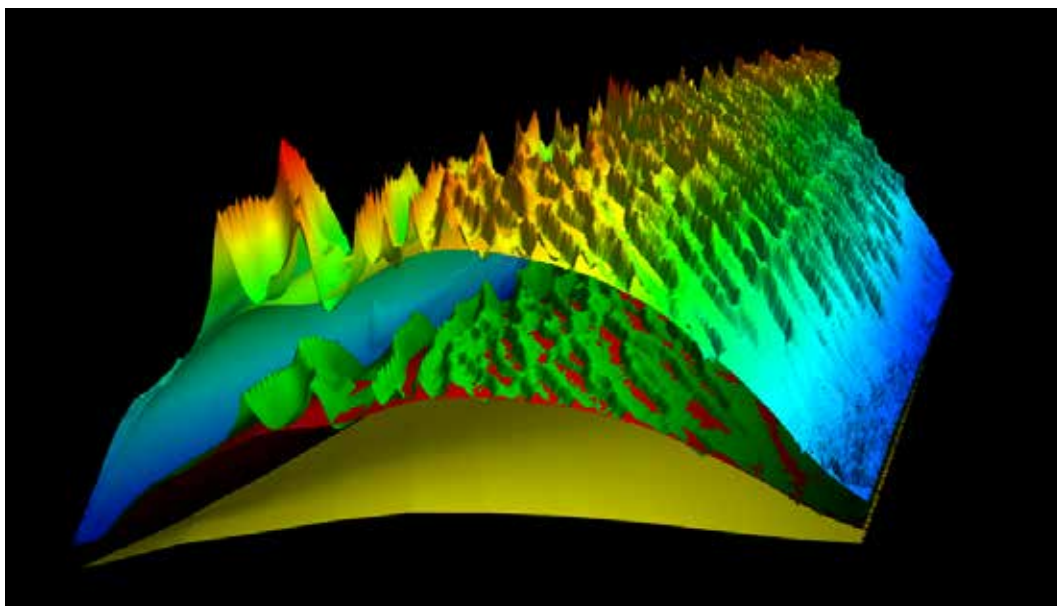
"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

In 2016 werd door de zandwinningssector 2,66 miljoen m³ zand gewonnen dat bestemd was voor de bouwsector. Voor het onderhoud van de stranden werd bijna 300.000 m³ ontgonnen. De Dienst Continentaal Plat voerde zeven meetcampagnes uit met de onderzoeksschepen Belgica en Simon Stevin. De impact van de extractie op het marien milieu kan met de gewenste nauwkeurigheid opgevolgd worden via de akoestische metingen (bathymetrie en reflectie) die tijdens deze meetcampagnes met de multi-beam echosounders werden uitgevoerd.

Naast de BS-gegevens ("Backscatter Strength") is de Dienst Continentaal Plat ook begonnen met de verwerving en analyse van de akoestische gegevens van de waterkolom om het belang van de sedimentpluimen, die gegenereerd worden door de zandwinning, te evalueren. A priori worden deze sedimentpluimen beschouwd als een mogelijk belangrijke indirecte impact van de ontginning op de mariene habitat (dichtslibbing). Er zijn verschillende wetenschappelijke projecten over de karakterisering van deze pluimen lopende, wat het innovatieve en veelbelovende karakter van dit doel aantoont.

De Dienst Continentaal Plat heeft, in het kader van zijn wettelijke opdracht, nl. het beheer en de controle van de zandwinning in het Belgische deel van de Noordzee, een originele cartografische 3D-benadering ontwikkeld om per zandwinningssector een referentieniveau te bepalen waaronder er geen zandwinning mag toegelaten worden. Dit referentieoppervlak, dat zowel rekening houdt met de economie als met de milieuriichtlijnen, laat een optimale en duurzame exploitatie van de zandbanken toe waarbij de integriteit van de zeebodem het best bewaard blijft. De zandwinningssector is vragende partij binnen deze strategische doelstelling, die een sterke link heeft met het project "Transnational and Integrated Long-term Marine Exploitation Strategies" (TILES), dat gefinancierd wordt door de POD Wetenschapsbeleid.

Figuur 6. Het referentieniveau (in het rood) dat de zandwinning in een zandwinningssector beperkt. Dit oppervlak werd berekend aan de hand van bathymetrische en seismische gegevens.

In 2016 heeft de Dienst Continentaal Plat verder deelgenomen aan de evaluatie van de oorzaken van interne en externe fouten die de metingen van de "Backscatter Strength"-waarden (de intensiteit van de echo, BS) beïnvloeden, alsook aan de analyse van de haalbaarheid van het gebruik van referentiezones voor de kalibratie en de controle van de stabiliteit van de BS-gegevens die met de multibeam echosounders worden geregistreerd. Dit is de meest veelbelovende techniek om de aard van de zeebodem en de evolutie ervan op te volgen. De oorzaken van de interne en externe fouten, die de gegevens en de stabiliteit van de meetsystemen beïnvloeden, moeten nog verder geanalyseerd worden. Deze projecten, die werden ontwikkeld door de internationale "Backscatter Working Group", houden verband met het project "IND67". Dit wordt gefinancierd door de POD Wetenschapsbeleid en maakt deel uit van het federaal meet- en controleprogramma van de zeebodem dat resulteerde uit de omzetting van de Europese kaderrichtlijn "Mariene Strategie" die de lidstaten verplicht een goede staat van het marien milieu te bewerkstelligen of te behouden tegen ten laatste 2020.

Meer informatie en de meest [recente activiteiten van de Dienst Continentaal Plat](#).

U vindt ons ook op [Facebook](#).

3.4.2. De innovatiepremie, een ondersteuning aan innoverende processen

De innovatiepremie geeft bedrijven de mogelijkheid om hun creatieve werknemers te belonen met een premie die volledig is vrijgesteld, zowel fiscaal als wat de sociale lasten betreft. De FOD Economie keurt de aanvragen van de bedrijven goed op basis van het innoverende karakter van de projecten. In 2016 heeft de FOD Economie 1.355 aanvragen beoordeeld, waarvan er ongeveer 95 % werden goedgekeurd, waarvan 15 % na het aanvragen van bijkomende informatie. De FOD Economie heeft er ook toe bijgedragen dat deze maatregel ingang vindt bij de werkgevers, door het organiseren van informatiesessies in samenwerking met de kamers van koophandel (KvK).

De FOD Economie organiseerde in 2016 een evenement om het tienjarige bestaan van de innovatiepremie te vieren. Dit evenement toonde de grote tevredenheidsgraad aan van de ondernemingen die de premie gebruikten om de innovatiecultuur te versterken. Ter gelegenheid daarvan werd een promotiefilm gemaakt met getuigenissen van bedrijven.

3.4.3. Octrooicellen

Om de vinger aan de pols te houden van de reële behoeften van de betrokken bedrijven en sectoren, heeft de FOD Economie per sector octrooicellen opgericht, die de kmo's sensibiliseren en informeren over intellectuele eigendom. Zo kunnen de kmo's een strategie voor intellectuele eigendom kiezen die aangepast is aan hun behoeften.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Tegelijk kunnen zij de kennis die in hun octrooien vervat zit, beter benutten. Op dit ogenblik zijn er vier octrooicellen ingericht in drie collectieve onderzoekscentra en een beroepsfederatie. Zij omvatten de sectoren technologische industrie, textiel en chemie. Hun grootste kracht ligt in deze sectorbenadering.

In 2016 heeft de FOD Economie deze vier octrooicellen financieel ondersteund met een bedrag van 541.000 euro, dat 75 % van hun kosten dekt.

3.4.4. Normalisatie

Normenantennes en prenormalisatie

De normenantennes maken de kmo's bewust van het belang van normalisatie en informeren hen over bestaande normen en normontwerpen rond een specifiek thema die een impact op hun activiteiten kunnen hebben. Er zijn 33 normenantennes opgericht binnen 10 collectieve onderzoekscentra, rond zeer verscheiden thema's zoals beton, technisch textiel of nanomaterialen. De normenantennes dragen er ook toe bij dat bij het opstellen van nieuwe normen rekening wordt gehouden met de belangen van de kmo's. Die aandacht wordt soms nog versterkt door de resultaten van de studies voor prenormalisatie, die zorgen voor het ontwikkelen van relevante technische en wetenschappelijke kennis voor het opstellen van normen die optimaal rekening houdt met de belangen van alle economische en maatschappelijke spelers.

In 2016 werden 33 normenantennes financieel ondersteund via het NBN, voor een bedrag dat 75 % van hun kosten dekt. Dat was ook het geval voor 29 studies voor prenormalisatie voor een totaal bedrag van 4.464.000 euro of 50 % van de kosten ervan.

Hoge Raad voor Normalisatie

De Hoge Raad voor Normalisatie (HRN) is een adviescomité met als opdracht om hetzij op eigen initiatief, hetzij op vraag van de bevoegde minister, adviezen te formuleren over alle kwesties over het beleid en de ontwikkeling van de nationale en internationale normalisatie. De FOD Economie behartigt het secretariaat van de HRN. In 2016 heeft de HRN één advies over het jaarverslag van het NBN gepubliceerd.

De HRN startte ook met het bespreken van nieuwe onderwerpen.

Comité 1025/2012 normen

De FOD Economie vertegenwoordigt België in het Normencomité dat is opgericht door de Europese Verordening 1025/2012 betreffende de Europese normalisatie. De lidstaten kunnen via dit Comité adviezen formuleren over bepaalde uitvoeringshandelingen van de Europese Commissie.

Na raadpleging van de betrokken partijen formuleert de FOD Economie adviezen over:

- aanvragen voor normalisatie van de Europese Commissie bij de Europese normalisatie-instellingen, met het oog op het ontwikkelen van een reeks normen rond een bepaald thema;
- formele bezwaren tegen geharmoniseerde normen.

Daarnaast vonden raadplegingen plaats en/of werd informatie verspreid onder de betrokken partijen over:

- het werkprogramma van de Europese Unie over normalisatie;
- de ontwerpen van toekomstige normalisatie-aanvragen;
- de intrekking van normalisatie-aanvragen;
- het “Joint Initiative on European Standardisation”;
- de intrekking van normen in het kader van de Richtlijn algemene productveiligheid.

De sectorale normalisatie-operator

In het Belgische normalisatiesysteem is de sectorale normalisatie-operator belast met de coördinatie van de werkzaamheden van een of meer normalisatiecommissies. Daartoe worden deze operatoren erkend door het Bureau voor Normalisatie (NBN). In 2016 hebben vier commissies waarvoor de FOD Economie sectoraal operator is, deelgenomen aan de opstelling van 89 normen, waarvan er al 15 zijn goedgekeurd. In de betrokken domeinen zijn 25 normontwikkelingsactiviteiten gestart in 2016.

3.5. De Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid als enig contactpunt

De volgende contactpunten werden gefuseerd volgens het “Single entry”-principe:

3.5.1. Productcontactpunt wederzijdse erkenning

Wederzijdse erkenning is van toepassing op producten waarvoor op Europees niveau geen geharmoniseerde maatregelen bestaan. In principe en behoudens degelijk gemotiveerde en proportionele uitzonderingen, mag een lidstaat de verkoop op zijn grondgebied van producten die volgens andere technische regels zijn vervaardigd niet verbieden, voor zover ze op wettelijke wijze in een andere lidstaat op de markt zijn gebracht. Er wordt een systeem van productcontactpunten (PCP) opgezet, zodat bedrijven en overheden informatie kunnen krijgen over de toepassing van bepaalde nationale technische regels op producten die op wettelijke wijze in een andere lidstaat op de markt worden gebracht (Verordening 764/2008).

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

In 2016 behandelde het Belgische PCP 78 vragen.

3.5.2. Het Centraal Meldpunt voor Producten

De producenten en verdelers zijn verplicht om het Centraal Meldpunt onmiddellijk op de hoogte te brengen wanneer zij vernemen dat producten of diensten die zij op de markt hebben gebracht onveilig zijn. Ze moeten het Centraal Meldpunt eveneens informeren bij een ongeval dat door een dergelijk onveilig product of dienst is veroorzaakt. Het Centraal Meldpunt ontvangt ook klachten van consumenten/gebruikers over gevaarlijke producten.

Daarnaast is het Centraal Meldpunt het Belgische contactpunt voor RAPEX, het Europese systeem voor informatie-uitwisseling over producten die een ernstig risico meebrengen. Het heeft als taak om de notificaties en buitenlandse reacties te verdelen over de verschillende Belgische overheden die toezicht uitoefenen op de markt en om de Belgische notificaties en reacties via de Europese Commissie aan de andere lidstaten door te geven.

Tabel 28. Notificaties die door het Centraal Meldpunt werden behandeld

		Veiligheid	Mobiliteit	Energie	Volksgezondheid	Bouw	Springstoffen	BIP T (a)	Totaal	Belgische	Douane
RAPEX	Artikel 12	680	425	230	431	6	7	0	1.779	7	891
	Artikel 11	65	3	30	27	0	2	0	127	1	55
	Ter info	112	0	29	87	0	0	0	228	0	126
Klachten		31	0	1	1	0	0	0	33	0	0
Recalls		116	146	56	2	2	0	0	322	0	0
Totaal		1.004	574	346	548	8	9	0		8	1.072
Totaal aantal meldingen									2.489		
Totaal aantal Rapex									2.134		

Bron: FOD Economie.

3.5.3. Belnando

Een aantal instanties zijn belast met het beoordelen van de conformiteit van producten die worden behandeld door de "Nieuwe Aanpak"-richtlijnen. Na hun erkenning worden zij aangemeld bij de Europese Commissie en bij de andere lidstaten en opgenomen in de Europese "NANDO"-gegevensbank.

In 2016 hebben de Belgische overheden die bevoegd zijn voor deze reglementeringen, 11 instanties aangemeld of hun aanmelding verlengd voor een periode van vijf jaar. Dat heeft geen aanleiding gegeven tot opmerkingen van de buitenlandse overheden. Op 31 december 2016 bevatte de NANDO-gegevensbank 42 aangemelde Belgische instanties. Voor wat de aangemelde instanties van andere lidstaten betreft, heeft belnando de bevoegde Belgische overheden op de hoogte gebracht van 1.019 notificaties.

3.5.4. Notificaties van technische reglementeringen (belspoc/belnotif)

Om ongerechtvaardigde belemmeringen van het vrije verkeer van goederen en diensten te vermijden, is elke lidstaat verplicht om op Europees niveau zijn ontwerpen van technische regelgeving te notificeren. Binnen een termijn van drie maanden kunnen de Europese Commissie en de andere lidstaten opmerkingen en gedetailleerde adviezen formuleren, die deze termijn verlengen om de auteur van het project de tijd te geven het in te trekken, de nodige aanpassingen uit te voeren of de bepalingen ervan te rechtvaardigen.

In 2016 hebben de Belgische overheden via belnotif 25 ontwerpen van regelgeving genotificeerd, waarop de Europese Commissie en de andere lidstaten vier opmerkingen hebben geformuleerd en drie aanvragen om aanvullende informatie hebben ingediend. De Belgische overheden hebben ook gevraagd om vijf notificaties op te volgen. Daarnaast heeft een federatie commentaar geleverd op een ontwerp.

3.5.5. Pronorm.info

Weten welke technische reglementeringen van toepassing zijn wanneer men een nieuw product op de markt brengt, is een zeer complex gegeven, vooral voor kmo's. De dienst Pronorm.info staat klaar om ze te helpen en te begeleiden met informatie over de reglementeringen die mogelijk van toepassing zijn en over de contactpunten binnen de bevoegde overheden. In 2016 heeft Pronorm geantwoord op 70 vragen.

4. Reglementeringen onderworpen aan het toezicht van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid

Op reglementair vlak werd 2016 eerst en vooral gekenmerkt door de omzetting, binnen de toegestane termijnen, van **10 richtlijnen** (2014/28, 2014/29, 2014/31, 2014/32, 2014/33, 2014/68, 2015/13, 2015/2115, 2015/2116, 2015/2117) door negen **koninklijke besluiten** die in 2016 werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Deze richtlijnen beogen in hoofdzaak het in de handel brengen van producten op basis van technische voorwaarden over de **veiligheid** (bijvoorbeeld liften, speelgoed, drukapparatuur, drukvaten van eenvoudige vorm, explosieven voor civiel gebruik) of over de betrouwbaarheid van metingen (bijvoorbeeld meetinstrumenten). Deze richtlijnen, die vroegere richtlijnen vervangen, kaderen in het zogenaamde “**new legislative framework**” dat tot doel heeft om de verschillende reglementeringen inzake het op de markt brengen van producten te harmoniseren, in het bijzonder door de richtlijnen in overeenstemming te brengen met het Besluit nr. 768/2008/EG van het Europees Parlement en de Raad van 9 juli 2008 betreffende een gemeenschappelijk kader voor het verhandelen van producten en tot intrekking van Besluit 93/465/EEG van de Raad. In vergelijking met de vroegere richtlijnen werden de **verplichtingen van de marktdeelnemers verruimd en gepreciseerd**, steunt de aanmeldingsprocedure van de conformiteitsbeoordelingsinstanties nu op accreditatie en werd het markttoezicht versterkt.

Het koninklijk besluit van 20 december 2016 betreffende de oprichting van de **Technische Commissie voor de Bouw** dient eveneens benadrukt te worden. Dit besluit creëert een adviescommissie, de "Commission technique de la Construction - Technische Commissie voor de Bouw", afgekort als "CTC-TCB". De commissie is samengesteld uit vertegenwoordigers van de federale departementen, van de gewesten en gemeenschappen, van gespecialiseerde instellingen van openbaar nut en van belanghebbende beroepsorganisaties. De commissie heeft in het bijzonder als taak om adviezen te verlenen over alle kwesties die worden behandeld in toepassing van de Verordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad, en tot opheffing van diverse bepalingen. Zij vervangt de Technische Commissie voor de Bouw die werd opgericht op basis van vroegere reglementering.

De regelgeving over het **vervoer van ontplofbare stoffen** via de weg, per spoor of via binnenwateren werd ook aangepast, rekening houdend met het nieuw institutioneel Belgisch kader waarbinnen een deel van de bevoegdheden werd geregionaliseerd.

In de **gassector** zijn de herziening en **vereenvoudiging van de wetgeving** over het transport via leidingen van gas en andere producten voortgezet in overleg met de netwerkbeheerders en controle-instellingen. De basiswet is gepubliceerd en de uitvoeringsbesluiten zijn afgewerkt en ter raadpleging voorgelegd op Europees niveau. De publicatie in het Belgisch Staatsblad van de laatste teksten waaruit dit nieuwe reglementaire corpus is opgebouwd, wordt verwacht in de loop van het eerste halfjaar van 2017.

Ten slotte werden in verschillende regelgevingen **kleine technische wijzigingen** aangebracht, met name in het domein van de erkenning van aannemers van werken, of inzake de prospectie, de exploratie en de exploitatie van de rijkdommen van de zee- en oceanbodem en de ondergrond ervan voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht.

4.1. Veiligheid

4.1.1. Wetboek van economisch recht (WER)

- WER, boek IX: Veiligheid van producten en diensten. Dit boek van het WER vervangt de wet van 9 februari 1994 betreffende de veiligheid van producten en diensten, met uitzondering van de artikelen 14 t.e.m. 18 van deze wet.
- WER, boek I: Definities.
- WER, boek XV: Rechtshandhaving.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

4.1.2. Werking (uitvoeringsbesluiten)

- MB van 25 april 2014 tot aanstelling van de ambtenaren die belast zijn met de opsporing en vaststelling van de inbreuken bepaald in artikel XV.2 van het Wetboek van economisch recht.
- KB van 25 maart 2016 betreffende het nemen van monsters, zoals voorzien in artikel XV.3, 7° van het Wetboek van economisch recht.

4.1.3. Veiligheid van producten en diensten

Naast de algemene reglementering werden per domein specifieke KB's genomen:

- KB van 31 december 1992 betreffende het op de markt brengen van persoonlijke beschermingsmiddelen.
Dit KB wordt in de toekomst (2018) vervangen door Verordening 2016/425 van 9 maart 2016 betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen.
- KB van 12 augustus 2008 betreffende het op de markt brengen van machines.
- KB van 12 april 2016 betreffende het op de markt brengen van liften en veiligheidscomponenten voor liften.
- KB van 9 maart 2003 betreffende de beveiliging van liften.
- KB van 23 januari 2003 betreffende kabelbaaninstallaties voor personenvervoer.
Dit KB wordt in de toekomst (2018) vervangen door Verordening 2016/424 van 9 maart 2016 betreffende kabelbaaninstallaties.
- KB van 10 juni 2001 betreffende de uitbating van attractietoestellen.
- KB van 18 juni 2003 betreffende de uitbating van kermistoestellen.
- KB van 4 maart 2002 houdende de reglementering van de organisatie van extreme ontspanningsevenementen.
- KB van 25 april 2004 houdende reglementering van de organisatie van actieve ontspanningsevenementen.
- KB van 28 maart 2001 betreffende de uitbating van speelterreinen.
- KB van 28 maart 2001 betreffende de veiligheid van speeltoestellen.
- KB van 19 januari 2011 betreffende de veiligheid van speelgoed.
- KB van 24 november 2016 tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 januari 2011 betreffende de veiligheid van speelgoed.
- KB van 15 september 2006 betreffende veiligheid van aanstekers.
- KB van 10 augustus 2001 betreffende producten die door een misleidend uiterlijk een gevaar vormen voor de gezondheid of de veiligheid van de consument.

- KB van 13 juni 1999 betreffende het op de markt brengen van drukapparatuur.
- KB van 11 juli 2016 betreffende het op de markt aanbieden van drukapparatuur.
- KB van 1 april 2016 betreffende het op de markt brengen van drukvaten van eenvoudige vorm.
- KB van 31 juli 2009 betreffende aerosols.
- KB van 4 maart 2002 betreffende de verhuring van producten.
- KB van 20 juni 2002 betreffende de uitbating van zonnecentra.

4.1.4. Springstoffen en vuurwapens

- Wet van 28 mei 1956 betreffende ontplofbare en voor de deflagratie vatbare stoffen en mengsels en de daarmee geladen tuigen.
- KB van 23 september 1958 houdende algemeen reglement betreffende het fabriceren, opslaan, onder zich houden, verkopen, vervoeren en gebruiken van springstoffen.
- KB van 20 oktober 2015 betreffende het op de markt aanbieden van pyrotechnische artikelen.
- MB van 3 februari 2000 tot vaststelling van de bijzondere veiligheidsvoorschriften inzake feestvuurwerk bestemd voor particulieren.
- MB van 7 juni 2013 tot indeling van pyrotechnische artikelen.
- KB van 12 april 2016 betreffende het op de markt aanbieden van en de controle op explosieven voor civiel gebruik.
- MB van 17 januari 1995 houdende ambtelijke erkenning van de explosieven voor civiel gebruik, met EG-merkteken.
- KB van 26 april 2009 tot instelling van een systeem voor de identificatie en de traceerbaarheid van springstoffen voor civiel gebruik.
- MB van 27 april 2009 tot bepaling van de nadere technische regels voor de unieke identificatie van springstoffen voor civiel gebruik.
- Besluit van de Regent van 31 maart 1949 tot regeling van het gebruik der springstoffen in de bedrijven verschillend van mijnen, ondergrondse groeven en graverijen.
- KB van 12 september 1955 tot regeling van het gebruik der springstoffen in de ondergrondse werken der mijnen.
- KB van 4 augustus 1959 tot reglementering van het gebruik van springstoffen en gesteente in open ontginningswerken van graverijen en groeven.
- KB van 20 december 2016 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 augustus 1959 tot reglementering van het gebruik van springstoffen in gesteente in open ontginningswerken van graverijen en groeven.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

- KB van 4 augustus 1959 houdende reglementering van het gebruik van springstoffen in de ondergrondse ontginningswerken van groeven en graverijen.
- MB van 10 oktober 1985 betreffende het bekwaamheidsgetuigsschrift van de met het schieten belaste schietmeesters in open ontginningswerken van graverijen en groeven.
- KB van 3 september 1958 houdende reglementering van het vervoer, de berging en de verkoop van ammoniumnitraat en van mengsels daarvan.
- KB van 22 juni 1990 betreffende het in de handel brengen van enkelvoudige meststoffen op basis van ammoniumnitraat en met een hoog stikstofgehalte.
- ADR (Europees Verdrag betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke goederen over de weg, ondertekend te Genève op 30 september 1957).
- RID (reglement betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke goederen per spoor, zoals opgenomen in bijlage C bij het verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer (COTIF).
- KB van 31 juli 2009 betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren.
- KB van 29 juni 2016 tot wijziging van het koninklijk besluit van 31 juli 2009 betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren.
- KB van 5 juli 2006 betreffende de aanwijzing en de beroepsbekwaamheid van veiligheidsadviseurs voor het vervoer van gevaarlijke goederen over de weg, per spoor of over de binnenwateren.
- MB van 11 oktober 1999 betreffende de beroepsbekwaamheid van de veiligheidsadviseurs voor het vervoer van gevaarlijke goederen van klasse 1.
- KB van 29 juni 2003 betreffende de opleiding van bestuurders van transporteenheden die andere gevaarlijke goederen dan radioactieve stoffen over de weg vervoeren.
- Wet van 24 mei 1888 houdende regeling van den toestand der proefbank voor vuurwapens gevestigd te Luik.
- Algemeen reglement van 30 juni 1924 der te Luik gevestigde wapenproefbank.
- Wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens (art 29 §1).
- Omzendbrieven 119bis, 124, 136, 153, 161, 218, 227 en 228 van de directeur-generaal der mijnen.
- KB van 12 juli 2016 betreffende het vervoer via de weg of per spoor van ontplofbare stoffen.

4.1.5. Seveso

- Wet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 16 februari 2016 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken.

4.1.6. Domein welzijn op het werk (fabrieken en opslagplaatsen explosieven)

- Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.
- Codex over het welzijn op het werk.

4.1.7. Gas

- Wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen.
- KB van 11 maart 1966 tot uitvoering van artikel 22 der wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen.
- KB van 11 maart 1966 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van installaties voor gasvervoer door middel van leidingen.
- KB van 11 maart 1966 betreffende het toekennen van toelatingen voor gasvervoer door middel van leidingen.
- KB van 11 maart 1966 tot verklaring van openbaar nut voor het oprichten van gasvervoerinstallaties.
- Wet van 18 juli 1975 betreffende het opsporen en exploiteren van ondergrondse berguimten in situ bestemd voor het opslaan van gas.

Ter uitvoering van deze wet werden verscheidene uitvoeringsbesluiten genomen, waarvan het belangrijkste is: KB van 29 december 1975 tot bepaling van de voorschriften en de wijze waarop een vergunning voor het opsporen en exploiteren van ondergrondse berguimten in situ bestemd voor het opslaan van gas wordt verleend.

- Wet van 17 januari 1938 tot regeling van het gebruik door de openbare besturen, de verenigingen van gemeenten en de concessiehouders van openbare diensten of van diensten van openbaar nut, van de openbare domeinen van den Staat, van de provinciën en van de gemeenten, voor het aanleggen en het onderhouden van leidingen en inzonderheid van gas- en waterleidingen.
- Wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van de gasdistributie-installaties.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

- KB van 28 juni 1971 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de op-richting en bij de exploitatie van installaties voor gasdistributie door middel van leidingen.
- KB van 27 december 1971 betreffende het toezicht op de installaties voor het vervoer en de distributie van gasachtige en andere producten door middel van leidingen.

4.1.8. Tussenkomenende organismen

- KB van 27 april 2007 ter bepaling van werkingscriteria en de modaliteiten van de controle op de werking van tussenkomenende organismen.
- KB van 31 maart 1995 betreffende de erkenning van de instanties die aangemeld worden bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen voor de toepassing van bepaalde conformiteitsbeoordelingsprocedures.

Dit KB wordt stapsgewijs uitgehold als in specifieke reglementeringen bij nieuwe om-zettingen (NLF) een hoofdstuk wordt opgenomen in een KB of een apart KB gemaakt wordt. Momenteel nog van toepassing voor drukapparatuur, PBM, kabelbaaninstal-laties en machines.

97

4.1.9. Commissie Veiligheid Consumenten

- Wet van 9 februari 1994 betreffende de veiligheid van producten en diensten: ar-tikelen 14 t.e.m. 18.

4.2. Bouw

4.2.1. Goedkeuring en voorschriften in de Bouw

- Wet van 21 december 2013 tot uitvoering van de Verordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmo-niseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad, en tot opheffing van diverse bepalingen.
- KB van 24 april 2014 tot aanduiding van de ambtenaren belast met het toe-zicht op de uitvoering van de wet van 21 december 2013 tot uitvoering van de Verordening(EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhan-delen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad, en tot opheffing van diverse bepalingen.

Enkele andere uitvoeringsbesluiten werden op basis van deze wet genomen, o.a. over aangemelde instanties en technische beoordelingsinstanties.

- KB van 20 december betreffende de oprichting van de Technische Commissie voor de Bouw.

4.2.2. Erkenning van aannemers in de bouw

- Wet van 20 maart 1991 houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken.
- KB van 26 september 1991 tot vaststelling van bepaalde toepassingsmaatregelen van de wet van 20 maart 1991 houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken.
- KB van 13 mei 2016 tot wijziging van het koninklijk besluit van 26 september 1991 tot vaststelling van bepaalde toepassingsmaatregelen van de wet van 20 maart 1991 houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken.
- MB van 27 september 1991 tot nadere bepaling van de indeling van de werken volgens hun aard in categorieën en ondercategorieën met betrekking tot de erkenning van de aannemers.

4.3. Normalisatie en Competitiviteit

4.3.1. Collectieve centra

- Besluitwet van 30 januari 1947 tot vaststelling van het statuut van oprichting en werking van de Centra, belast met de bevordering en de coördinatie van den technischen vooruitgang van de verschillende takken van 's lands bedrijfsleven, door het wetenschappelijk onderzoek.

4.3.2. Normalisatie

- WER, boek VIII. Kwaliteit van producten en diensten, titel 1. Normalisatie.

Op basis van dit wetboek zijn de volgende besluiten genomen:

- KB van 15 februari 2016 houdende bekrachtiging en opheffing van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 16 november 2015 tot vaststelling met het oog op de toepassing van artikel 43 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, van de klassen en graden van het personeel van het Bureau voor Normalisatie die eenzelfde trap van de hiërarchie vormen.
- KB van 16 november 2015 tot vaststelling van het taalkader van het Bureau voor Normalisatie.
- KB van 9 november 2015 houdende bekrachtiging en opheffing van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 27 september 2015 houdende opheffing van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het vroegere Belgisch Instituut voor Normalisatie (BIN).

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

- KB van 24 maart 2015 houdende bekrachtiging en opheffing van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 16 februari 2015 houdende bekrachtiging en opheffing van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 19 september 2014 houdende bekrachtiging en opheffing van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 2 juli 2014 houdende bekrachtiging en opheffing van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 24 april 2014 houdende bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 29 januari 2014 houdende bekrachtiging en opheffing van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 30 augustus 2013 houdende bekrachtiging en opheffing van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 3 april 2013 houdende bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 7 maart 2013 houdende bekrachtiging en opheffing van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 6 januari 2013 houdende bekrachtiging en opheffing van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB 30 september 2012 houdende bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 3 juli 2012 houdende bekrachtiging en opheffing van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 1 juli 2012 houdende bekrachtiging en opheffing van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 31 januari 2012 houdende bekrachtiging en intrekking van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 26 september 2011 houdende bekrachtiging en intrekking van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 28 april 2011 houdende intrekking van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- MB van 30 maart 2011 houdende goedkeuring van het huishoudelijk reglement

van de Hoge Raad voor Normalisatie.

- KB van 21 februari 2011 houdende bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 14 december 2010 houdende bekrachtiging en intrekking van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 21 oktober 2010 houdende bekrachtiging en intrekking van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 10 oktober 2010 houdende bekrachtiging en intrekking van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 30 april 2010 houdende bekrachtiging en intrekking van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 9 februari 2010 houdende bekrachtiging en intrekking van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 10 november 2009 houdende bekrachtiging en intrekking van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 15 juli 2009 houdende bekrachtiging en intrekking van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 26 april 2009 houdende bekrachtiging en intrekking van de bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor normalisatie (NBN).
- KB van 20 januari 2009 houdende bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 21 april 2008 houdende bekrachtiging van Belgische normen uitgewerkt door het Bureau voor Normalisatie (NBN).
- KB van 29 oktober 2007 tot goedkeuring van het huishoudelijk reglement van het Bureau voor Normalisatie.
- KB van 14 november 2006 ter bepaling van de vergoedingsvoorwaarden van de leden van de Hoge Raad voor Normalisatie.
- Ministerieel besluit van 10 oktober 2006 tot goedkeuring van het huishoudelijk reglement van de Hoge Raad voor Normalisatie.
- KB van 15 september 2006 houdende overheveling van de personeelsleden van het Belgisch Instituut voor Normalisatie naar de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie.
- KB van 1 september 2006 tot bepaling van de inwerkingtreding van de artikelen 31 en 33 van de wet van 3 april 2003 betreffende de normalisatie.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

- KB van 31 januari 2006 tot bepaling van de contractuele voorwaarden en het geldelijk statuut van de leden van het Directiecomité van het Bureau voor Normalisatie.
- KB van 10 november 2005 tot toekenning aan het Bureau voor Normalisatie van gedelegeerde opdrachten met betrekking tot de collectieve centra.
- KB van 25 oktober 2004 betreffende de uitvoeringsmodaliteiten van de normalisatieprogramma's evenals de bekrachtiging of registratie van normen.
- KB van 21 oktober 2004 tot bepaling van de inwerkingtreding van de artikelen 2 tot 19 en van artikel 32 van de wet van 3 april 2003 betreffende de normalisatie.
- KB van 21 oktober 2004 ter bepaling van het aantal, de samenstelling en de vergoedingsvoorwaarden van de leden van de Raad van Bestuur van het Bureau voor Normalisatie.
- KB van 21 oktober 2004 betreffende de erkenning van de sectorale normalisatie-operatoren.

4.4. Accreditatie

- WER, boek VIII, titel 2: accreditatie, waarin de bepalingen werden overgenomen uit de wet van 20 juli 1990.
- KB van 24 januari 1991 houdende oprichting van de Nationale Raad voor Accreditatie en Certificatie.
- KB van 31 januari 2006 tot oprichting van het BELAC accreditatiesysteem van instellingen voor de conformiteitsbeoordeling.

101

4.5. Metrologie

4.5.1. Algemene wet

- WER, boek VIII, titel 3: meeteenheden, de meetstandaarden en de meetinstrumenten, waarin de bepalingen uit de wet van 16 juni 1970 betreffende de meeteenheden, de meetstandaarden en de meetwerktuigen werden overgenomen, m.u.v. de slotbepalingen.

4.5.2. Uitvoeringsbesluiten op basis van de wet van 16 juni 1970

Algemeen

Ter zake zijn er uitvoeringsbesluiten die algemeen zijn en de belangrijkste zijn in het domein van de metrologie:

- KB van 14 september 1970 houdende gedeeltelijke inwerkingtreding van de wet van 16 juni 1970 betreffende de meeteenheden, meetstandaarden en meetwerktuigen en tot vaststelling van de wettelijke meeteenheden en van de standaarden en regels ter reproductie van deze eenheden.

- KB van 20 december 1972 houdende gedeeltelijke inwerkingtreding van de wet van 16 juni 1970 betreffende de meeteenheden, meetstandaarden en meetwerktuigen, en tot vaststelling van de toepassingsmodaliteiten van hoofdstuk II van deze wet, over de meetwerktuigen.
- MB van 7 november 1978 betreffende de herijk en de technische controle van meetwerktuigen.
- KB van 9 september 1985 gewijzigd bij KB van 22 mei 2014, betreffende de ijklo-nen en de kosten van andere metrologische verrichtingen.
- KB van 13 september 1991 waarbij, voor het vermelden van de gebruikte meet-eenheden, aanvullende aanduidingen en afwijkende voorstellingen worden toe-gestaan.
- KB van 16 oktober 2009 betreffende de gebruiksvergunningen voor niet-geijkte meetsystemen.
- KB van 12 oktober 2010 betreffende de goedkeuring, de ijking en de installatie van de meettoestellen gebruikt om toezicht te houden op de naleving van de wet betreffende de politie over het wegverkeer en haar uitvoeringsbesluiten.
- KB van 22 november 2013 tot gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn 2011/17/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 en opheffing van diverse koninklijke besluiten betreffende metrologie.
- KB van 15 april 2016 betreffende meetinstrumenten.

Specifieke regelgeving

- KB van 20 december 1972 betreffende de gasmeters.
- KB van 14 april 1977 betreffende de stoffelijke lengtematen.
- KB van 7 maart 1978 betreffende de continu totaliserende bandwegers.
- KB van 6 april 1979 betreffende meetinstallaties en gedeeltelijke meetinstalla-ties voor andere vloeistoffen dan water.
- KB van 2 maart 1981 betreffende de warmwatermeters.
- MB van 22 mei 1981 betreffende de EEG-modelgoedkeuring, de eerste ijk en de installatie van de betrokken taxameters.
- KB van 3 november 1993 betreffende de landtanks.
- KB van 14 juli 2005 houdende uitvoering van de Verordening (EEG) nr. 3821/85 van 20 december 1985 betreffende het controleapparaat in het wegvervoer.
- KB van 21 april 2007 betreffende de ademtesttoestellen en de ademanalyseto-estellen.
- KB van 19 december 2008 betreffende ijkmassa's van 100 kg tot 5.000 kg gebruikt in het kader van de ijkingen en de inspecties van weegwerktuigen.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

- KB van 28 september 2010 betreffende de installatie en de delegatie van de herijkverrichtingen van taxameters.
- KB van 28 september 2010 betreffende de automatische weegwerktuigen.
- Reglement van 28 september 2010 voor de installatie en de controle van taxameters.
- KB van 3 augustus 2012 betreffende de opvolging in bedrijf van de gasmeters voor huishoudelijk, handels- en lichtindustriële gebruik.
- KB van 26 september 2013 betreffende de herijk van meetinstallaties voor andere vloeistoffen dan water.
- KB van 25 september 2014 betreffende automatische hoogtemeters.
- KB van 12 april 2016 betreffende de niet-automatische weeginstrumenten.
- Wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificaten.
- KB van 25 maart 2016 betreffende de opvolging in bedrijf van de koudwatermeters.
- KB van 25 oktober 2016 tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 maart 2007 tot vaststelling van bijzondere regels inzake de aanduiding van de hoeveelheid bij het op de markt brengen van sommige motorbrandstoffen en vloeibare brandstoffen in bulk.

Controle en delegatie

Ten slotte worden de afdeling Metrologie en de afdeling Veiligheid bij twee KB's bepaalde bevoegdheden verleend en wordt bij twee MB's aan de directeur-generaal van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid de delegatie van bevoegdheden toegekend.

- MB van 1 oktober 2004 houdende delegatie van bevoegdheid voor de toepassing van de wet van 9 februari 1994 betreffende de veiligheid van producten en diensten.
- KB van 5 december 1978 houdende bepaling van de bevoegdheden inzake de controle van de goede werking en van het juist gebruik van meet- en weegwerktuigen.
- KB van 2 februari 1987 houdende aanwijzing van de dienst belast met de uitvoering van de metrologische verrichtingen voorzien door de wet van 16 juni 1970, betreffende de meeteenheden, de meetstandaarden en de meetwerktuigen.
- MB van 23 februari 2011 houdende delegatie van bevoegdheden in verband met de erkenning van de keuringsinstellingen zoals bedoeld in het KB van 20 december 1972 houdende gedeeltelijke inwerkingtreding van de wet van 16 juni 1970 betreffende de meeteenheden, meetstandaarden en meetwerktuigen, en tot vaststelling van de toepassingsmodaliteiten van hoofdstuk II van deze wet, over de meetwerktuigen.

4.6. Dienst Continentaal Plat

4.6.1. Het Belgische deel van de Noordzee

- Wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat.

Op basis van deze wet van 1969 werden vier KB's en een MB genomen, meer bepaald:

- KB van 12 augustus 2000 tot instelling van de raadgevende commissie belast met de coördinatie tussen de administraties die betrokken zijn bij het beheer van de exploratie en de exploitatie van het continentaal plat en van de territoriale zee en tot vaststelling van de werkingsmodaliteiten en -kosten ervan.
- KB van 1 september 2004, gewijzigd bij KB van 19 april 2014, betreffende de voorwaarden en de toekenningsprocedure van concessies voor de exploratie en de exploitatie van de minerale en andere niet-levende rijkdommen in de territoriale zee en op het continentaal plat.
- KB van 1 september 2004 houdende de regels betreffende de milieu-effectenbeoordeling in toepassing van de wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat (MEB-besluit).
- KB van 25 april 2014 betreffende de identificatiebewijzen die moeten worden voorgelegd door de personen die belast zijn met het toezicht op zee.
- MB van 30 juni 2015 tot aanduiding van de ambtenaren belast met het toezicht op de toepassing van diverse reglementeringen met betrekking tot activiteiten in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.

4.6.2. Zee- en oceaانبodem voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht

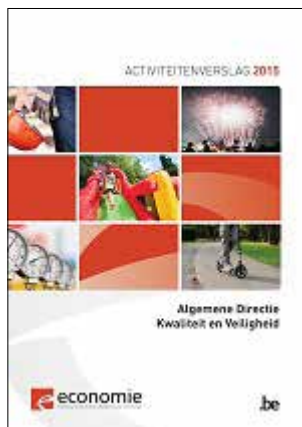
- Wet van 17 augustus 2013 betreffende de prospectie, de exploratie en de exploitatie van de rijkdommen van de zee- en oceaانبodem en de ondergrond ervan voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht.

Op basis van deze wet is nog het volgende KB genomen:

- KB van 4 oktober 2013 betreffende de prospectie, de exploratie en de exploitatie van de rijkdommen van de zee- en oceaانبodem en de ondergrond ervan voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht.
- KB van 10 januari 2016 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 oktober 2013 betreffende de prospectie, de exploratie en de exploitatie van de rijkdommen van de zee- en oceaانبodem en de ondergrond ervan voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

5. Bijlage: onze nieuwe publicaties

Activiteitenverslag 2015 van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid

Verslag van de activiteiten van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid in 2015.

Het ABC van de modernisatie van uw lift

Waarom moderniseren? Wat en hoe? In deze brochure vindt u een antwoord op deze vragen.

Verpest uw feest niet - Gebruik uw vuurwerk veilig!

Deze brochure bevat de grote lijnen van de wetgeving over het onder zich houden, het gebruik en de verkoop van feestvuurwerk dat aan het grote publiek verkocht mag worden. Dit document is gericht aan het grote publiek, de kleinhandelaars en de verschillende openbare actoren. U vindt er elementaire veiligheidsmaatregelen, nuttige adressen, praktische informatie en aanbevelingen, inlichtingen over de administratieve procedures en verwijzingen naar de geldende wetgeving.

Nationale Standaarden

De opdracht van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie bestaat erin de voorwaarden te scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. In dat kader heeft de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid deze publicatie uitgegeven om:

- de kwaliteit van metingen in België te verzekeren;
- innovatie te ondersteunen, en
- metrologische kennis door te geven.

Wetenschap en regulering van nanodeeltjes: een schijnhuwelijk

In het [11e nummer](#) van Trefpunt Economie wordt aandacht besteed aan nanodeeltjes (enkel in het Frans beschikbaar).

Controlecampagne branddekens - Eindrapport 2015-2016

Dit rapport stelt de resultaten voor van een controlecampagne voor branddekens. Het doel van deze campagne was om na te gaan of de branddekens effectief voorzien zijn van de waarschuwing "ongeschikt voor frietketelbrand".

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Europese controlecampagne steps

Dit rapport stelt de Belgische resultaten voor van een Europese campagne van kindersteps die gecoördineerd werd door Prosafe met de financiële steun van de Europese Commissie. Zowel speelgoedsteps als sportsteps voor kinderen werden beoogd.

Controlecampagne rookmelders 2014-2016 eindverslag

E6 heeft tussen 2014 en 2016 twee controlecampagnes uitgevoerd over rookmelders.

Afkortingenlijst

AD	Algemene Directie
ADCO	Administrative Cooperation for Market Surveillance
ADR	Accord européen relatif au transports international des marchandises Dangereuses par Route = Europees verdrag betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke goederen op de weg
ACFO	Auditcomité van de federale overheid
AFM	Atomic Force Microscope (Atoomkracht microscoop)
ANPI	Nationale Vereniging voor brand- en diefstalbestrijding
APRAGAZ	Externe Dienst voor Technische Controle - Aangemelde instantie 0029 - Certificerend organisme
ARS	algemeen reglement betreffende het fabriceren, opslaan, onder zich houden, verkopen, vervoeren en gebruiken van springstoffen
AVCP	Assessment and Verification of Constancy of Performance
BPA	Bisfenol A
BCCA	Belgian Construction Certification Association vzw
BELAC	Belgische accreditatie-instelling
Bemeko	Belgian Metrology Confederation
Belnotif	Centraliseert de kennisgevingen van België voor elk ontwerp van een technisch voorschrift over producten of diensten van de informatiemaatschappij aan de Europese Commissie
BELSPO	Programmatorische overheidsdienst Wetenschapsbeleid
Belspoc	Voormalige mailbox voor het Productcontactpunt Wederzijdse erkenning en Productcontactpunt voor de Bouw
BIPT	Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie
BIPM	Internationaal Bureau voor Maten en Gewichten
BIN	Belgisch Instituut voor Normalisatie
BS-gegevens	Backscatter Strength
CCTF	Consultative Committee for Time and Frequency at the CIPM
CGPM	Comité général des Poids et Mesures
CEBEC	keurmerk voor elektrische laagspanningsapparatuur
CEBEDEAU	Centre belge d'Etude et de Documentation de l'Eau
CIM	Congreso de Metrologia 2016 – Mediciones en un mundo dinamico
CIP	Permanente internationale commissie voor de beproeving van handvuurwapens
CIPM-MRA	Mutual recognition agreement: overeenkomst voor de internationale erkenning van de metingen van de nationale metrologie-instituten die de overeenkomst hebben getekend

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

CMC	Calibration and measurement capabilities
CNCA	Certification and Accreditation Administration of the People's Republic of China
CNG	Gecomprimeerd aardgas
CODA	Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie
COPRO	Onpartijdige controle-instelling voor de bouwsector
COTIF	Convention relative aux transports internationaux ferroviaires
CRYSTAL	Crystalline and self-assembled structures as length standards
DC	Direct Current
DLS	Dynamic Light Scattering
DoP	Prestatieverklaring van bouwproducent
EA	European cooperation for Accreditation
EDTC	Externe diensten voor technische controles op de werkplaats
eIDAS	Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt
EMAS	Verordening (EG) nr. 1221/2009 inzake de vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuaudit-systeem
EMPIR	European Metrology Programme for Innovation and Research
EMRP	European Metrology Research Programme
ENS	Etalons nationaux – Nationale Standaarden
EURAMET	Europese vereniging van nationale metrologie-instituten
FALB	Forum for Accreditation and Licensing Bodies
FAPETRO	Fonds voor de Analyse van Aardolieproducten
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
FFF / MALS	Field Flow Fractionation / Multi Angle Light Scattering
FOD	Federale Overheidsdienst
FOD Economie	Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
GOP	Globaal Ontwikkelingsplan
HRN	Hoge Raad voor Normalisatie
IAF	International Accreditation Forum
ILAC	International Laboratory Accreditation Cooperation
IMEKO	International Metrology Confederation
ISIB	
ISO	Internationale organisatie voor normalisatie (International Organization for Standardization)
ISO/IEC	International Organization for Standardization / International Electrotechnical Commission

ISO 9001:2015	Internationale norm: Kwaliteitsmanagementsystemen – Eisen
ISO 14001:2015	Internationale norm: Milieumanagementsystemen – Eisen met richtlijnen voor gebruik
ISO/IEC 17020:2012	Internationale norm: Conformiteitsbeoordeling – Algemene criteria voor het functioneren van verschillende soorten instellingen die keuringen uitvoeren (ISO/IEC 17020:2012)
ISO/IEC 17021:2015	Internationale norm: Conformiteitsbeoordeling – Eisen voor instellingen die audits en certificatie van managementsystemen uitvoeren
ISO/IEC 17025:2005	Internationale norm: Algemene eisen voor de competentie van beproevings- en kalibratielaboratoria
ISO 50001:2011	Internationale norm: Energiemanagementsystemen – Eisen met gebruiksrichtlijnen
ISO 55001:2014	Internationale norm: Assetmanagement – Eisen
ISSeP	Institut scientifique de Service public
KB	koninklijk besluit
KBO	Kruispuntbank van de ondernemingen
KMI	Koninklijk Meteorologisch Instituut
kmo	kleine en middelgrote ondernemingen
KUL	Katholieke Universiteit Leuven
KvK	kamers van koophandel
LCSSA	Centrale controlelaboratorium van de voedselveiligheid van Benin
lng	liquid natural gas
LOM	Laboratorio Oficial Madariaga
MathMet	Conference for Mathematics for Metrology
MB	Ministerieel Besluit
MEB	Milieu-effectenbeoordeling
MEB-besluit	koninklijk besluit van 1 september 2004 houdende de regels betreffende de milieu-effectenbeoordeling in toepassing van de wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat
MID-Richtlijn	Richtlijn2014/32/EU meetinstrumenten, omgezet met het koninklijk besluit van 15 april 2016 betreffende meetinstrumenten
MRA	Mutual Recognition Agreement van het CIPM
NANDO	New Approach Notified and Designated Organisations
NAWI	niet-automatisch weeginstrument

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

NAWID	Richtlijn 2014/31/EU niet-automatische weegwerktuigen, omgezet met het koninklijk besluit van 12 april 2016 betreffende de niet-automatische weeginstrumenten
NEQ	net explosive quantity (nettohoeveelheid explosieve stof)
NLF	New Legal Framework (nieuw Europees wetgevend kader, ingevoerd in 2008)
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
PAK	Polycyclische aromatische koolwaterstoffen
PBM	Persoonlijke beschermingsmiddelen
PCP	productcontactpunten
pv	proces-verbaal
RAPEX	Europees alarmsysteem voor snelle uitwisseling van informatie tussen de Europese lidstaten over gevaarlijke producten met uitzondering van voedingsmiddelen, farmaceutica en medische hulpmiddelen
SCCP	Short Chain Chlorinated Paraffin: korte keten gechloreerde paraffine
SI	Système International, Internationaal eenhedenstelsel
STS	Technische specificaties voor bouwproducten
Seveso	De benaming "Seveso" verwijst naar een industrieel ongeval dat zich in 1976 nabij de stad Seveso in Italië heeft voorgedaan. Naar aanleiding van die ramp zijn Europese richtlijnen aangenomen, die alle veiligheidsvoorschriften en beschermingsmaatregelen voor de betrokken risico-ondernemingen vastleggen
TILES	Transnational and Integrated Long-term Marine Exploitation Strategies
TCB	Technische commissie van de Bouw
UCL	Université catholique de Louvain
ULG	Université de Liège
UTC: CUT	Coordinated Universal Time
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VOKA	Vlaams netwerk van ondernemingen
WASO	Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
WER	Wetboek van economisch recht
WTCB	Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
<http://economie.fgov.be>